

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
MAY 26

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXIII Nr. 21 (5575)

2012. gada 26. maijs – 1. jūnijs

Piesardzīga tikšanās ar Latvijas prezidentu Čikāgā

Jau labu laiku pirms NATO konferences dalībvalstu delegāti sāka ierasties Čikāgā. Pilsētas vadība sāka lēst, cik lieli drošības spēki būs vajadzīgi, lai turētu grožos vietējos un iebraukušos desmitus tūkstošu demonstrantu desmittūkstošus, kuriem iemesli demonstrēt vai protestēt varētu būt dažādi un dažkārt pat grūti saprotami. Lielais vairums no iemesliem nemaz un nekādā ziņā nav saistīti ar NATO un tās militārām operācijām un mērķiem.

Var saprast, ja cilvēki iziet demonstrācijā ar prasību, piemēram, pēc labākas medicīniskās aprūpes, bet, ja objektīvu un mērķtiecīgu iemeslu nav nekādu, tad jājautā – kālab šīs demonstrācijas ir vajadzīgas?

Šo neizprotamo demonstrāciju un provokāciju gaisotnē notika arī Latvijas delegācijas ierašanās Čikāgā jau pāris dienas pirms konferences sākuma, atsaucoties uz Latvijas Goda konsula Čikāgā un Čikāgas Latviešu organizāciju apvienības aicinājuma viesoties Goda konsula Roberta Blumberga rīkotajā pieņemšanā 18. maijā un Latviešu organizāciju apvienības rīkotajā Tautas sanāksmē 19. maijā, kad jau pilnā sparā pilsētā tika bloķētas ielas. Tad nāca pavisam negaidīts brīdinājuma signāls... no Latvijas – tas bija brīdinājums, ka notiks protesta akcijas pret „nebūšanām un nelikumībām Latvijas tiesu sistēmā”. Acimredzami labi atalgoti „lobiji” gan Latvijā, gan Amerikā

pieprasīja mums, Čikāgas latviešiem, „neatbalstīt latviešu mākslinieku darbu izstādi Driehaus muzejā protestējot pret cilvēku tiesību pārkāpumiem Latvijā”. Kāds gan tam sakars ar NATO konferenci? Lūk, šie sabraukušie pasaules valstu vadītāji, prese, galvenie mediji, tāpēc šeit ir tā vieta, kur vislabāk un ar panākumiem izvirzīt savas prasības, tā lai pasaule dzird. Līdzīgi, kā to dara visi citi šeit sabraukušie demonstrantu tūkstoši.

Draudiem gan neviens, par gandarījumu, neticēja un nenobijās, tos noraidīja, bet piesardzība tomēr tika ievērota arī pieņemšanā, kuŗu rīkoja Latvijas vēstniecība un Latvijas Transatlantiskā organizācija (LATO).

Sarīkojumā aicinātie vakara viesi, piebraucot pie muzeja, ievēroja, ka šoreiz neplīvo Latvijas karogs un pie durvīm nesagaida mūsu jaunieši krāšņos tērpos, kā tas bija kādā citā sarīkojumā muzejā pirms gada.

Arī šie trūkumi, kuŗus vairums dalībnieku pat neievēroja, traucēja sarīkojuma labu izdošanos? Nē, nu, protams, nē!

Latvijas mākslinieku gleznu izstādi atklāja *Hamid Ladjevardi*, kuŗš ne tikai cildināja latviešu mākslinieku darbus, bet isumā arī pieminēja Latvijas vēstniecības ASV nopelnus, šo skati izkārtot ne tikai Čikāgā, bet arī citās Amerikas pilsētās.

Goda konsuls Roberts Blumbergs iepazīstināja vakara viesus, kuŗu vidū bija arī Iliinoisas se-

nātors *Dick Durbin* un šī vakara mājastēvs, muzeja direktors *Richard Driehaus* un viņa kundze *Inese Driehaus*.

Roberts Blumbergs cildināja vēstnieka līdzšinējo darbu, drau-

misko krīzi, kas daļēji ir jau pārvarēta. Latvija ir atzīta un pilntiesīga locekle Eiropas valstu saimē un ieguvusi neatsveramu atbalstu drošības ziņā, būdama NATO paspārnē un Eiropas Savienībā.

stāstīja par baltiešu lielajām pūlēm un sadarbību nebrīvības gados, kad bieži vien aukstumā un lietū vai, gluži otrādi, karstā tveicē pilsētas laukumos un ielās baltiešu un citu apspiesto tautu piederīgie

ik gadu atzīmēja Apspiesto tautu nedēļu, kā arī rīkoja demonstrācijas, iesniedza ASV Kongresam un valdībai rezolūcijas un petīcijas, prasot brīvības un cilvēktiesību atjaunošanu Baltijai un citām Austrumeiropas valstīm.

Latvijas vēstnieks *Andrejs Pildegovičs* pieminēja priekšzīmīgo sadarbību kā starp atsevišķām personām, tā arī ar latviešu organizācijām šeit, Čikāgā. Viņš arī izteica pateicību *Driehaus* muzejam un

it sevišķi tās direktoram *Richard Driehaus* par labvēlību, draudzību un iespēju viesoties muzejā, kā arī par viņa gādātiem atspirdzinājumiem. Latvijas Goda konsuls *Roberts Blumbergs* pateicās visiem, kuŗi baudījuši šī vakara sadraudzību, un jo sirsnīgi – Latvijas Valsts prezidentam *Andrim Bērziņam*. (Lasiet arī 7. lpp.) I.B.

Pieņemšanas sarīkojumā 18. maijā Driehaus muzejā. No labās puses: Goda konsuls Roberts Blumbergs, LR Valsts prezidents *Andris Bērziņš*, Latvijas vēstnieks ASV *Andrejs Pildegovičs* un Iliinoisas senātors *Dick Durbin*

dzību un izpratni, risinot kopīgus jautājumus, kā arī novēlēja viņam sekmes jaunā darbā Rīgā, kur vēstnieks ar kundzi tiek pārcelts jūlijā.

Ar skaļiem aplausiem tika sveikts Latvijas prezidents *Andris Bērziņš*, kuŗš teica īsu uzrunu angļu valodā, stāstot par Latvijas valsts augšupeju pēc neatkarības atgūšanas un minot arī par ekono-

Iliinoisas senātors *Dick Durbin*, kam ir lietuviešu izcelsme un kuŗš allaž ir bijis liels draugs un labvēlis baltiešu aktivitātēs, runāja par Baltijas valstu sadarbības un palīdzības jautājumiem un savstarpējām attiecībām. Daudzu gadu gaitā latviešu, lietuviešu un igauņu attiecības šeit, Čikāgā, ir bijušas ļoti labas. *Dick Durbin*

Komponistu Pēteri Vasku ar ovācijām sumina Ņujorkā un Kalifornijā

Pētera Vaska pirmais autor-koncerts Ņujorkā notika 8. maija vakarā *Park Avenue Christian* baznīcā. Pirms koncerta baznīcas ērģelnieks un koncertserijas *Arts in the Park* mākslinieciskais vadītājs *Pauls Vasils (Paul Vasile)* sirsnīgi uzrunāja apmēram 200 apmeklētāju, raksturodams koncertu kā vienu no baznīcas visnozīmīgākajiem 2011./12. gada koncertsezonas notikumiem. Klausītāju vidū bija Pēteris Vasks un viņa dzīvesbiedre *Dzintra Geka*, Latvijas pārstāvības ANO vēstnieks *Normans Penke* ar dzīvesbiedri, goda konsuls Ņujorkā *Daris Dēliņš* ar dzīvesbiedri, Ņujorkas latviešu organizāciju padomes priekšsēde *Baiba Rudzīte-Pinne* un citi goda viesi. Ērģelnieks *Pauls Vasils* izjusti spilgti atskaņoja abus P. Vaska

No kreisās: Pēteris Vasks, Alina Pogostkina, Gustavo Dudamel

ērģeldarbus *Viatore* un *Canto di forza*. Skaistās un intimās baznīcas telpās varēja saklausīt ne tikai visklusākos, mirdzošos motīvus, bet arī piedzīvot spēcīgo *fortissimo* skanējumu. P. Vaska krāsainās harmonijas abos darbos bieži atgādināja spožas krāsas, kādas atspīdēja no baznīcas greznajiem stiklu logiem. Otrā programmas daļā stīgu kvarteta *Afiara* izcilie jaunie mūziķi aizrautīgi izcēla P. Vaska meistarīgo 4. stīgu kvarteta iekšējo drāmatismu; klusinātie dziedājumi skanēja ar dzidru intonāciju un emocionālu atdevi. Izskanot pēdējām mūzikas skaņām, ilgāku laiku valdīja klusums, tam sekoja aplausu viļņi, veltīti gan Pēterim Vaskam, gan kvarteta mūziķiem – abām vijolniecēm *Valerijai Li (Valerie Li)* un *Jurijai Čo (Yuri*

Cho), alta vijolniekam *Dāvidam Samuelam (David Samuel)*, čellistam *Adrianam Fanam (Adrian Fun)* un ērģelniekam *Paulam Vasilam*. Pēc koncerta pacīlātā gaisotne turpinājās arī pieņemšanā. Komponists Pēteris Vasks, *Dzintra Geka* un daudzi koncerta apmeklētāji pakavējās ilgās sarunās. Koncerta programmā bija plašs apraksts par Pēteri Vasku un viņa mūziku, kā arī par Latvijas vēsturi. Ar pateicību bija pieminētas četras latviešu organizācijas, kuŗu ziedojumi palīdzēja koncertu sarīkot: Latviešu ērģelnieku gilde Amerikā, Amerikas latviešu apvienības Kultūras fonds, Ņujorkas latviešu organizāciju padome un Latviešu kultūras biedrība TILTS.

(Turpināts 3. lpp.)

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Kantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 136.00;
6 mēn. US \$ 78.00; 3 mēn. US \$ 45.00.

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtīt materiālus izmantojot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita Kovtuna

Tālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010

Redaktore ASV: Astra Moora

Tālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1
Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5

Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us
ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - LaiksDSR@aol.com
Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us

ABONĒJIET LAIKRAKSTU **LAIKS**

"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem	US \$45,-
6 mēnešiem	US \$78,-
1 gadam	US \$136,-
Gaisa pasts 1 gadam ASV	US \$225,-
6 mēnešiem	US \$120,-

Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu

Kanadā 1 gadam US \$235,-
pusgadam US \$125,-

Latvijā 1 gadam US \$235,-
pusgadam US \$125,-

Citur pasaulē 1 gadam US \$295,-
pusgadam US \$155,-

Abonentu bez maksas saņems sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.

"Jauno Laiks" 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.
Maksa US \$25,-

Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu
(rakstot čeku uz "Laiks - Latvian Newspaper Inc." vārda).

Lūdzam noteikti norādīt, no kurā laika vēlas laikrakstu abonēt.

=====

Laikraksts Laiks 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrunis _____

E-pasts _____

Pievienojiet čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)
Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.

LŪDZAM IEGAUMĒT - abonementu uzsākšanas,
pagarināšanas un adrešu maiņas veic 3-4 nedēļu laikā.

LAIKU varat pasūtīt arī Rīgas redakcijā
Lietojiet www.laiks.us

LASĪTĀJU BALSIS

Par K. Streipa rakstu „Lielāka skaidrība Amerikā”

Nupat saņēmu *Laika* 18. numuru un izlasīju Kārļa Streipa garo sleju par ASV prezidenta vēlēšanām un politiku. Sen nesmu bijis tik dusmīgs, kaut ko tādu izlasot. Vienmēr var būt pretējas domas par politiskiem jautājumiem, bet šis raksts bija tik vienpusīgs un naidīgs, ar pārspilējumiem un pat nepareizībām, un tik partijisks, ka to vajadzētu uzskatīt par reklāmu demokratiem un Obamam.

Viens mazs piemērs par pilnīgu faktu pārgrozišanu: republikāni „brēcot” par reklāmu pret Obamas proponēto veselības likumu, jo viņš „vecmāmiņu vēlas nogalināt”. Tā reklāma, par ko republikāni „brēc”, ir **demokratu** reklāma par vecmāmiņas nostumšanu no krēsla pāri klintij, kas it kā būtu republikāņa Pols Raijana (*Paul Ryan*) budžeta priekšlikuma

rezultāts un kur „stūmējs” izskatās līdzīgs Raijanam.

Saprotams, katrs avīzes komentētājs var izplatīt savus uzskatus, bet kaut cik vajag ievērot faktus un neklūt par vienas partijas aģitatoru. Šī bija vairāk naidīga reklāma nekā analīze.

Aivars Kuplis,
Arlington Heights, IL

„Es zinu, kā balsošu!”

K. Streips raksta: „Romnijs ir cilvēks, par kuŗu ir vairāk jautājumu nekā atbilžu. Smieklīgi! Tas teikums attiecas uz Obamu. (..) Vai kāds ir redzējis Obamas rakstus, tezes vai atzīmes no viņa universitātes gadiem? Vai kāds žurnālists ir izskatījis un aprakstījis Obamas neskaitāmos melus? Prese ir Obamas kabatā. Slikti

ap dūšu paliek, klausoties MSNBC, NBC, CBS, ABC, CNN. Vienīgais telekanālis, kas ir abpusīgs un kas sniedz balansētas ziņas, ir FOX. Tas ir pierādīts ar milzīgo skatītāju pārkumu, kas vēro FOX telekanāli. K. Streips ir „iemilējis” Obamā, tāpat kā daudzi citi žurnālisti.

Atcerēsimies vēsturi. Obamas vecāki bija pašatzīti komunisti. Vai kāds žurnālists ir vaicājis viņam, kādus iespaidus tas atstāj uz puisi Obamu? (..) Mums būs jāizšķiras, vai balsot par vai pret Obamu. Es zinu, kā es balsošu. Pēdējā tautas aptauja rāda, ka Romnija kungs saņems 50% un Obama - 43%. Republikāni pārņems vairākumu Senātā un paturēs vairākumu apakšpalātā. Lai tā notiek!

Andris Runka
Grandrapidos

Nepiekrītu!

Nebiju domājis, ka Streipu Kārlis sāks pūst zociķu taurē un turklāt vēl latviešu avīzē. Līdzīgas aplamības var līdz apnikumam lasīt amerikāņu tā saucamajā *mainstream* presē. Tā (un Streipu Kārlis) labprāt atgādina, ka republikānis Romnija ir bagāts, bet „aizmirst”, ka demokrati Rūzvelts un Kenediju dzimta bija vēl bagātāki. Kārlis ar „šķiru cīņas” asinātu spalvu apraksta, kā Romnija ir ticis pie bagātības, bet aizmirst, ka iegūtos uzņēmumus pārdodot, lielai daļai darbinieku tomēr darba vieta tika saglabāta. Ieteicu visiem, kas vēlas dzirdēt objektīvas ziņas un komentārus, kas nav „šķiru cīņas apdvesmots”, paklausīties Bīla Oreilija (*Bill O'Reilly*) raidījumus, kas redzami FOX TV kabeļu sistēmā.

Imants Timrots

Kārlis Streips: „Paldies *Laika* lasītājiem par sarunu! Protams, ikviens no mums var brīvi izvēlēties, par ko balsot - par republikāņiem vai demokrātiem. Taču, ja kāds uzskata, ka *Fox News* un Bils Oreilija ir objektīvi informācijas avoti, man atliek tikai nopūsties!”

LATVIJA -

2012

Zemākās cenas
lidojumiem
uz Rīgu

ar FINNAIR un citām lidfirmām no Ņujorkas,
Čikāgas un citām ASV pilsētām
* *Viesnīcas* * *Pasūtiet lidojumus internetā*
* *Latvijas "Extravaganza Tour"*

VYTIS TOURS

40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161 1-800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-mail: VYTTOURS@EARTHLINK.NET

Web site: www.vytistours.com

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU

tiešie (non-stop) lidojumi Ņujorka - Rīga

AIREX - AVE SOL TRAVEL

A. JANSONS

73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605

Runājam latviski:

201-944-1273

Runājam angļiski:

1-866-944-1273

e-pasts: jansonsa@gmail.com

Riga Ven Travel Inc.

CEĻJUMI AR KUGI!

Dažādi lēti un izdevīgi piedāvājumi!
Zvaniet, pirms meklējat internetā vai citur

Inese Zaķis

Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

E-pasts: RigaVen@aol.com

Komponistu Pēteri Vasku ar ovācijām sumina Ņujorkā un Kalifornijā

(Turpināts no 1. lpp.)

Pēteris Vasks

Pēc koncerta Ņujorkā Pēteris Vasks un Dzintra Geka devās uz Losandželosu, kur 10. maijā Valta Disneja koncertzālē talantīgā jaunā vijolniece Alina Pogostkina un Losandželosas simfoniskais orķestris atskaņoja P. Vaska vijolkoncertu „Tālā gaisma” diriģenta Gustavo Dudamela vadībā. Pēc vijolkoncerta klausītāji ilgi un vētrāni aplaudēja, arī vēlāk

jūtami aizkustināti apmeklētāji sirsnīgi apsveica autoru.

Laikraksta *Pasadena Star* mūzikas kritiķis Roberts Tomass (*Robert Thomas*) par koncerta iespaidiem 11. maijā rakstīja: „Koncerta sākumā Pogostkina it kā ritināja bagātīgu, ļoti skaistu melodiju. Es būtu varējis klausīties šo samtaino melodiju visu vakaru..., kadences solistei deva

iespēju parādīt savu ievērojamo virtuozitāti visā pilnībā. Stīgu orķestris spēlēja ar virmojošu toni, un Dudamels bija savā elementā, pakļaudamies Vaska mūzikālām prasībām solistei, orķestrim un diriģentam.”

Los Angeles Times mūzikas kritiķis Richards S. Ginels (*Richard S. Ginell*) 11. maija numurā rakstīja: „Pēterā Vaska Vijolkoncerts bija koncertprogrammas degpunktā. Vijolkoncertam izdevās uzrunāt klausītājus; Alina Pogostkina un Gustavo Dudamels bija tā izcilie interpretētāji.” R. Ginels pielīdzina P. Vasku Arvo Pertam (*Arvo Part*), Gijam Kančeli (*Gija Kančeli*) un citiem bijušās Padomju Savienības meditatīvajiem komponistiem.

Gustavo Dudamels diriģēja P. Vaska vijolkoncertu arī 12. maija vakarā.

Šovasar dažādi diriģenti, solisti un orķestri atskaņos „Tālo gaismu” vairākās Eiropas pilsētās, un jau tagad ir izziņots, ka 2013. gada 27. februārī Anglijas pilsaulslavenajā Barbikanas (*Barbican*) koncertzālē *Britten simfonia* atskaņos P. Vaska vijolkoncertu ar vēl vienu izcilu jaunu vijol-

Komponists ar ērģelnieku Paulu Vasilu mēģinājumā

nieci – Alīnu Ibragimovu. Ar katru gadu Pēterā Vaska mūzika skan arvien vairāk valstīs un ietekmē arvien plašāku cilvēku loku ar tās dzīvības apliecināšanu un mīlestības caurstrāvoto mūzikālo starojumu!

Pēteris Vasks un Dzintra Geka 13. maijā devās uz Austrāliju. Tuvākā nākotnē sekos pārskats par Pēterā Vaska mūzikas kon-

certiem Kanberas starptautiskā mūzikas festivālā, kurā P. Vasks ir festivāla viesu komponists. Maija beigās Pēteris Vasks un Dzintra Geka atgriezīsies Rīgā, un 2. jūnijā ar P. Vaska brīnišķīgo skaņdarbu *Credo* atklās Rīgas festivālu Doma baznīcā. Informācija atrodama „Latvijas koncertu” mājaslapā: www.latvijaskoncerti.lv

Dace Aperāne

JAUNAIS ASV VĒSTNIEKS LATVIJĀ CIEMOS PIE VAŠINGTONAS LATVIEŠIEM

Vašingtonas latviešu ev. lut. draudzes dievnamā Rokvillē šā gada 13. maijā viesojās nesen amatā ieceltais Amerikas Savienoto Valstu vēstnieks Latvijā Marks Pekala (*Mark Pekala*). Vēlēdamies iepazīties ar Vašingtonas un apkārtnes latviešu saimi, viņš kopā ar kundzi Mariju (*Maria*) un meitiņām Džuliju un Noru svētdienas ritā apskatīja latviešu namu, piestāja skolā, kur risinājās mācību stunda, kā arī pakavējās Latviešu vēstures muzejā. Kundzi un meitas gaidīja citi pienākumi, bet vēstnieks Pekala iekļāvās latviešu saimes kārtējā svētdienas ritmā, piedalīdamies Ģimenes dienas dievkalpojumā un iedams arī pie dievgalda.

Pēc tam draudzes padomes loceklis Pēteris Blumbergs vēstnieku stādīja priekšā prāvam skaitam vietējo tautiešu, kas bija pulcējušies sarīkojumam zālē pie Dāmu komitejas pavasarīgi rotātiem galdiem. Marks Pekala strādā ASV diplomātiskajā dienestā kopš 1989. gada, kad notika lielās politiskās pārmaiņas Austrumeiropā. Bijis nozīmēts diplomātiskos posteņos Varšavā, Baku, Briselē, Tallinā un Parīzē. Īpaši izglītojies Austrumeiropas un Krievijas jautājumos. Iespējams, ka šo interesi veicinājusi viņa izcelsme: māte ir lietuviešu cilmes, tēvs – poļu. Viņš tekoši runājis franciski, igauņiski, poļiski un krieviski – un, kopš pāris nedēļām Baibas Ozolas vadībā čakli mācoties arī latviski. To viņš pierādīja, teikdams dažus ievadvārdus latviešu mēlē.

Pieskaņoties saviem galvenā-

jiem uzdevumiem Latvijā, jaunais ASV vēstnieks minēja divus: vēl ciešāk nostiprināt saites starp ASV un Latviju un veicināt saimniecisko sadarbību starp abām valstīm. Viņš apliecināja, ka Amerikas attiecības ar Latviju jau tagad ir ļoti labas un cildināja klātesošo Latvijas vēstnieku An-

drējs Pildegovičs un jācenšas to izprast.

Šķiet, pēc šiem principiem vēstnieks vadījās, atbildot uz klausītāju jautājumiem. Kad Vašingtonas Daugavas Vanagu organizācijas priekšnieks Ilmārs Dambergs vērsa viņa uzmanību uz faktu, ka Latvijai nelabvēlīgi

pārbaudes 2001. gadā sakarā ar terorisma draudiem, bet tagad Ārlietu ministrija mēģinot vīzu piešķiršanas procesu nogludināt. Uz jautājumu, kādā valodā viņš kārtos lietas Rīgā, vēstnieks paskaidroja, ka galvenā darba valoda būšot angļu un viņa spēju robežās arī latviešu. Krieviski viņš runāšot, būdams krievu sabiedrībā, bet ne kārtojot darba jautājumus. Vai viņš aicinās prezidentu Ūbamu apmeklēt Rīgu? „Noteikti!” Marks

Pekala ar smaidu atbildēja.

Noslēgumā viņš pateicās Vašingtonas latviešu saimei par viesmīlību, cildinādams latviešu centru un tajā valdošo rosību. Kopumā jaunais ASV vēstnieks atstāja tikamu un draudzīgu iespaidu un viņam par labu liecināja jau tas vien, ka viņš bija īpaši vēlēties tikt ar vietējiem latviešiem. Viņš paredz ierasties Rīgā šī gada augustā.

Vilnis Baumanis

Vēstnieks Marks Pekala. Aiz viņa sēž Latvijas vēstnieks ASV Andrejs Pildegovičs un Vašingtonas latviešu ev. lut. draudzes priekšniece Ināra Apine

dreju Pildegoviču, kas Amerikā nozīmīgi spodrinājis Latvijas tēlu. Pekala teica, ka viņš tāpat vēlētos spodrināt Amerikas tēlu Latvijā. Saimniecības jomā viņš saskata pakāpenisku atkopšanos no krīzes gan Amerikā, gan Latvijā, un līdz ar to iespējas paplašināt eksporta darījumus. Par vispārēju darbības principu citās zemēs Marks Pekala minēja nepieciešamību uz klausīt vietējos un necensties tūlīt viņus pamācīt un visu mainīt. Tāpat arī katram diplomātam būtu vairāk nekā virspusēji jāiepazīstas ar vietējās

spēki cenšas nomelnot latviešu leģionārus, Marks Pekala atzina, ka katras tautas vēsturē ir sarežģīti posmi, bet Baltijas tautām un arī Polijai tādu ir vairāk nekā daudzām citām. Viņš solīja ar šo jautājumu tuvāk iepazīties un ar pateicību pieņēma Daugavas Vanagu dāvanu: Andreja Mežmaļa grāmatu *The Latvian Legion*. Marks Pekala uzklauzīja arī jautājumus par atvieglotu vīzu režīmu māksliniekiem un veco ļaužu kopējām no Latvijas – paskaidrodams, ka Savienotās Valstīs bijušas spiestas pastiprināt

LR vēstniecībā Vašingtonā un ALA piedāvā iespēju pieteikties Latvijas pasēm Milvoku Dziesmu svētku laikā Termiņš iesūtīt pieteikuma veidlapas LR vēstniecībai – 13. jūnijs

Latvijas Republikas vēstniecībā Vašingtonā sadarbībā ar ALA un Ārlietu ministriju piedāvā vienreizēju pakalpojumu – pieteikties jaunajam Eiropas Savienības standarta Latvijas Republikas pasēm Milvoku Dziesmu svētku laikā. Lai pieteikumu apstrādātu jums līdz 13. jūnijam jānosūta pieteikuma veidlapa uz LR vēstniecību Vašingtonā

Milvokos jums tiks sniegta iespēja nodot savus biometriskos datus – pirkstu nospiedu-

mus, foto un arī parakstīties jaunajai pasei.

Pasu darbstacija darbosies Dziesmu svētku galvenās viesnīcas “Hyatt” Pere Marquette istabā, viesnīcas otrajā stāvā.

Milvokos pasei varēs pieteikties TIKAI tie cilvēki, kas līdz 13. jūnijam būs iesūtījuši savus pasu pieteikumus vēstniecībai.

Tuvāka informācija par pasu darbstacijas braucienu uz Milvokiem vēstniecības mājas lapā www.latvia-usa.org

Dokumentālās filmas “SIBIRIJAS BILANCE” izrāde Ņujorkā

10. jūnijā Ņujorkas draudzes Jonkeru dievnamā pēc dievkalpojuma notiks režisores Dzintras Gekas dokumentālās filmas „Sibirijas bilance” izrāde.

Papildu informācijai lūdzam sazināties ar Ingu Saivari – ingasaivare@optonline.net

Šogad apritēs 70 gadi kopš 1941. gada 14. jūnija deportācijas, kuŗas rezultātā cieta 15 425 Latvijas iedzīvotāji (latvieši, žīdi, krievi, poļi), tajā skaitā 3751 bērns vecumā līdz 16 gadiem.

Izsūtīšanas laikā vīriešus atšķīra no ģimenēm un aizdzina uz Gulaga nometnēm, kur daudziem piesprieda augstāko sodamēru, bet citus sodīja ar ieslodzījumu nometnēs. Sausi un skopi ir vēstures fakti, bet daudzi no cietušajiem ir mūsu vidū, arī viņu bērni un mazbērni.

1941. gada 14. jūnija de-

portācija bija notikusi lielā steigā, nedomājot par to, kas ar izsūtītajiem notiks vēlāk. Galvenais bija „nevēlamus elementus” aizvest prom no viņu dzimtajām vietām.

1946. gadā pēc izsūtīto bērnu Latvijā palikušo radnieku lūgumiem notika bāreņu un pusbāreņu pārvešana no Sibīrijas nometinājuma vietām uz Latviju. Vairāk kā 1500 bērnu tika nodoti audzināšanai radnieku ģimenēs vai Latvijas bērnumamos. Tomēr daudzi no viņiem vēlākajos gados tika aizturēti un nosūtīti atpakaļ uz iepriekšējām nometinājuma vietām.

2010. gada vasarā cilvēki, kuŗi 1941. gadā, būdami bērni, tika

izsūtīti uz Sibīriju, viņu bērni un filmēšanas grupa devās uz Tālajiem Ziemeļiem – Noriļsku, Dudinku, Karaulu, Ustjportu.

„Mūs izsēdināja Karaulā, aiz Dudinkas. Ar mazu kuģi aizveda uz Tolstij nos. Tur bija ēka, kur taisīja mucas, veikals, kopā sešas ēkas. Dzīvojam bēniņos. Vēlāk vēl atveda, tie dzīvoja teltīs. Tad atveda kokmateriālus, ķieģeļus, lai būvējam.” Anna Kauliņa.

„Brigādē bijām forši puikas, mūs gribēja paturēt Diksonā, taču VDK neatlāva, un mūs aizveda uz Ustjportu. Izsēdināja tur 3. oktobrī, bet nākošajā naktī bija mīnus 20 grādi. Tēlts vidū muca kurināšanai. Zagām ogles,

lai nenosaltu.” Juris Andrēns.

Vairāk kā 500 tūkstoši dažādu tautību ieslodzīto izgājuši cauri Noriļskas soda nometnēm, Šmita kalns šķiet tik biedējoši drūms, pat putni vairās to pārlidot.

„Latvieši Noriļskā nokļuva tikai kā izsūtītie. Daudzus esot izsēdinājuši upes krastos neapdzīvotās vietās zvejojot zivis. Tādā vietā nokļuva Rīgas pilsētas „galvas” Andreja Frīdenberga dēls Varis ar māti un divām māsām. Bija jādzīvo teltī vai zemnicā, bet tur taču ir mūžīgais sasulums!” Laimonis Krūmiņš.

Lamas ezera krastā 1942. gadā nogalināti 42 Baltijas valstu virsnieki.

“1941.-1942. gada ziema bija ļoti smaga Lamas iedzīvotājiem. Nepietiekoši pieveda produktus. Cinga pļāva cilvēkus ne tikai Noriļskā, bet arī Lamā. Bet, kad cinga „sadrudzējās” ar dizentēriju, lielākā daļa sāka slimot. Ziemā apglabājam 14 cilvēkus. Viņi visi bija no Baltijas. Dažus izdevās smagā stāvoklī aizsūtīt uz Noriļsku ar lidmašīnu vai citu transportu.” Ivans Sidorovs.

Krasnojarskas apgabalā joprojām dzīvo deportāciju upuri un viņu pēcteči. Brauciena laikā tā dalībnieki nolika piemiņas plāksni Latvijas mātēm un bērniem, deportāciju upuriem 1941.-1949.

Latvijas Nacionālās operas ģilde

2012. gada pavasarī

Sveicināti, Latvijas Nacionālās operas ģildes (LNOG) biedri un atbalstītāji!

Latvijas Nacionālās operas ģildes vārdā sirsnīgi pateicamies par atbalstu, uzticību un sadarbību, jau 20 gadu sekmējot LNOG (ASV) aktīvo darbību!

Pērngada Latvijas operas sezonas beigās un rudens sezonas sākums bija nozīmīgs visai latviešu tautai. Latvijas Nacionālajā operā tika iestudēta latviešu komponista un diriģenta, ņujorkieša Bruno Skultes opera „Vilkaču mantinieci”. Pirmizrāde notika 2011. gada 3. jūnijā uz Latvijas Nacionālās operas skatuves Latvijas publikai. Opera iekļauta LNO repertuārā. Pateicamies jums par to!

Šogad viens no LNOG galvenajiem mērķiem ir atbalstīt un popularizēt latviešu mūziku. Latvijas Nacionālās operas ģilde paredzējusi rīkot starptautisku konkursu komponistiem, lai radītu jaunu latviešu operu. Galvenais noteikums – **operai jābūt latviešu valodā ar latvisku tematu**. Kas ir latviešu opera? Opera ar laikmetīgu vai tradicionālu mūziku par Latviju un latviešu tautu mūsdienās, pagātnē vai nākotnē. Tātad – plašas iespējas izvēlēties.

Operas komponistam vai komponistei, kuŗa operu izraudzīs iestudēt, plānojam piešķirt \$25 000. Operas librets un mūzikālais pavadījums LNO ģildei būs jāiesniedz 18 mēnešu laikā. Žūrijā būs ievērojami komponisti un mūzikas lietpratēji, kuŗi vērtēs jaunās operas, un uzvarētāja vārdu paziņosim 2014. gada jūnijā. Cerams, ka LNO būs ar mieru šo operu iestudēt trīs gadu laikā. Plānojam izziņot un pasniegt balvu

uzvarētājam Latvijas Nacionālās operas festivāla noslēguma laikā. Tātad, atbalstīsim arī LNO apmeklējot festivālu Rīgā 2014. gada jūnijā!

Iespēju robežās atbalstīsim vēl citus LNOG projektus. Mēs vēlamies arī turpmāk atbalstīt nākotnes operas cienītājus, sagādājot iespēju Latvijas bērniem no mazturīgām ģimenēm ārpus Rīgas noskatīties operas izrādes. Šie projekti sekmēs Latvijas operas ievēribu Latvijā un pasaulē.

LNO ģilde ir jau daudz veikusi, bet vēl daudz jāveic. Ģilde cer, ka vēlēšities palīdzēt īstenot jaunas latviešu operas iestudējumu un stiprināt Latvijas operas mākslas tēlu. Sirsnīgi lūdzam jūs atbalstu!

Patiesā cieņa –

Latvijas Nacionālās operas ģilde

120x120 Filadelfijā. Vai māki iesist ripiņu?

Tiem, kas ir sportiski (vai tikai savās iedomās sportiski), un tiem, kas ir jauni (vai tikai vairs sirdīs jauni), pavērsies lieliskas iespējas pašiem piedalīties vai just līdzīgi Filadelfijas Brivo latvju biedrības novusa turnīrā, kur uzvarētājam tiks pasniegts kaislīgajam novusa spēlētājam Andrejam Pildegovičam par godu nosauktais Vēstnieka kauss.

BLB gaida visu vecumu spēlētājus ar pilnu programmu, kas interesēs arī malā stāvētājus. Sākums sestdienā, 2012. gada 9. Jūnijā, plkst. 13:00 ar dokumentālu filmu no Latvijas par tagad jau pasaulslaveniem lidoņtājiem uz gaisa strūklas Aerodium, kas iekaroja sporta cienītāju pasauli ar savu spožo iznācienu 2006. gadā Turīnas ziemas olimpiādas noslēguma ceremonijā. Filmā redzēsime Aerodium sagatavoto Latvijas paviljonu Šanhajas Expo 2010, kā arī postpadomju tēlpai raksturīgas ķibeles Ķīnā un arī Latvijā. Tikš izstādītas arī BLB bijušā priekšsēža Marka Liepas fotografijas no Šanhajas Expo un Latvijas paviljona izstādes.

Neliels treniņa laiks ir paredzēts 14:30, pirms paša turnīra,

kas notiks no 15:00 līdz 17:00. Pa to laiku būs iespēja lielajā zālē apskatīt Ziemeļamerikas latviešu t-kreklu izstādi, kā arī Laŗa Krēšlīņa sagatavoto miniizstādi ar rīdzinieka Jāņa Dāvgavieša fotografijām, kuŗas iemūžināti Latvijas pagrīdes mūziķi. Sarikojuma beigās vakariņas, kam vēl sekos vasaras balle, kuŗā spēlēs populārā deju mūzikas grupa „Pēdējais vilciens”, dziedās grupas soliste Laila Medne.

Ieejas maksa ir paredzēta, sākot no 18:00 un tajā iekļauta maksa par turnīra beigām, vakariņām un balli (\$40.00 par personu, \$20 jauniešiem līdz 35 g.v, bērniem jaunākiem par 13 gadiem ieeja bez maksas.)

Ziņas un jaunumus par BLB jubilejas gada notikumiem var atrast tīmeklī: www.latviansociety.com. Viesi tālbraucēji ir aicināti sazināties ar Marku Liepu (liepama1@gmail.com) par viesnīcām un transportu. Paldies FBLB – 120 fināncētājiem, īpaši Latviešu fondam, kā arī daudzajiem vietējiem filadelfiešiem, kas augu gadu ziedo savu laiku un darbu FBLB 120. jubilejas atbalstam!

Sandra Milevska

Skati no Bruno Skultes operas "Vilkaču mantinieci" iestudējuma LNO

Es vēlētos vēlreiz aiziet līdz tēva mežam... Rakstniecei Irmai Grebzdei – 100

„Kad uznāk rakstīšanas prieks, tad vārdi plūst ārā straumē paši no sevis,” reiz teikusi rakstniece Irma Grebzde, kuŗas ikdienas dzīvi, sapņus un literārās ieceres ietekmēja vēsturiskie pagriezieni Latvijā un kuŗai šogad svinama simt gadu atcere.

Irma Grebzde (īst. v. Irmgarde Pricīgā) dzimusi 1912. gada 25. maijā Zemgalē, Lietuvas pierobežā Reņģē „Kalna Dzirkantū” mājās dzelzceļa stacijas dežuranta ģimenē. Kopš bērnības gadiem viņa bija saistīta ar lauku ikdienu. Interesanti, ka rakstniecībai pievērsās arī viņa jaunākā māsa Rasma Galeniece. Skolas gadi aizvadīti Auces pilsētas pamatskolā (1920-1926) un Rīgas pilsētas 2. ģimnazijā (1926-1930), kur tolaik par skolotājiem strādājuši Viktors Eglītis, Kārlis Krūza un Valdemārs Dambergs, bet viena no ģimnazistēm bijusi arī šī gada simtgadniece, nākamā dzejniece Veronika Strēlerte. Lauku dzīves un ikdienas iespaidā Irmgarde studējusi Latvijas Universitātes Lauksaimniecības fakultātē. Pēc agronomijas studijām strādājusi Lauksaimniecības kamerā Jelgavā, bet 1939. gadā, kad vīru Jāni Grebzdi pārceļ uz darbu Daugavpili, topošā rakstniece sāk strādāt laikrakstā *Daugavpils Vēstnesis*, kur vada arī nedēļa pielikumu „Mana Sēta”. 1940. gada notikumam iespaidā Daugavpils jāatstāj, bet vācu okupācijas laiks aizrit gan Rīgā, gan Jelgavā.

Jau skolas gados Irmu Grezdi aizrauj un vilina grāmatu pasaule, tā rosina rakstīt, aprakstīt, tēlot. 1932. gadā parādās pirmās publikācijas; laikrakstā *Kurzemes Vārds* publicēts pirmais romāns „Mūžīga vasara”, bet 1944. gadā apgādā „Zelta Ābele” astoņu stāstu

krājums „Pūra zirgs”. 1944. gada rudenī sākas svešuma gaitas – vispirms vairāki gadi Vācijā, Virsburgas bēgļu nometnē, kurā tolaik dzīvoja arī māsa Rasma, dzejnieki un rakstnieki Pēteris Ērmanis, Teodors Zeltiņš, Zenta Liepa, Ģirts Salnais, Valda Mora, Henrijs Moors, Jānis Radāns, Valdis Mežezers. Tieši šajā posmā uzplaukst Grebzdes stāstnieces talants, izdota virkne īsprozas grāmatu – „Nometnes pasakas” (1946), „Pazemīgā” (1946), „Sērmūkšļu pagasta ļaudis” (1947), „Purva zāle” (1948). Šajos darbos kuros tēloti dzimtas puses lauku ļaudis, kā arī izvijušās bēgļa skumjas, nedienas un izmisums, izdots arī impresionistisks vienas vasaras mīlas stāsts „Leva” (1948). Kritiķis Jānis Rudzītis tolaik atzīmēja: „spilgta vizuāliste un gluži vai virtuozs zīmētāja”, savukārt Vitauts Kalve atzina, ka „pirmie sacerējumi ir mazi, vieglā valodā risināti pastāsti, savērpti ap necilu lauku dzīves anekdotu”, ka autore pasaulē raugās redzīgām acīm. Tolaik viņas stāsti bagātina daudzskaitlīgos latviešu bēgļu gadu izdevumus Vācijā, kā arī autore literāros sarīkojumus kuplina ar savu klātbūtni.

1948. gadā Irma Grebzde ar ģimeni izceļo uz Kanadu, kur pirmie gadi aizrit smagā darbā kādā fermā Kanadas rietumos un citos darbos. Vēlākos gados rakstniece ar ģimeni dzīvoja Montrealā un Toronto. Kaut arī ikdiena ir smaga, top virkne jaunu darbu – romānu un īsprozas tēlojumu. To vidū romāni „Inga” (1952), „Pelēkā māja” (1954), „Rudens negaiss” (1954), „Dūda” (1958), „Zosukalna meitene” (1959), „Ielejā sagriežas putenis” (1963), „Te nu es esmu” (1964), „Māsas” (1965), „Vai ābeles ziedēja?”

(1969), jaunatnes romāns „Tikai meitene” (1969), „Meitene un puķe” (1971), „Sējējs izgāja sēt” (1976), veclaicīgs mīlestības romāns „Ziedi, mana vasara” (1980), jaunatnes romāns „Tikai pāri ceļam” (1995), stāsti un noveles „Ragana” (1951), „Ikdiena” (1955), „Meklētājs”

ņājoties pa dobēm, priecājoties par katru izplaukušu puķuzirni, saulespuķi, par ziedošām ābelēm, jo „vienmēr esmu milējusi pilsētu tikai no tāienes, man tik mana vientulība te ārā, un kritiķiem nav ne mazāko cerību sagaidīt no manis labus „pilsētas stāstus”, ko viņi tik ļoti gaida un cerē.”

Irma Grebzde

(1957), „Kalni kāpj debesis” (1962), „Ēnas dzeltenā stiklā” (1967), „Saule manā logā” (1970), „Kēves meita Džiga” (1970), „Aizdedziet sveces” (1974), rakstnieces tapšana, sapņi un cerības atklājas atmiņu grāmatā „Sveicināta, mana zeme” (1961). Trimdā līdzās agrākajām temām klāt nāca jaunās vides, ikdienas, svešuma sajūtu, latviskās sabiedrības tēlojums jaunajos apstākļos situācijās. Arī Kanadā dzīvojot, Irmai Grebzdei patīcis *pie zemes pieturēties*, viņa varēja izmantot savas agronomes zinības, rak-

Irmas Grebzdes piensums latviešu trimdas prozā ir pamatīgs, apjomīgs. Viņas grāmatām bija savs lasītāju loks, kas sajūtu ziņā spēja identificēties ar rakstīto tekstu, jo daļā darbu rakstniece atgriezās Latvijas laikā, dvēseliski tuvā pasaulē, kas bija patvērusies atmiņās. Šodienas lasītājam saistošāka būs to tekstu daļa, kas iezīmē latvieti jaunajos svešuma apstākļos ar visām problēmām, maldiem, sapņiem, jo tie nav tikai literāri darbi, bet kultūrvēsturiskas, psiholoģiskas u. tml. studijas par cilvēku un laiku/laikmetu, par latvieti vēstures kolizijās. Viņas literāro darbu varoņi ir lauku vai mazpilsētas ļaudis savu ikdienas gaitu virpulī, vēlākos gados arī trimdas latvieši ar traģiskām pretrunām, kompromisiem ar sevi un apkārtni. Tāpat rakstnieces daiļradē būtiska nozīme arī personiskajai pieredzei, vērojumiem un subjektīvām izjūtām. Romāni un īsprozas teksti (stāsti, noveles, tēlojumi) vairāk veidoti kā psiholoģiski ģimenes romāni un kā reālis-

tiski lauku ikdienas tēlojumi. Un tieši tematikas, stilistikas, sava veida tradicionālā vēstījuma ziņā Irma Grebzde sniegusi savu piensumu latviešu trimdas prozā. Kritiķu vērtējums bijis atšķirīgs, arī literārais devums nav viendabīgs, tomēr lielai tiesai lasītāju viņas darbi bija tuvi. 1997. gada novembrī rakstniecei piešķirts Triju Zvaigžņu ordenis un PBLA K. Barona prēmija par mūža ieguldījumu rakstniecībā.

Liela tiesa Irmas Grebzdes literāro darbu 20. gs. 90. gados pieredzēja atkārtotus izdevumus literārā Latvijā. „Dažkārt man šķiet, ka esmu savās divdesmit septiņās grāmatās izdzīvojusi simt dzīves, cietusi, milējusi, nīdusi un arī priecājusies par katru savas grāmatas varoņi,” teikusi rakstniece. 2009. gadā Rīgā izdota apjomīga, faktoloģiska monogrāfiska Andra Šproģa grāmata „Irma Grebzde: ar Dieva čukstu ausī. Mūžs cauri gadsimtam tēvzemē un pasaulē”, kas sniedza plašu ieskatu rakstnieces pasaulē.

„Vēl aizvien latviešu valoda man liekas skaistāka pasaulē un „Saulīt’ tecēj tecēdama” – visbrīnīgākā dziesma. Priecājos par katru latviešu grāmatu, ja tikai viņai ir lasītāji un par katru autoru, kas vēl spēj un grib rakstīt.”

2000. gada 30. martā Toronto aprūpes namā stāja pukstēt rakstnieces sirds. Noslēdzās bagātīgs mūžs, kuŗam piepildījums gūts, rakstot grāmatas – par sevi, par citiem, par latviešiem un pasauli, kuŗā viņi reiz dzīvojuši (Latvijā) un kuŗā viņi dzīvoja tagadnē (svešumā), nemainīgu par savas esības pamatu saglabājot dzimtas zemes mīlestību.

Inguna Daukste-Silasproģe

Saulgriežu divdesmitā vasara

Saulgriežu Vasaras vidusskolai (SVV) šogad ritēs divdesmitā mācību vasara, un šogad tā atgriežas Kurzemes jūrmalā, kur darbību sāka 1993. gadā. Šogad tiksīmies Jūrkalnē.

Saulgriežu Vasaras vidusskola ir latviskuma un latvietības nometne. Trīs nedēļas katru vasaru vairāk nekā četrdesmit jaunieši vecumā no 14 līdz 17 gadiem pavada, iepazīstoties ar kādu Latvijas nostūri un reizē iepazīstot arī sevi un savus līdz šim neatklātos talantus, kā arī izkopjot savas dotības. SVV programma izveidota, par pamatu ņemot Gaŗezera Vasaras vidusskolas ASV programmu. Atšķirība vienīgi tāda, ka SVV katru gadu maina savu atrašanās vietu.

No rītiem skolēniem ir mācības (valodas mācība, literatūra, vēsture, politika, reliģija/ētika). Pēcpusdienu nodarbības saistās ar mākslu, amatniecību, sportu.

Tiek veidoti dažādi ansambļi, iestudētas teātra izrādes, redakcijā top avīzes un gadagrāmata. Tautasdejās un kori piedalās visi audzēkņi.

Vakaru nodarbības organizē un vada audzinātāji, un tās mēdz būt visai daudzveidīgas – kā raksturā nopietnas, tā izklaidētājas. Trešdienu vakaros tradicionāli notiek sveciņu dievkalpojumi, kuŗu veidošanā aktīvi līdzdarbojas audzēkņi.

Visi SVV skolotāji ir augsti kvalificēti profesionāļi, bet galvenais – viņiem ir labs kontakts ar jauniešiem, un viņu entuziasms skolēnos raisa zinātkāri un vēlmi darboties. Ļoti iecienīti ir arī SVV viesi, kas tiek

rūpīgi izraudzīti, – cilvēki, kas ar savu stāju un attieksmi rāda izcilības paraugu.

Pirmā SVV notika 1993. gadā Bernātos, pēc tam Saulgriežu Vasaras vidusskola ir notikusi

Vecpiebalgā, Apguldē, Dundagā, Jaungulbenē, divas reizes Adamovā, Dubultos, Ērgļos, Stiklos, Saukā, Katvaros, Kairbalā, Eglainē, Rucavā, Alsviķos, Augstkalnē, Engurē, Trikātā.

Alsviķu nometnē 2008. gadā

Šogad SVV2012 notiks Jūrkalnē **no 8. līdz 28. jūlijam**. Dzīvosim un strādāsim Jūrkalnes pamatskolas telpās, apdzīvosim Uguns pļavas un stāvkrasta plūdmali. Otrās nedēļas sestdienā – 21. jūlijā no 14.00 līdz 19.00 paredzēta Viesu diena – SVV2012 dziedāšanas svētki, skolēnu mākslas darbu izstāde un dažādi pārsteigumi. Aicinu ikvienu, kas ir kādreiz bijis saistīts ar Saulgriežu Vasaras vidusskolu, šovasar pie mums ciemos. Ja vēlaties saņemt plašāku informāciju par SVV vēsturi vai tieši par SVV2012, aicinu ieskatīties mūsu mājaslapā (www.svv.lv), rakstīt SVV administrātorai Dacei Rasiņai (saulgriezi@gmail.com), SVV direktores vietniekam Mārtiņam Daģim (martinsdagis@gmail.com) vai SVV direktorei Ilzei Kreišmanei (kdc@latnet.lv).

Ilze Kreišmane,
SVV direktore

Atmiņas kā bites sīc un dzel...

Tā viens otrs delegāts dūngoja pats pie sevis, staigādams pa Mičigenas pavalsts universitātes pilsētas Anarboras viesnīcas gaitenī un sēžu zālēm Amerikas latviešu apvienības 61. kongresā.

Kāpēc tāds atmiņu vilnis? Vispirms jau – atmiņas par Anarborā pavadītiem studiju gadiem. Sen aizmirsta seja, kuŗas īpašnieka balss atgādināja viņa vārdu. Vai balss nemainās? Un katru reizi, kad skats atdūrās pie kongresa prezidija galda, šķita, ka laiks stāvējis uz vietas: kongresu vadītāju lielmeistars – kongresa goda priekšsēdis; ilggadējais Sporta nozares vadītājs – sekretārs. Šī kongresa vadītājs, jaunākas paaudzes pārstāvis, jau vairākkārt sekmīgi ticis galā ar šādiem uzdevumiem, lieliski iejutās savā amatā, un pats uzsvēra – tas galvenokārt tāpēc, ka tik izcils skolotājs sēž turpat blakus. Arī delegātu vidū varēja manīt samērā daudz vidējās paaudzes pārstāvju. Kongresa pirmajā dienā – 4. maijā – visi kopā atcerējās kongresu Sanfrancisko 1990. gada 4. maijā. Toreiz, uzzinot par Saeimas lēmumu sākt ceļu uz Latvijas neatkarības atjaunošanu, kongresa darba kārtā pajuka emociju vilni, kad prieks jaucās ar nedrošību un kļuva cerību par sen lolotā sapņa piepildīšanos. Kopējiem

spēkiem varēja sazimēt vismaz piecus klātesošos, kuŗi piedalījās tajā vēsturiskajā kongresā. Vienam otram delegātam, šo atmiņu pārņemtam, uz brīdi aizmiglojās acis.

Aicinātie lektori – goda viesi – bija izcili! Uzzinājām, kā strādā Rīgas Techniskā universitāte, ko

jau kļuvuši par „veclatviešiem”, tā saucamie „jauniebraucēji” uz latviešu sarīkojumiem jāvelk vai gluži ar valgu. Šķiet, ka ALA šo problēmu pārvarējusi samērā sekmīgi: no deviņiem ALA valdes locekļiem veseli divi (resp. 22,2.%) pārstāv jauniebraucējus.

kas atkal atsvaidzināja atmiņas. Sevišķi iepriecināja vēstnieka dotības – izcili nodziedātas solodziesmas. Viņa priekšnesumu papildināja tikko jauno amatu ieguvušais līdzšinējais ALA priekšsēdis, pievienodamies vēstniekam. Vispārējo priecīgo noskaņojumu turpināja dažu delegātu nevaldāmā vēlēšanās padziedāt, gluži tāpat kā sendienās. Šiem dažiem pievienojās gandrīz vai visi t. s. „nīcēji”.

Tiktāl par izcili pozitīvām parādībām. Tagad mazliet citi interesanti vērojumi. Piemēram, norādījums „pāri pār ielu” šoreiz nozīmēja – pamatīgu apkārteju vismaz trīs minūšu brauciena garumā. Pamēģiniet to noiet, lai poļot pa zālīti, šķērsojot lielu satiksmes ielu un velkot līdzī savu līdz iespēju robežai piebāzto somu. Uz jautājumu: vai ir kungu trūkums, ja balles laikā viņi jātur ciet, lai nepazūd, nebija atbildes. Kāpēc t. s. „viesmīlības” istaba pirmajā vakarā vai lūza no viesmīlības, bet nākamā dienā tika paziņots, ka istaba gan esot, bet tur nekā neesot. Vai tiešām kongresa delegāti un viesi būtu uzvedušies tik nešpetni, ka jāsoda? Matēmatika arī mazliet kliboja – pie prezidija galda nebija pietiekams skaits krēslu, kur visus novietot tā, lai kādam nebūtu jāsež pagaldē. Kongresa gaita,

neskatoties uz šo tehnisko kļūmi, tomēr bija raita, par to galvenokārt jāpateicas izcilai kongresa vadībai. Taču jaunās valdes izraudzīšana gandrīz vai atgādināja padomju laikus – viens kandidāts katram amatam. Ko nominācijas komisijas locekļi iesaka, to visi pieņem bez ierunām, it kā kāds stāvētu aiz muguras ar ūdenspistoli. Kāpēc ievēlēt veselus piecus balsu skaitītājus, ja viņiem nekā nav ko skaitīt? Diemžēl tā nenotiek pirmo reizi. Varbūt jāmaina kongresa kārtības rullis? Izcili oratori apklusuši, viens, otrs potenciāls runas vīrs praktizējās, bet nekādus daiļrunības kalngalus nesasniedza. Vēlēšanās izteikties reizēm izpaudās nevieta, piemēram, ja delegātu uzaicina informēt, ko viņš parstāvē, tas automatiski nenozīmē, ka jāizklāsta viss dzīves gājums. Taču varbūt, ka labāk tā, nekā tikai: vārds, uzvārds, pilsēta un – punkts.

Tīras, skanīgas latviešu valodas saglabāšana pēdējā laikā ir nodarbinājusi visu mūsu prātus. Šoreiz bija runa par „takšu” maksāšanu, bet par „mopšiem” neviena vārda. Kāpēc diskriminācija pret tik mīļiem suniņiem? Interesanti, kā maksā suniņus? Tā varētu jautāt viens otrs angļu valodas nepratējs.

Pārdomās un atmiņās gremdējoties, zīmuli grauž **Smīns**

Prezidija balso

Latvijas politiķu un uzņēmēju aprindās nozīmē „Delta”, kā darbojas latviešu skolas Eiropā un cik sarežģīta dzīve ir Latvijas goda konsuliem. Tīri vai jābrīnās, ka kāds vispār uzdrošinās uzņemties tādu amatu!

Mūsdienu latviešu sabiedrībā atkārtoti dzirdamas bažas, ka tagad, kad aizritējušā gadsimta 40. un 50. gadu iebraucēji ASV

Itin labs sasniegums! Jaunās valdes sastāvs arī liecina, ka arvien biežāk galvenos amatus uztic dāmām; sabiedriskajā darbā norūdītie priekšsēži atkāpjas un uzņemas visnepateicīgāko – sekretāra amatu! Cepuri nost!

Kongresa balles zālē skanēja pazīstama, sen nedzirdēta mūzika, kaut piemērota mazliet cienījamāka vecuma delegātiem,

Baltijas studiju veicināšanas apvienība un tās darbības atspoguļojums izdevumā „AABS Newsletter”

Baltijas studiju veicināšanas apvienība (*Association for the Advancement of Baltic Studies*), kuŗas centrs atrodas Vašingtonas Universitātē, ASV, ir starptautiska bezpeļņas organizācija, kas darbojas akadēmiskajā vidē. Tās mērķis ir veicināt pētniecību un vairot zināšanas par Baltijas jautājumiem. Apvienības darbības joma ietver sanāksmju un konferenču rīkošanu un sponsorēšanu, ar Baltijas temu saistītu pētniecisko darbu izvērtējumu, kā arī atbalsta sniegšanu zinātnisko pētījumu un cita veida informācijas publicēšanai par Baltijas jautājumiem. Šo aktivitāšu norisi atspoguļo arī apvienības izdotie periodiskie izdevumi „*Journal of Baltic Studies*” un „*Baltic Studies Newsletter*”. Šoreiz tuvāk apskatīsim pēdējo no minētajiem izdevumiem. „*AABS Newsletter*” ir Baltijas studiju veicināšanas apvienības apkārtraksts. Tajā galvenokārt lasāmi dažādu universitāšu mācībspēku raksti. Autori stāsta par problēmām, kādas viņi saskata mūsdienu Baltijas studiju attīstībā, iesaka risinājumus, analizē padarīto darbu un ieskicē nākotnes attīstības virzienus, dalās pārdomās par savu pieredzi darbā ar studentiem, kuŗus viņi vairāk vai mazāk, atbilstīgi katra iespējām, iepazīstina ar Baltijas valstu vēsturi un kultūru. Vairākās ASV universitātēs studentiem tiek piedāvātas arī dažādu līmeņu baltu valodu studiju programmas.

Apkārtraksts sniedz plašu informāciju par gaidāmajiem notikumiem: Baltijas studiju jautāju-

miem veltītām konferencēm, Vasaras institūta nodarbibām Baltijas valstīs un citiem pasākumiem. Šeit ievietota arī informācija par Baltijas studiju iespējām ASV universitātēs un par piedāvātajām stipendijām, uz kuŗām var pretendēt labākie studenti. Pavisam nedaudz, it kā garāmejojot, apkārtraksts pieskaŗas arī Skandināvijas studiju temai.

Manā priekšā ir apkārtraksta 2012. gada janvāra numurs (tas ir jau izdevuma 111. numurs). Vispirms mūsu uzmanība tiek pievērsta vissvarīgākajai šābrīža aktualitātei – no 26. līdz 28. aprīlim Iliņojas Universitātē, Čikāgā, notiks 23. Baltijas studiju veicināšanas apvienības konference.

Marju Toomsalu no Raiersonas Universitātes raksta, ka par iespēju mācīties kādu no baltu valodām ārzemēs parasti interesējas personas, kuŗām ir šajās valodās runājoši radinieki un dažreiz draugi. Otru interesentu grupu veido filologi, kas lielākoties jau apguvuši ne vienu vien svešvalodu un vēlas iepazīt arī kādu no baltu valodām.

Guntis Šmidchens no Vašingtonas Universitātes informē, ka Latvijas valdība jau piedalās līdzfinansējuma sniegšanā latviešu valodas apmācībai Vašingtonas Universitātē, bet patlaban tiek pētītas iespējas panākt tādu pašu vienošanos arī ar Igauniju un Lietuvu.

Gina Peirce no Pitsburgas Universitātes ziņo, ka šogad no 4. jūnija līdz 13. jūlijam Pitsburgas Universitātes Baltijas studiju Va-

saras institūts piedāvā intensīvos latviešu un lietuviešu valodu kursus gan iesācējiem, gan studentiem ar priekšzināšanām. Citu autoru rakstos ir minēts, ka aizvadītajos gados līdzīgi Vasaras institūta kursi latviešu, lietuviešu un igauņu valodās tika organizēti arī citās ASV universitātēs.

Vairāki pasniedzēji stāsta, ka viņi, mācot pat tādas priekšmetus, kas nav tiešā veidā saistīti ar Baltijas studijām, centušies iekļaut tajos arī kādu daļu informācijas, kas Amerikas studentus tuvāk iepazīstinātu ar Baltijas reģionu.

Interesants šķiet Emorijas Universitātes Mūzikas nodaļas pasniedzēja Kevina Karnīza (*Kevin Karnes*) stāstījums. Viņš lasa lekciju kursu par galvenajām pētniecības metodēm mūzikoloģijā, iepazīstinot studentus ar informācijas avotiem, kuŗus būtu vērts izpētīt, pirms tiek izlemts, kādu mūziku atsakaņot un kādus nošu izdevumus izmantot. Lekciju kursa mērķis ir iemācīt studentiem rakstīt, runāt un domāt par mūziku, raugoties no kritikas viedokļa. Apgūstot mācību vielu, studenti pirmo reizi saskaŗas ar nošu manuskriptiem, komponistu vēstulēm un citiem arhivāliem materiāliem. Tā kā pašam mācībspēkam pētnieciskā darba ietvaros ir iznācis meklēt arhivālus resursus arī Latvijā, viņš izmantojis iespēju, ko šī tema sniedz, lai pastāstītu studentiem par savu pieredzi, par izaicinājumiem un iespējām, ar kādām sastopas pētnieki, strādājot reģionā, kur bibliogrāfijas kultūra ir stipri

atšķirīga no tās, kāda pastāv Savienotajās Valstīs. Uz Latviju viņu atvedusi interese par arhivāliem materiāliem saistībā ar komponista Emiļa Melngaiļa daiļradi. Skaidrojot studentiem, kādus radošus darba paņēmienus vēsturniekiem reizēm nākas izmantot, lai nāktu uz pēdām nepieciešamajiem materiāliem un rastu tiem piekļuves iespēju, mūzikologs pastāstījis, kādā veidā viņam izdevies atrast dažādus materiālus. Situācija ir bijusi tāda, ka vispirms viņš LNB tiešsaistes katalogā atradis bagātīgu interesejošo materiālu klāstu, taču drīz vien pārliecinājies, ka šo materiālu bibliotēkā nemaz nav un neviens arī tur neko nemāk pateikt par to iespējamo atrašanās vietu... Pēc ilgas meklēšanas un taujāšanas viņam beidzot palaimējies minētos materiālus atrast vienā no LU bibliotēkām, kuŗas vietējā katalogā (tolaik vēl tikai kartīšu katalogā!) par tiem nemaz nav bijis ziņu. Citkārt, lai vērstu uzmanību arī uz īpašajām iespējām, ar kādām neiznāk sastapties nevienā citā pasaules reģionā, K. Karnīzs pastāstījis par savu pieredzi Rīgas Rakstniecības un mūzikas muzejā, kur viņam tika atļauts brīvi pāršķirstīt visus Melngaiļa fondā krājumos atrodamos materiālus, kādi vien ir saglabājušies. Pieradis strādāt Amerikas, Austrijas un Vācijas arhīvu vidē, kur valda daudz stingrāki ierobežojumi, viņš nebija pat cerējis, ka varēs izmantot šādu priekšrocību.

Latvijas vārds izskan arī kādā citā rakstā, kuŗa autors Bredlijs

Vudvērts (*Bradley D. Woodworth*), ir Baltijas studiju koordinators Jeila Universitātē. Viņš pastāsta, ka 2011. gada rudens semestrī Baltijas bibliotekāru stažēšanās programmā Jeila Universitātē darba pieredzi papildinājusi bibliotekāre Māriete Apenīte no Latvijas Nacionālās bibliotēkas. Viņas darbs Jeila Universitātes bibliotēkā bijis saistīts ar slāvu un austrumeiropas literatūras kolekciju. Pati Māriete Apenīte par šo laikposmu savā dzīvē saka: „Ikviens šeit ir bijis ļoti draudzīgs, un arī apkārte skaista.” Sevi viņa raksturo kā „darbaholiķi”, bet Jeilā esot bijusi sajūta, ka kļūsti par „universālu bibliotekāri”. Latvijas Nacionālajā bibliotēkā Māriete Apenīte strādā par katalogizētāju – klasificē un priekšmeto bibliotēkas jaunieguvumus. Taču Savienoto Valstu bibliotēkās katalogizētāja pienākumu loks ir plašāks. Jeilā viņa bagātinājusi savas darba iemaņas, apgūstot jaunas metodes bibliografisko aprakstu veidošanā. Stažēšanās laikā Jeila Universitātē Apenītes kundzei bijusi iespēja apmeklēt arī citas pilsētas, kur viņa tikusies ar bibliotekāriem no Kolumbijas Universitātes (Ņujorkā), Harvarda Universitātes (Bostonā) un Kongresu bibliotēkas (Vašingtonā).

Vēl tikai gribētos piebilst, ka Baltijas studiju veicināšanas apvienībai ir arī sava mājaslapa internetā angļu valodā. Tās adrese: <http://depts.washington.edu/aabs/>.

Lai tautieši atgrieztos mājās

Eiropas Parlamenta deputāts Krišjānis Kariņš kopā ar LR vēstnieku Īrijā Pēteri Elfertu 18. un 19. martā viesojās pie Īrijā dzīvojošiem latviešiem – Dublinā, Limerikā, Korkā.

aizbrauca, lai iegūtu stabilitāti, skaidrību par nākotni, ko nebija varējuši saņemt dzimtenē. Un Latvijai ir jāapzinās, ka tā ir valsts problēma un valstiski tā arī jārisina. Jāaicina mājās, arī uzklau-

austa” ar sodiem, inspekcijām, birokratiju.

Divsimt tūkstoši aizbraukušo – tas jau sasniedz kara laika bēgļu skaitu – ir baiss skaits. Bet, Latvijas ekonomikai uzplauksto, taču vajadzēs darbaspēku, kas uzturēs valsts saimniecību!

Īrijā pārliecinājos, ka tur mītošie tautieši cītīgi kopj savu latvisko identitāti – tur darbojas skoliņas, cilvēki aktīvi pieteicas 3x3 nometnē. Dzimtenes mīlestība ir tāda pati kā mūsu „vecajai trimdai”, kuŗas aizbraukšanas motīvi bija politiski. Šodienas aizbraucējus trimdā „aizdzinusi” iespēja strādājot

nopeļnīt, nevis kaŗaspēks...

Manuprāt, pats aktuālākais, ko Latvijas valsts var darīt tūlīt, – atbalstīt aizbraukušo cilvēku identitātes centienus – skoliņas, izglītības programmas utt. Tur nav nepieciešama liela nauda – galvenais ir attieksme.”

Krišjāni Kariņu uzklaušija
Ligita Kovtuna

DV Latvijā jauns priekšnieks

Daugavas Vanagi Latvijā 12. maijā pulcējās kārtējā delegātu sapulcē, kuŗā tika ievēlēta jauna valde un jauns šīs organizācijas priekšsēdis – ģenerālis Juris Vectirāns.

Juris Vectirāns dzimis 1953. gadā. Minskas augstākajā Iekšlietu ministrijas skolā ieguvis jurista diplomu. Papildinājies Dž. Maršala Eiropas Centra stratēģiskās drošības kolledžā un Čehu Republikas Kaŗa akadēmijā, kā arī ASV valdības augstākā līmeņa kursos. Bijis LR Valsts prezidenta un Saeimas Drošības dienesta priekšnieks, LR Nacionālo bruņoto spēku Rīgas Garnizona priekšnieks un ģenerālinspektors.

1990.-1991. gadā ģenerālis J. Vectirāns bija uzņēmis lielu atbildību – viņa vadībā tika

ģādāts par Latvijas Augstākās padomes un valdības drošību, bet 1991. gada augustā puča mēģinājuma laikā J. Vectirāna vadībā tika arestēts A. Rubiks.

Juri Vectirānu ievēlēja arī par DV CV locekli no DV Latvijā.

Foto: Viktors Belasīks

Centrā LR vēstnieks Pēteris Elferts un EP deputāts Krišjānis Kariņš, tiekoties ar latviešu skoliņas bērniem Limerikā

Telefonintervijā *Laikam un Brīvai Latvijai* K. Kariņš teica: „Galvenā atziņa, ko esmu guvis pēc šīs vizītes, – Īrijas latviešiem rūp, kas notiek Latvijā, un viņi lolo cerību atgriezties. Šie cilvēki bija spiesti izbraukt, un iemesli ir saistīti ar darbu, ar situāciju ģimenē, ar kredītu nastu. Viņi

sot aizbraucējus par to, kas tālab darāms. Cilvēki ir neapmierināti galvenokārt ar valsts pārvaldi, nevis ar pašu valsti. Viņi ir neapmierināti ar vietējo pašvaldību, darbavietu attieksmi. Pats, savulaik strādājot uzņēmējdarbībā, uz savas ādas esmu izjutis, cik ļoti šī pārvaldība ir „caur-

Latvijas Valsts prezidenta viesošanās Čikāgā

Foto: Gunārs Lucāns

Modris Galenieks, Helmūts Lāčkāja, Inese Stokes, LR Valsts prezidents Andris Bērziņš, Andrejs Rāve, Jānis Vilciņš, Inta Rāve, Ruta Priedkalne-Zirne

Ieradies uz NATO konferenci Čikāgā, Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš viesojās pie Čikāgas latviešu saimes sestdien, 19. maijā, Ciānas ev. lut. draudzes īpašumā, apskatot Kr. Barona skolas telpas, dievnamu, iepazīstoties ar skolas un Ciānas draudzes vadību, tad satiekoties ar apmēram 200 tautiešiem Čikāgas Latviešu Organizāciju apvienības rīkotā sanāsmē Ciānas Lielajā zālē.

Kad prezidents un viņa pavadoņi, aplausu sveikti, sarīkojuma telpā ieņēma vietas, K. Barona skolas koris, ko diriģēja Silvija Kļaviņa-Baršneij gitarista Aļņa Cera pavadījumā braši nodziedāja tautasdziesmu „Bēdu manu, lielu bēdu”.

ASV un Latvijas karogus iene-

sa Kr. Barona skolas skolēni un Čikāgas skauti un gaidas. Visi vienotās ASV himnā. Dziedājām Latvijas himnu. Svētbrīdi vadīja mācītāja Gundega Puidza.

Čikāgas vīru koris, diriģentes Māras Vārpa diriģēts, ar Sarmu Aļli pie klavierēm dziedāja Ģ. Ramana „Tēvzeme” (V. Lūdēns). Tad kārtā bija Ciānas draudzes koris, kur dziedātāji ir no visām draudzēm. Ingridai Dženingai (Jennings) diriģējot, Sarmai Aļlei pavadot, koris dziedāja Z. Liepiņa „Zibsnī zvaigznes aiz Daugavas” (Latvju dainas). Prezidents iestājas visu trīs koŗu rindās – fotogrāfu priekam.

ČLOA vicepriekšsēde Inese Stokes iepazīstināja ar prezidenta pavadoņiem, kuŗu vidū bija Latvijas vēstnieks ASV Andrejs Pil-

LR Valsts prezidents Andris Bērziņš un Čikāgas K. Barona skolas koris

degovičs un Latvijas goda konsuls Čikāgā Roberts Blumbergs.

Čikāgas Latviešu Organizāciju apvienības priekšsēdis Jānis Vilciņš uzrunā norādīja uz Čikāgas latviešu sabiedrības veikumiem: pirmie Dziesmu svētki ASV, draudzes, biedrības, rosīga latviešu kultūras dzīve, 59 gadus latviešu radio raidījumi, 36 gadus Čikāgas Ziņas. Neatlaidīgs darbs cīņā pret komūnismu un par Latvijas neatkarības atgūšanu. Pirmā Latvijas Tautas frontes atbalsta grupabija Čikāgā. Pēc neatkarības atgūšanas cīņas ASV kongresā, lai Latviju uzņemtu NATO saimē, pieņemtu rezolūciju, kas atzīst Latvijas okupāciju.

„Mēs jums, prezidenta kungs, un jūsu delegācijai novēlam labas sekmes un tagad ar lielu prieku sveicam jūs pie mums Čikāgā!” – nobeidza J. Vilciņš un, aplausu sveikts, pie runātāja pulsts stājās Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš.

Prezidents pierādīja dzirdēto, ka nav orators, bet lietišķi apskatīja Latvijas politisko un ekonomisko stavokli vispārējā Eiropas krīzē, sadarbību ar ASV, ar Baltijas valstīm un Poliju. Latvija ir sasniegusi stabilitāti, būtiskākie uzdevumi ir ēnu ekonomikas izskaušana un bezdarba samazināšana. Vēl joprojām cilvēki atstāj Latviju darbiem citur. Viņš pieskārs arī Latgales jautājumam, tie ir politiski inspirēti un uzturēti. Savā runā ieslietot un uz klausītāju jautājumiem atbildot, prezidents ieguva publikas atzinību.

Viņš cildināja Latvijas vēsnieku ASV Andreju Pildegoviču, kam būšot lielas iespējas likt lietā savas zināšanas un pieredzi Latvijas ārpolitiskā darbā. Prezidents saņēma Jāņa Vilciņa pasniegto Čikāgas skatu albumu un Čikāgas Ziņas. Prezidents, apskatot K. Barona skolas bibliotēku, pasniedza tai grāmatu velti.

Sarīkojuma beigās pie klavie-

rēm sēdās Māra Vārpa un visi, kājās piecēlušies, dziedājām „Tev mūžam dzīvot, Latvija” – Jāņa Mediņa, V. Plūdona (un mūsu) vēlējumu mīļajai Latvijai.

Blakus telpā bija iespēja saicināties ar prezidentu, pateikties viņam par darbu Latvijas labā un vēlēt augstajam viesim veselību un Dieva svētību.

Sarīkojumu rīkoja ČLOA un to vadīja tās priekšsēdis Jānis Vilciņš ar palīgiem. Valsts prezidents nolika ziedus pie ģenerāļa Jāņa Kureļa kapa Akācijas kapsētā, lūgšanu teica māc. Gundega Puidza.

Turpat pēcpusdienā Latvijas aizsardzības ministrs Artis Pabriks piedalījās piemiņas plāksnes atklāšanā par godu Latvijas armijas ģenerālim Jānim Kurelim, kuŗš mira Čikāgā 1954. gada 5. decembrī. Ceremonijā piedalījās arī Latvijas Bruņoto spēku virspavēlnieks ģenerālis Raimonds Graube.

O.C.

Foto: Gunārs Lucāns

CAUR SIDRABA BIRZI

Bostonas Trimdas draudze pastāv jau 60 gadu

Sidraba birzs mūsu senčiem ir bijusi svētuma simbols.

Svētbirzēs un zem svētozoliem mūsu tauta ir lūgusi Dievu daudz vairāk nekā vēlāk baznīcās.

Trimdas draudzes 60 pastāvēšanas gadus es redzu kā gājieni caur sidraba birzi.

Tā reizē bijusi kristīgās ticības „stiprā pils” un arī latvietības spēkavots.

Draudzi dibināja cilvēki, kuŗus vienoja kopējs liktenis. Daži pazina cits citu no Latvijas. Citi iepazinušies bēgļu laikos Vācijas nometnēs, daži varbūt kopā šķērsojuši okeanu. Tie bija cilvēki, kuŗiem Otrais pasaules karš bija laupījis visu – dzimteni, mājas, laicīgās vērtības, spēju pašiem noteikt savu dzīvi. Daudziem arī viņu profesiju.

Iebraucot Amerikā un apmetoties Bostonā, dzīve bija jāsāk no pašiem pamatiem. Šie cilvēki vēlējās turēties kopā, palikdami latvieši. Savā mātes valodā lūgt Dieva vadību jaunajai dzīvei. Lūgt Dievu par okupācijas verdzībā palikušo dzimteni.

Pieminēsim visus tos mūsu draudzes locekļus, kas gadu desmitiem lūdza Dievu, lai māte Latvija atkal reiz būtu brīva! Visus tos, kas nepiedzīvoja savu lūgšanu piepildīšanu.

Sodien, atskatoties draudzes vēsturē, ir tik daudz cilvēku, kas

būtu pelnījuši pieminēšanu. Varbūt nākotnē varētu rīkot piemiņas pēcpusdienu?

Skatoties uz birzi, mēs nemeklējam ne lielos, ne mazos kokus, tāpat kā mūrī neraugāmies pēc lieliem vai maziem akmeņiem. Katrs savā brīdī ir bijis neatsverams. Tāpat ir ar mūsu draudzi.

Pāršķirstot archīva papīrus, atradu dažas lietas, kas varbūt interesēs arī jūs.

Kur radies vārds Piesaulē?

1945. gada vasarā Bavārijas pilsētiņā Altottingā, bijušā nacistu sporta namā, tika nodibināta latviešu pamatskola un nedaudz vēlāk latviešu ģimnazija, ko nosauca par „Piesauli”.

Skolu dibinātājs bija Aglonas ģimnazijas direktors Pēteris Priževičs. Kā iniciators tiek minēts mans tēvs mācītājs Alberts Galiņš.

Piesaules vārda autors ir Ludzas ģimnazijas latviešu valodas skolotājs J. Mūrnieks. Pēc man pieejamiem datiem, tā bija pirmā latviešu ģimnazija svešumā, vēlāk tā pārtapa par Neuottingas latviešu ģimnaziju.

Kad draudzes īpašumam Ņuhampšīrā tika dots Piesaules vārds, tēva skaidrojums bija – ka trimdiniekiem istā saule palikusi dzimtenē Latvijā. Skaistākais, kas svešumā var būt, ir vairs tikai Piesaulē.

Varbūt daudziem nebūs zināms, ka ir vēl viena Trimdas draudze. Tā dibināta 1946. gadā Dānijā, tātad 5 gadus vecāka par mūsējo. Draudze pastāvēja vēl 1979. gadā. Par tālāko man ziņu nav.

Ir ieviesies kļūda par Trimdas draudzes pirmo priekšnieku. Pirmajā Trimdas draudzes Padomes sēdē par priekšnieku tika ievēlēts Jēkabs Dūks, kuŗš vadīja arī iniciatoru sēdes. Padomes sēdē, kas notiek mēnesi vēlāk, protokolā lasāms, ka Padome pieņem viņa atteikšanos no priekšnieka amata. Priekšnieka vietnieks Voldemārs Antiņš atsakās kandidēt, par priekšnieku tiek ievēlēts Osvalds Auģis.

Sogad paiet 50 gadi, kopš Lilija un Jānis Kluči, meklējot sev dzīvesvietu, atrada mūsu tagadējo baznīcu. Tā saucās „Swedenbordian” vai angļiski – Jaunā Jeruzāleme.

Kad ugunsgrēkā cieta draudzes nams, to atjaunojot, tika uzcelts trešais stāvs. Te lielākais nopelns Fricim Hervartam, kuŗš spēja pārliecināt draudzes padomi. Šis trešā stāva dzīvoklis ir bijis neatsverams atbalsts mūsu draudzes saimniecībā.

Runājot par draudzes namu, jāpiemin architekta Kārļa Grinberga ciņa ar pilsētas vēsturisko komisiju un būvkomisiju, kas

nevēlējās redzēt draudzes nama paplašināšanu. Kārļa neatlaidība uzvarēja. Tā Trimdas draudzes nams kļuvis par latviešu sabiedrisko centru Bostonā.

Kārlis arī ierosināja, ka Ģimenes dienā vīri cep pankūkas. Tas tagad kļuvis par tradīciju. Viņa dēls Gints (Draudzes padomes loceklis) sagatavo mīklu pēc savas vecsmātes receptes.

Paiet 20 gadi, kad mūsu draudzes oficiālajā nosaukumā vairs nav vārda „Trimda”. Manuprāt, tas nebija pats gaišākais brīdis mūsu draudzes vēsturē.

Taisnība, ka par vienu mēneša pensijas čeku varam atgriezties brīvajā Latvijā. Tātad trimdas vairs nav. Bet vai tāpēc bija jāmaina vēsturiskais draudzes vārds?

Lai nu kā, mēs vēl arvienu esam Latviešu Luterāņu draudze. Kā tādai mums arī jāpastāv.

Ja vēlamies būt vienīgi labi kristieši, tad nav ko tērēt laiku un degvielu. Mūsu dzīves vietās ir augsti kvalificēti teologi un garīdznieki. Vietējās draudzes mūs saņems atplestām rokām. Bet tā nebūs mūsu sidraba birzs. Tā arī nav mūsu sūtība.

Kļūstam vecāki, mūsu rindas baznīcas solos retākas. Jaunākie gadagājumi vēl reti mūsu pulkā. Bet kopsim šo latvisko birzi, lai mūsu pēcnācējiem tā būtu pa-

tikama vieta. Tiem, kam ir bijuši kaķi, zinās, ka kaķis, kad to gribam iecelt klēpī, skrāpē un turas ar nagiem pretī. Bet ļoti miligs var būt, ja pats ir ielēcis mums klēpī. Kaut kad paaudžu maiņa nāks. Uz to ir vērts gaidīt.

Varbūt latviešu baznīcai pienācis laiks vairāk ieskatīties mūsu senču gara un kultūras pasaulē. Vai mūsu senču dzīves ziņa nav tuvāka Jēzus Kristus mācībai kā daudzas citas reliģijas? Mums jāatrod vienotājs spēks, kas mūs satur kopā.

Beigsim dusmoties uz tiem, kas kūtri nākt pie mums, kūtri atbalsta draudzi. Drīzāk priecāsimies un rūpēsimies par tiem, kas grib un nāk.

Mēs bieži rakstām un runājam par darbu un līdzekļiem, kas tiek ieguldīti draudzes darbā. Daudz retāk par to, ko esam saņēmuši paši. Mūsu priekšgājēji ar savu darbu un piederību draudzei, piepildīja savu laiku, līdz ar to bagātinādami savas dzīves. Arī mēs nepaliksīm tukšā. Sviņot draudzes 60 gadu jubileju, būsim pateicīgi, ka esam varējuši būt šīs draudzes locekļi.

Kāds paštaisīts humorists ir teicis, ko varētu attiecināt arī ar darbu draudzē: „Mēs visi gribam kalpot Dievam. Bet galvenokārt un vismīļāk kā padomdevēji.”

Ivars Galiņš

Kurzemes cietokšņa atceres sarīkojums Klīvlāndē

Klīvlāndes Daugavas Vanagu apvienība aicināja *Sunset* kapsētas latviešu nodalījumā 8. maijā pieminēt Kurzemes cietoksni. Laiks bija drēgns, taču kapsētā, tāpat kā iepriekšējos gados, ieradās apmēram 40 latviešu. Pie karogiem un ziediem rotātā latviešu pieminekļa atceres brīdī ievadīja māc. Dr. Sarma Eglīte. Uzrunu teica DV apvienības priekšnieks Zigurds Reineks. Viņš ir liepājnieks, un īsi pēc pirmās Kurzemes lielkaucas sākuma 1944. gada 15. oktobrī viņa ģimene kuģi izceļoja uz Vāciju.

Rakstnieks Arnolds Šinķis bija viens no Kurzemes aizstāvjiem, un Zigurds Reineks citēja viņa apraksta rindas:

„Pēc spēcīgas ienaidnieka artilērijas sagatavošanās uguns, kas ilga apmēram divas stundas, sākas boļševiku uzbrukums Dobeles un Džūkstes virzienā. Gaiss degdams vaidēja kā verdoša lavīnas java, grīļojās purvi, kā zemē grimstoši kuģi. Mums skīta, it kā zeme pavērsies un apraks kā dzīvo, tā mirušos cīnītājus. Jebšu apkārtne pārvērtās līdz nepazīšanai. Vīri tomēr no nāves nebaidījās, kas pār viņu galvām līdīnājās ik brīdī, jo tik norūdīti bija

viņu nervi un tik nesatricināms varonības pārpulē gūtais miers.”

Kaujas līnijā, kas apmēram 170 km garumā stiepās no Rīgas jūras līča līdz Baltijas jūrai, šī pirmā lielkauja ilga astoņas diennaktis. Tai sekoja vēl piecas lielkaucas pie Dobeles, Džūkstes, Saldus, Škrundas, Vaiņodes, Priekules un Auces. Pēdējā, sestā lielkauja sākās 17. martā un turpinājās līdz 3. aprīlim. Visās šīs kaujās neuzvarēta palika 18. latviešu divīzija, viena no labākajām ne tikai Kurzēmē, bet visā vācu armijā.

Šais kaujās abās pusēs bija lieli upuři. Taču tieši mūsu leģionāru varonības dēļ Kurzemes cietoksnis netika ieņemts, tādējādi mums daudziem sagādāja iespēju izbēgt uz Vāciju un izglābties no boļševiku terrora. Šogad 8. maijā pagāja 67 gadi, kopš Kurzemes cietoksnis palika neuzvarēts. Pateicamies mūsu varonīgajiem leģionāriem, kuŗi ziedoja sevi, lai mēs varētu dzīvot.

Pēc piemiņas brīža lielākā daļa atceres dalībnieku devās uz tuvējo ķīniešu restorānu, kur sadraudzības brīdī pie klātiem galdiem pakavējās sarunās.

Vilmārs Kukainis

LATVIJAS TĒLS PASAULĒ

Profesores Žanetas Ozoliņas referāts Bostonā

Uz Latviskā mantojuma fonda rīkoto prof. Žanetas Ozoliņas referātu bija ieradies vēra ņemams klausītāju skaits. Viņu vidū netrūka tādu, kas paši

atkal būt Bostonā. Viņa pieminēja nesen mūžībā aizsaukto Māru Doli. Pirms 17 gadiem, kad Žaneta Ozoliņa ieradās Bostonā, lai nodotos studijām

Kembridžas mājā. Devusi ne tikai mājvietu, bet visu studiju laiku uzņēmusi abas par savas ģimenes locekļiem.

Šajā posmā Žaneta mācījusi arī Bostonas Latviešu skolā, kamēr tur Anete bijusi skolniece. Māra Dole bija iecerējusi Žaneti atkal uzņemt savā mājā, jo tieši viņa bija šī referāta iniciatore, taču liktenis bija lēmis citādi.

Profesore savā stāstījumā iepazīstināja ar mērauklām, kas tiek pielietotas, lai izvērtētu kādas valsts profilu. Pirmā svarīgākā ir kultūra, tad ekonomika, tūrisms un citas. Lektore arī nevairījās konstatēt, ka Latvijas „lielais kaimiņš” dara visu iespējamo, lai nomelnotu Latvijas tēlu. Pēc jautājumiem sekoja Mantojuma fonda dāmu sagādātie atspirdzinājumi. Vēl labu laiku ļādis neizklīda, bet pulciņus varēja dzirdēt spraigas debates. Viens no tematiem bija par vārdiem, kas ārzemju latviešiem atgādina okupācijas laikus, kā *komanda, kolektīvs, kadri*.

Žaneta Ozoliņa ir Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Politikas zinātņu profesore.

Ivars Galiņš

Profesore Zenta Ozoliņa

spodrinājuši Latvijas tēlu.

Sākot savu priekšlasījumu, Žaneta Ozoliņa izteica prieku

Fulbraita stipendiju programmā, Māra bija devusi iespēju viņai ar meitu Aneti dzīvot savā

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents ASV

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš devās darba vizītē uz ASV, lai piedalītos NATO līderu sanāksmē. Tiekoties ar Čikāgas pilsētas galvu Rāmu Emanuelu, tika uzsvērts, ka Latvijas un ASV stratēģiskā un ekonomiskā sadarbība ir vairāk nekā laba, tomēr tā vēl nebūt nav izsmelta un tās paplašināšanas iespējas ir ļoti plašas. Latvijas prezidents atzina, ka Latvija vēlas paplašināt ekonomisko saikni ar ASV, piesaistot arī ASV investīcijas informācijas tehnoloģiju, mašīnbūves, transita, loģistikas un globālā servisa jomā. Andris Bērziņš aicināja Čikāgas biznesa sabiedrību izvērtēt iespēju izraudzīties Latviju par biznesa paplašināšanas centru gan Baltijas reģionā, gan Ziemeļvalstīs un Krievijā.

Čikāgas pilsētas galva saņēma Valsts prezidenta uzaicinājumu apmeklēt Latviju un apstiprināja, ka, pieņemot ielūgumu, plāno doties vizītē uz mūsu valsti.

Valsts prezidents Andris Bērziņš NATO galotņu apspriedē Čikāgā aicināja kolēģas atbalstīt Afganistānas nemilitārās vajadzības. Piedaloties debatēs par Afganistānas aktuālajām temām, Bērziņš uzsvēra, ka Latvija ir gatava ar savu ieguldījumu piedalīties Afganistānas valsts attīstības ilgtermiņa projektu nodrošināšanā pēc 2014. gada. Ir jāsāk nekavējoties risināt Afganistānas ekonomiskās attīstības, izglītības un sociālās jomas jautājumus, bez kuriem nav iedomājama neatkarīga valsts pastāvēšana.

Andris Bērziņš Čikāgas Ciānas draudzes telpās tikās ar latviešu organizāciju apvienības pārstāvjiem, iepazīs ar Čikāgas latviešu Krišjāņa Barona skolas vadību, apskatīja skolas telpas, kā arī piedalījās mācītājas Gundegas Puidzas vadītajā svētbrīdī, noklausījās Čikāgas vīru koŗa un Ciānas draudzes koŗa priekšnesumus, uzrunāja tautiešus un atbildēja uz jautājumiem.

Pēc latviešu kopienas apmeklējuma Valsts prezidents nolika ziedus pie ģenerāļa Jāņa Kureļa atdusas vietas Čikāgas Akāciju kapsētā.

NATO galotņu apspriedē Čikāgā nolemts,

ka NATO lidmašīnas patrulēšanu gaisa telpā virs Baltijas nodrošinās arī pēc 2014. gada. Latvijas aizsardzības ministrs Artis Pabriks (*Vienotība*) pauz gandarījumu par šādu lēmumu. Panākts ilgtermiņa risinājums, kas paredz, ka ik pēc četriem gadiem tiks pārskatīti tehniskie un praktiskie jautājumi par to, kā patrulēšana tiek nodrošināta. Tas ļaus Latvijai daudz racionālāk un skaidrāk plānot Nacionālo bruņoto spēku attīstību nākotnē un vairāk naudas ieguldīt citu spēju attīstīšanai. Baltijas valstis apņēmušās gaisa patrulēšanas nodrošināšanai atvēlēt vairāk līdzekļu nekā līdz šim, taču tas joprojām būs daudz lētāk un efektīvāk nekā tad, ja šis uzdevums būtu jāveic mums pašiem.

Latvijas vēsturnieki Maskavā

Latvijas vēsturnieki Maskavā iepazīs ar dažiem arhīvu materiāliem. Pēc Latvijas un Krievijas vēsturnieku komisijas līdzpriekšsēža, LU prof. Inesa Feldmaņa sacītā intervijā *NRA*, „acīm redzami šķēršļi mūsu pētniekiem nav likti”. Ir pasūtīnātas arī dokumentu kopijas, kas interesē Latvijas pusi. Abu valstu vēsturnieku sadarbība uzsākta ar materiālu izpēti par tematu „Latvijas un PSRS attiecības starpkaŗu periodā”.

Nākamgad plānots ķerties klāt Latvijas sabiedrībai jutīgajiem okupācijas un iedzīvotāju deportācijas jautājumiem. Tāpēc jāpanāk vienošanās, ka mūsu vēsturniekiem būs iespēja strādāt arhīvos bez ierobežojumiem, nevis izmantot tikai Krievijas puses atlasītos materiālus.

Ministru prezidenta pārskata ziņojums

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis Saeimas deputātiem sniedza pārskatu par Ministru kabineta paveikto un iecerēto darbību. Latvija otro ceturksni pēc kārtas ir straujāk augoša ekonomika Eiropas Savienībā. Latvijas izaugsme pašlaik nav saistīta ar “trekno gadu” izaugsmi, jo ir veiktas strukturālās reformas. Tās ļauj valsts ekonomikai attīstīties ilgtspējīgi. Līdz ar strukturālajām reformām ir ielikti stabili pamati ekonomikas izaugsmei ilgtermiņā. Straujāka tautsaimniecības izaugsme un ēnu ekonomikas apkaŗošana dod arī pienesumu budžetā. Taču tas vēl arvien ir ar deficitu, un mēs tērējam vairāk, nekā ieņemam. Sākts darbs nodokļu mazināšanā. Aprēķināts, cik sabiedrība varētu iegūt no ienākuma nodokļa samazināšanas. Šogad paredzēts bezdarba līmeni samazināt līdz viencipara skaitlim, turklāt arī samazinot jauniešu bezdarbu.

Skandals ap vilcienu iepirkumu

Iepriekš jau ir ziņots, ka *AS Pasaŗieŗu vilciens* (PV) jau ilgāku laiku ir ierauts skandalā ap jauno vilcienu iepirkumu. Vispirms uzņēmums ilgstoši nespēja izvēlēties vilcienu raŗotāju, bet tagad radušās baŗas par noslēgtā līguma atbilstību iepriekš izvirzītajiem nosacījumiem.

AS Pasaŗieŗu vilciens valdes priekšsēdis Nils Freivalds 18. maijā iesniedzis atlūgumu. Satiksmes ministrs Aivis Ronis atlūgumu pieņēmis. Ministra ieskatā PV jauno vilcienu iepirkumu procesā jāturpina aktīva virzība, jo pasaŗieŗu dzelzceļa pārvadājumos Latvijā ir nepieciešami jauni elektrovilcieni un diŗelvilcieni. “Jauno vilcienu daŗļa būve notiktu Latvijā, tādējādi tiktu attīstīta vietējā raŗošana un radītas jaunas darba vietas, kas šobrīd Latvijā ir būtiski nepieciešamas,” uzsvēŗ Ronis. Satiksmes ministrs ierosināja Freivaldam, ievērojot viņa līdzšinējo pieredzi, kļūt par PV konsultantu.

Lai nodrošinātu turpmāku uzņēmuma PV vadību un turpi-

nātu iepirkuma konkursa efektīvu virzību, Satiksmes ministrija, būdama uzņēmuma akcionāre, ir pieņēmusi lēmumu par jauna PV valdes priekšsēŗa iecelšanu. Par valdes priekšsēŗi iecelts līdzšinējais AS *Latvijas Gaisa satiksme* valdes loceklis Artis Birkmanis. Birkmanis ir ieguvis maŗistra gradu biznesa vadībā Rīgas Starptautiskajā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolā. Darba pieredze saistīta ar banku sektoru, lizinga un investīciju sabiedrībām.

Eiropas Komisija (EK) brīdinājusi Latviju, ka, turpmāk īstenojot PV un Spānijas uzņēmuma *Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, S.A. (CAF)* parakstīto jauno pasaŗieŗu vilcienu piegādes līgumu, mūsu valstij var pašai nākties maksāt 100 miljonus latu, kas iepirkumā paredzēti kā Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansējums. Turpinot parakstīta līguma īstenošanu, valsts iestādes ne tikai pārkaŗs ES publisko iepirkumu noteikumus, bet arī var tikt izskatīta iespēja piemērot finanŗu korekciju 100% apmēŗā.

PV vadība gan noraida baŗas par iespējamu līguma punktu neatbilstību sākotnējam variantam un uzsvēŗ, ka, izsludinot konkursu, bijuŗi sajaukti kopā divi līgumi - iepirkuma un uzturēšanas.

9. maijs lien iekŗā kultūrā

TV raidījumā *Nekā personīga* tika vēstīts, ka broŗūrā *Rīga 2014*, kuŗas mērķis ir reklamēt Rīgu kā Eiropas kultūras galvaspilsētu 2014. gadā, starp vairākiem ievēŗības cienīgiem kultūras notikumiem minēta arī 9. maija manifestācija pie Uzvaras pieminekļa. Broŗūras izdevējs – nodibinājums *Rīga 2014* tagad spiests skaidroties par nepatīkamo situāciju.

Rīga 2014 komunikācijas un mārketinga vadītāja Anna Muchka stāsta, ka Rīgas - 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētas programmas plānošanā nekad nav bijusi, nav un nebūs iekļauta 9. maija manifestācija pie Uzvaras pieminekļa. TV raidījumā minēta broŗūra tikai īsumā stāstot par māksliniecisko koncepciju, un tas neesot tūrisma ceļvedis ar sarīkojumu programmu. Stāstot par dažādo Rīgu, par pretmetiem, kādi sastopami dažādās pilsētas apkaimēs, tiek minētas dažādas norises un vietas, fiksējot Rīgas realitātes. Broŗūrā nav aicinājumu apmeklēt kādas vietas vai notikumus, tajā nav nosaukti konkrēti projekti vai programmas sarīkojumi. Uzvaras dienas svēŗības oficiālajā Rīgas - Eiropas kultūras galvaspilsētas - sarīkojumu programmā neesot iekļautas, 9. maijs pieminēts tikai sakarā ar māksliniecisko koncepciju.

Rīgas 2014 programmas ieceres tapuŗas seŗu neatkarīgu ekspertu mākslinieciskās padomes vadībā. Vienā no Eiropas Komisijas nosacījumiem paredzēts, ka mākslinieciskās programmas veidošanu nedrīkst politizēt.

“Rīga - 2014. gada Eiropas kul-

tūras galvaspilsēta - nekad nav bijusi un nekļūs par politisko iespaidu laukumu,” uzsvēŗ *Rīgas 2014* vadītāja Diāna Čivle. Mākslinieciskajā padomē ir Gints Grūbe, Solvita Kŗese, Gundega Laiviņa, Diāna Čivle, Aiva Roŗzenberga, Vita Timermane-Moora un Uģis Brikmanis.

Pasē nenorāda tautību

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem kopŗ 1. aprīļa jaunajās Latvijas Republikas pavalstnieka pasēs vairs netiek rakstīta personas tautība. Daudzi cilvēki par to ir neapmierināti. Amatpersonu ieskatā tautības norādīšana pasē esot vecmodīga, nepraktiska un pat diskriminējot. Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes ierēŗņu domām, pase nav dokuments, kuŗā būtu jānorāda tautība.

Dzintars aicina atcerēties balsojumu...

Saeima balsoja par grozījumiem Darba likumā, kas aizliegta darba devējam pieprasīt sveŗvalodas zināšanas, ja tas nav nepiecieŗams darba pienākumu veikšanai. Grozījumu būtība – mazināt latvieŗu diskrimināciju darba tirgū.

Par grozījumiem nobalsoja 41 deputāts. Lai grozījumus pieņemtu, pietrūka astoņu balsu. Pret grozījumiem balsoja gandrīz visi Reformu partijas pārstāvji, izņemot Valdi Liepiņu. Grozījumu atbalstīja vairākums *Vienotības* deputātu, atturējās Solvita Āboltiņa, Jānis Lāčplēsis, Edvards Smiltēns, Dzintars Ābiķis, Aleksejs Loskutovs un Andrejs Judins. Līdz ar to svaru kausi nosvēŗas par labu *Saskaņas centra* pozīcijai. Ja *Vienotības* frakcijai šajā jautājumā būtu obligātais balsojums, rezultāts varēja būt citāds. Neatkarīgā deputāte Elina Siliņa, kas balsoja pret grozījumiem, norādīja, ka „latvieŗu valodu mēs glabāsim sirdīs”. Nacionālās apvienības deputāts Raivis Dzintars savukārt rakstā *Latvijas Avīzē* iebilst Siliņai: „Valodu mums vajag ne tikai sirdīs, mūŗejos, runāns un partiju programmās, bet arī darba tirgū un reālajā dzīvē. Nav ļaunuma bez labuma. Gan jau pietiekami daudzi pilsoņi saglabās šī vēsturiskā balsojuma izdrukas līdz brīdim, kad deputāti paŗi būs atkarīgi no darba devēja – tautas.”

Mūŗeju nakts 2012

Mūŗeju nakts ir starptautisks Eiropas mēŗoga notikums, kas vienā un tajā pašā laikā norit gandrīz visu Eiropas valstu mūŗejos. Mūŗeju nakts tradicionāli norisinās no sestdienas vakara līdz svētdienas pirmajai rīta stundai vai ilgāk.

Šogad Mūŗeju nakts ar devīzi “Zilā krāsa - jūra” iesāka trīs gadu tematisko ciklu, kas beigsies 2014. gadā, kad Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta, godinot dzintaru kā Latvijas kultūras simbolu. Ciklu veidos trīs krāsas un trīs Latvijas dārgumi - zilā jūra, zaļais meŗs un

sarkanais dzintars, iezīmējot dzintara tapšanas ceļu, vienojot jūru ar meŗu un brīnumaino saules akmeni - dzintaru. Tādējādi Mūŗeju nakts devīze 2013. gadā būs “Zaļā krāsa - meŗs”, 2014. gadā - “Sarkanā krāsa - dzintars”.

Vienošanās Kultūras ministrijā

Kultūras ministrijā kultūras ministre Ņaneta Jaunzeme-Grende, Kultūras alianses pārstāvji Ieva Struka, Juris Dambis un Daina Vitoliņa, kā arī Nacionālās apvienības Saeimas frakcijas priekšsēŗa vietnieks Raivis Dzintars parakstīja memorandu par sadarbību kultūrpoltikas veidošanā. Kultūras profesionāļi un ministre vēlas dot sabiedrībai signālu par lielās grūtībās panākto sapraŗanos. Galvenais darbs un strīdi vēl ir priekŗā, jo pielikumus nolemts saskaņot līdz 1. jūnijam. Cerams, ka taisnība būs Saeimas deputātam Raivim Dzintaram, kas prognozēja: “(..) tie būs strīdi pozitīvā izpratnē, strādājot kopā kā komandai un redzot, kurp ejam.”

Lielbritānijā notiesāts latvietis

Lielbritānijā par uzbrukumu notiesāts Latvijas pavalstnieks, informē laikraksts *Burton Mail*. Divdesmit divus gadus vecais Mārtiņš Celms kopā vēl ar vienu personu nelūgts ieradies ballītē kādās mājās Bēŗtonā. Abus sveŗos vīrieŗus savā dāŗzā pamanīja mājas saimnieks, kas kopā ar draugu pieprasījis, lai tie dodas prom. Otrs sveŗinieks prasībai paklausījis, bet Celms atteicies. Kad mājas saimnieks ar draugu veduŗi Celmu ārā no mājokļa, tas uzbrucis vīrieŗiem, vienam no viņiem iesot pa seju un pārsitot lūpu. Celms padzīts no īpaŗuma, bet vēlāk atgriezies, bruņojies ar beisbola nūju, un uzbrucis abiem vīrieŗiem, kuŗi viņu bija padzinuŗi no ballītes. Kopīgiem spēkiem Celms savaldīts un nodots policijai. Tiesa atzina Celmu par vainīgu ieroŗa nesēŗšanā, mantas bojāŗšanā, uzbrukumā un draudu izteikēŗšanā. Viņŗ arī pārkaŗpis Grimsbi karaliskajā tiesā iepriekŗ viņam piespriesto 12 mēŗeŗu nosacīto cietumsodu par uzbrukumu ar pneumatico ieroci. Tiesa Celmam piesprieda 12 mēŗeŗu cietumsodu.

Miķelsonam 18 gadi cietumā

Tiesa Nīderlandē pedofilam no Latvijas Robertam Miķelsonam piespriedusi 18 gadu cietumsodu un beztermiņa ārstēŗanos psihiatriskajā slimnīcā. Amsterdamas apgabaltiesas tiesnesis Hanss Boduēns norādījis, ka Miķelsona tiesā paustā noŗēŗa neesot ticama, tāpēc tā nav ņemta vērā, lemjot par sodu. Prokurātūra bija pieprasījusi Miķelsonam piespriest 20 gadu cietumsodu. Dokumentos norādīts, ka tiesājamaŗis ir “auksts, rafinēts aprēķinātājs, kas lepojas ar savu rīcību”.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Skabarga un baļķis

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Saskatīt skabargu cita acī un nedzēt baļķi pašā acī - šādu pieeju nosodīja Jēzus. Diemžēl mēs šādu pieeju vērojam arī šobaltdien, divus gadu tūkstošus vēlāk.

Nacionālās apvienības deputātam Imantam Parādniekam piederošajā bērnu darzbūvē *Pūcīte*, kas atrodas Raunas ielā, pie trīs-gadīgiem knauķiem ieradās Ivo Lembergs un Normunds Jērumš - ja nemaldos, no biedrības *Tēviņas sargi* - un iepazīstināja bērnus ar īstiem, no muzeja patapinātiem ieročiem: ložmetēju, pistoli, rokas granātu. Tērpušies viņi bija kā leģionāri: *Latvijas* vairozīņš uz piedurknes un - tāds nu šis tērps bija - ar maziņu "putniņu", t. i., Lielvācijas *Hoheitszeichen*. Mazuļi bija sajūsmā: kuņģam zē-

nam gan nepatik paturēt rokās istu šaujamo...

Šī nodarbība tika filmēta un parādījās *Pūcītes* tīmekļa vietnē. Portāla www.IMHOclub.lv "diskusiju vadītājs" Jurijs Aleksejevs (kuŗš, kā man gadījās rakstīt 2007. gadā, gribēja "Latvijā atgriezties uz tanka") uzreiz kā salēcās, kā iebrecās - šausmas! *Fašizm, fašizm, ess-ess, nacizm* vienā laidā. Lai redz un dzird visa progresīvā cilvēce u.tml.

No Izglītības ministrijas nāca pārmetums - tik maziem bērniem nedrīkst ļaut spēlēties ar īstiem ieročiem. Taisnība vien ir - parāk mazi vēl. Bet citādi nav vietas panikai. Imantam Parādniekam, kuŗš pats bija klāt šajā nodarbībā, leģionāri bija varoņi, kas negribēja bolševiku atgriešanos. Neba jau visi tā domā, dažam labam tā ir skabarga.

Bet šausmināties? Kāpēc? Un te nu gluži, var teikt, īsti laikā ziņu portālos parādījās Izraēlas vēstnieces Hagitas Ben-Jākovas atzinums: "Latvija tiek galā ar ik-gadējiem 16. marta leģionāru piemiņas pasākumiem. Mēs sadarbojamies ar Latvijas varas iestādēm un jūtam lielu atbalstu (...), un mēs arī turpmāk sadarbosimies, kā jau līdz šim esam to darijuši." Un galvenais: **viņa norobežojās no Zurofa teiktā, ka Latvijā atdzimst neonacisms.**

Tā manuprāt ir pelnīta plauka gan Jurijam Aleksejevam Rīgā, gan Borisam Špigelam Maskavā.

Tai pašā portālā, kur ārdās Aleksejevs, viņam iebilda socioloģisko pētījumu analītiķis Viesturs Aboliņš. Viņaprāt daudzintātā padomju armija (kas ir tik dārga Aleksejeva sirdij) nevar būt pozitīvs piemērs jaunajai

paaudzei. Obligātais kaŗadienests viņam bija jānokalpo vienībā, kuŗas nosaukums bija (aiz-turiet elpu): 1. gvardes strēlnieku proletāriskās Maskavas-Minskas divkārt sarkankarogotās, ar Ļeņina, Suvorova un Kutuzova ordeņiem apbalvotās divīzijas 169. gvardes sarkankarogotais motorizētais strēlnieku pulks. Ufl Un izrādījās, ka šī slavas apmirdzētā divīzija 1940. gada vasarā piedalījies neatkarīgās Lietuvas valsts varmācīgajā sa-grābšanā.

Tā nav nekāda skabarga - tas ir baļķis!

Sakarā ar t.s. Uzvaras dienu netieši un pienācīgi Aleksejevam un Špigelam atbildēja divi drosmīgi, progresīvi Krievijas publicisti - Nikolajs Svanidze un Boriss Sokolovs. Vācu-padomju kaŗš, raksta Svanidze, bija divu šausalīgu, kā spoguļi līdzīgu režīmu sadursme. Un Boriss Sokolovs piemetina: "Lielum lielajam mūsu kareivju un virsnieku vairākumam par vācu sieviešu izvarošanu un slepkavo-

šanu nebija jāatbild" (*im scho-dilo s ruk*).

Baļķis un kāds vēl!

Portālā www.tvnet.lv lieliskais publicists Otto Ozols tai pašā sakarā uzsvē: "Sarkanās armijas triumfu aizēnoja arī neskaitāmi baisi noziegumi."

Bet to jau Latvijas nelabvēļi negrib dzirdēt... un nāk klajā ar visai stulbiem argumentiem.

Rīgas krievvalodīgās avīzes *Vesti Segodņa* itin kareivīgā publiciste Jeļena Šļusareva Latvijas situāciju laikā no 1939. gada 1. septembra līdz 1940. gada 17. jūnijam apraksta šādi: "Neatkarība pirmām kārtām balstās uz atbildību (...). Tā nemēdz būt, ka visapkārt trakoja pasaules kaŗš, bet Latvijā plauka oaze, kas nevienam neko nav parādā. Un tā tad vajadzēja izlemt, **kuŗā pusē nostāties. Ulmanis izvēlējās. Un nekļūdījās**" (izcēlums mans - F. G.).

Lielāku stulbumu grūti pat iedomāties.

Franks Gordons

NATO mūsdienās

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš nule viesojās manā dzimtajā pilsētā Čikāgā. Prezidents ticis ar tautiešiem un sniedzis intervijas vietējiem plašsaziņas līdzekļiem, bet galvenais viņa klātienē iemesls, protams, bija Iliņas pavalsts lielākajā pilsētā notiekošā NATO galotņu apspriede.

Sākšu ar to, ka pasaulē mūsdienās nav spēcīgākas militāras alianses par NATO, un Latvijai tā ir ļoti, ļoti liela laime, ka 2004. gadā tā kļuva par šīs alianses biedri. Būtībā tas bija ASV lēmums, kas aizsākās ASV prezidenta Bila Klintonā un beidzās viņa pēcteča Džordža Buša jaunākā laikā. Šis lēmums bija visnotaļ liels uzticības kredīts valstij, kuŗā ir *knapi* divi miljoni iedzīvotāju un kuŗas bruņoto spēku spēja stāties pretī lielam naidniekam ir stipri apšaubāma. Taču, pirmkārt, NATO dalībvalsts ir arī Islande, kuŗai bruņoto spēku vispār nav, un, otrkārt, Latvija jau pirms galīgā jā vārda teikšanas bija pierādījusi gatavību iesaistīties NATO darbā, piedaloties tā dēvētajā *Partnerattiecības mieram* programmā. Latvija tai pievienojās jau pagājušā gadsimta 90. gadu vidū.

Redzamākais elements NATO darbībā Latvijā ir gaisa patruļas, ko cita pēc citas nodrošina tās NATO dalībvalstis, kuŗām ir nepieciešamie gaisa spēki (Latvijai tādu nav). Paredzams, ka Čikāgas apspriedē dalībvalstis apstiprinās gatavību šādas patruļas turpināt arī nākotnē, un tas ir lieliski. Lielajai kaimiņvalstij Krievijai piemīt indeve ik pa brīdim palidzināties tuvu Baltijas gaisa telpai vai pat tajā ielidot. Grūti spriest, vai tas ir domāts kā

drauds vai tā ir tikai iespēja pakacināt NATO, tomēr labi, ka ir kāds, kas var stāties pretī šādiem lidojumiem, ja tie kļūst bīstami. Nevienam nepaslidēja gaŗām fakts, ka Gruzija nebija NATO dalībvalsts brīdī, kad Krievija okupēja daļu tās teritorijas. Latvijas gadījumā tas nebūtu iespējams, jo NATO liguma 5. pantā ir noteikts, ka uzbrukums vienai alianse dalībvalstij uzskatāms par uzbrukumu visām dalībvalstīm vienlaikus. Tieši šī fakta apzināšanās diezgan daudziem cilvēkiem lika šaubīties, vai Austrumeiropas valstis vispār vajag uzņemt NATO, jo kaŗot ar Krieviju un tās kodolieročiem diez vai kādam īpaši gribējās. Taču darīts ir darīts, un tagad arī mūsu valsts ir zem NATO vairoga.

Starptautiskā līmenī NATO pēdējo desmit gadu laikā un pat vēl ilgāk ir bijusi spiesta piedalīties procesos ārpus dalībvalstu teritorijas, lai gan alianse mērķis vienmēr ir bijis dalībvalstu aizsardzība un nekas vairāk. Afganistānā NATO darbojas tāpēc, ka 5. panta noteikumi par uzbrukumu vienai valstij tikuši izmantoti vienu vienīgu reizi - pēc tam, kad 2001. gada 11. septembrī teroristi uzbruka Dviņu torņiem Ņujorkā un Pentagonam Vašingtonā. Tad tika nolemts, ka jāuzbrūk Talibanam un organizācijai *Al-Qaeda* tieši Afganistānā. NATO klātie ir bijusi jūtama arī vienā no pasaules jaunākajām valstīm - Kosovā. Ievērojama loma NATO aliansei bija, arī gāzot Libijas diktatora Muamara Kadafi režīmu, un toreiz tas notika aiz humāniem apsvērumiem. Protams, netrūkst cilvēku, kuŗi vaicā - ja jau NATO tā rīkojās Libijā, kāpēc alianse to pašu nedara Sīrijā, kur arī valda diktators, kuŗš bez žēlastības nogalina civiliedzīvo-

tājus. Tā, lūk, ir reālpolitika. Tikt galā ar Libiju bija vieglāk.

Taču mūsdienā pasaulē valsts aizsardzībā ne vienmēr svarīgas ir lidmašīnas un šaujamo ieroči. Tiesa, tradicionālie militārie draudi nav izgaisuši joprojām. Krievija ir nemierīga un neuzticama valsts, tā pretojas NATO plāniem Eiropā izvietot pretraķešu sistēmas, jo Krievija (pašai vien zināmu „iemeslu” pēc) to uzskata par draudu. Turklāt, piemēram, Maskava ir pierādījusi, ka joprojām ir gatava izmantot spēka paņēmienus pret tām „tuvo ārvalstu” teritorijām, kuŗas negrib pakļauties Kremļa diktātam.

Tomēr no Krievijas nāk arī cita veida briesmas, un tās NATO dalībvalstīm var būt tikpat kaitīgas kā tradicionālās. Runa ir par tā dēvētajiem kiberuzbrukumiem, un to kaitīgums kā uz delnas bija redzams pirms pāris gadiem, kad Tallinā risinājās tā sauktie bronzas kareivja nemieri. Toreiz pret Igaunijas valsts iestādēm tika vērsti ļoti plaši kiberuzbrukumi, un ar laiku tapa skaidrs, ka tas nācis no Krievijas un, iespējams, pat no Kremļa. Tā nav nejausība, ka NATO galvenais centrs cīņai pret kiberuzbrukumiem atrodas tieši Igaunijā. Un, protams, Krievija nebūt nav vienīgā valsts, kuŗā darbojas šāda veida hakeri, lai gan ne jau visur tas notiek valsts vai valdības uzdevumā. (Ja, starp citu, kādam vēl ir šaubas par to, kas ir mūsdienā Krievija un, it īpaši, kas ir Krievijas vadonis Putins, no visas sirds iesaku izlasīt nesen klajā nākušo žurnālistes Mašas Gesenas grāmatu „Cilvēks bez sejas”, kuŗā, starp citu, apgalvots, pat ar pierādījumiem, ka Kremlis ir iesaistīts sev nevēlamu cilvēku nogalināšanā.)

Tas nozīmē, ka NATO vajadzēja pārcentrēt mērķi, un tas ir process, kas sākās jau tad, kad

sabrūka Padomju Savienība un rietumu aliansei vairs nebija tās tradicionālā ienaidnieka. Maz ticams, ka mūsdienās kāds griebs militāri uzbrukt vienai vai otrai NATO dalībvalstij, un tāpēc pēdējos gados alianse ir izstrādājusi tā dēvēto viedās aizsardzības principu. Tīmekļa NATO mājaslapā par to ir teikts: „Pašreizējās taupības apstākļos būtu jānosaka, kas ir prioritāri, lai attīstītu, iegādātos un saglabātu militāru kapacitāti, tā ka NATO spētu veikt savu pamatdarbu, kas atrunāts jaunajā NATO stratēģiskajā koncepcijā. Tas nozīmē apvienot kapacitāti un dalīties tajā, noteikt prioritātes un labāk koordinēt mūsu centienus.” Par to Čikāgas apspriedē bija plašas diskusijas, kaut arī galvenais temats bija Afganistāna un jautājums, ko ar to iesākt pēc 2014. gada, kad NATO pārtrauks savu konkrēto militāro klātieni šai valstī.

Latvijas attiecībās ar NATO viss ir kārtībā. Mūsu kaŗavīri ir godam kaŗojuši Afganistānā, viņu spējas uzslavējušas vai visas NATO dalībvalstis. Esam sev atraduši īpašu nišu, kuŗā darboties. Tas ir ārkārtīgi bīstamais sapieŗa darbs, nesprāgušas munīcijas neitralizēšana. Mūsu kaŗavīri arī palīdzējuši Afganistānas atjaunošanā un uzturējuši draudzīgas attiecības ar vietējiem civiliedzīvotājiem. Starp citu, kā jau iepriekš rakstīts, kādam afgāņu puīšelim viņi nosacīti iemācīja latviešu valodu, diemžēl pilnā komplektā ar krievu valodas „mātes vārdiem”. Filma, kuŗā zēns redzams runājot par skolu un skolotājiem, atrodama portālā *YouTube*. Filma uzņemta 2009. gadā. Kopš

tā laika esmu daudzām militārpersonām vaicājis, vai ir zināms, kas ar puīšeli pēcāk noticis, taču neviens uz to nav varējis atbildēt. Žēl.

Ir, protams, jautājums par aizsardzības budžetu. Kā zināms, NATO no visām dalībvalstīm prasa financējumu, kas atbilst diviem procentiem iekšzemes kopprodukta. Latvija no tā ir patālu, nesen Aizsardzības ministrija paziņoja, ka 2% līmeni valsts varētu sasniegt līdz 2020. gadam. Pirms neilga laika NATO ģenerālsēdētārs kādā intervijā ieminējās, ka viņš jau saprotot taupības režīmu, taču neaizmirsu pieņemt, ka Latvijas kaimiņvalsts Igaunija jau tagad sasniegusi attiecīgo finansēšanas līmeni.

NATO nav pasaulē neapstrīdēta organizācija, Amerikā dzīvojošie tautieši noteikti redzēja plašos protestus, kas pavadīja galotņu apspriedi. Cilvēki ir neapmierināti ar bezgala ilgo kaŗu Afganistānā, ar to, ka Gvantanam līci joprojām atrodas cietumnieki no Afganistānas, kuŗiem nav izvirzītas nekādas apsūdzības. Arī mūsu valstī ir ļaudis, kas justos laimīgāki, ja Latvija nebūtu NATO. Lielākoties tie ir Krievijas atbalstītāji, kuŗiem tuva ir Krievijas domāšana par rietumu alianse. Un ir arī tādi, kas tikai pretojas pret kaŗu Afganistānā un citām NATO darbībām.

Taču tā ir tuvredzīga, lai neiteiktu muļķīga domāšana. Ja nu pasaulē ir tauta, kuŗai būtu jāsaprot, ko nozīmē palīdzīgs plecs, tad tie ir latvieši, jo, kas notiek, kad valsts ietur neitrālītāti, tas ir pieredzēts 1940. gadā, kad PSRS pirmo reizi okupēja Latvijas teritoriju. Turklāt NATO lieti noder arī visā pasaulē, jo diktatoriem daudzviet nākas divreiz padomāt, pirms viņi iesaistās militārā rīcībā. Labi, ka Latvija ir NATO dalībvalsts. Labi, ka mēs piedalāmies alianse darbā. Drošība tomēr aizvien ir labāka par nedrošību.

Kārlis Streips

Zelta vērtais franču šarms Latvijas diplomātijā

Ar diplomāti, atjaunotās Latvijas valsts pirmo vēstnieci Francijā Aina Nagobads Ābolu sarunājās Ligita Kovtuna

Ik gadu maija sākumā Aina Nagobads Ābola ierodas Latvijā, lai piedalītos 4. maija - Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas dienas svinībās dzimtenē.

A.N.Ā. Tā man ir liela, patiesi liela diena. 1918. gada 18. novembri es nepiedzīvoju, jo vēl nebiju dzimusi. Taču manā ģimenē šo dienu vienmēr svinēja. Bet sirdij tuvākais ir un paliek 4. maijs, kuŗa norisēm 1991. gadā sekoju televīzijā. Tolaik jau aktīvi darbojos Parīzē, veidojot Latvijas vēstniecību, biju sākusi „virināt pirmās durvis”. Joprojām ar dziļām emocijām skatos tās dienas kino kadrus – tauta sagaida lielo ziņu, aplaudē, dzied, sveic deputātus, un arī es jutos viņiem piederīga! Tās ir brīnišķīgas izjūtas. Jo tā jau ir mūsu istā priekš diena. Kad citām Eiropas zemēm Otrais pasaules karš jau bija beidzies, mums bija cits *status quo*... Un nu atkal varējām būt saimnieki savā zemē!

Manā dzīvē arī sākās ļoti nozīmīgs un ļoti interesants laiks. Uz Parīzi darba vizītēs brauca atjaunotās Latvijas valsts jaunie diplomāti, deputāti. Es iekārtoju viņu tikšanos ar Francijas valstsvīriem. Bija 1991. gads, un mēs visi sākām darbu no nulles, citam bija lielāka „bagāža”, citam mazāka, citam – nekādas. Taču tolaik mēs visi strādājām kopā, darījām visu, ko varējām un spējām. Un darījām to ar prieku un ar ticību. Es, piemēram,

Uzziņai.

Aina Nagobads Ābola dzimusi brīvības cīnītāja, atbrīvotā Ziemeļlatvijas apgabala valdes priekšsēža (1919.g.) Ernesta Nagobada un Emmas Nagobads (dzim. Brūniņa) ģimenē. Tēvs savulaik strādājis arī pirmajā Latvijas valdībā, Iekšlietu ministrijā, līdzdarbojies LR Nacionālās armijas organizēšanā, kā arī bijis Rīgas pilsētas 2. ģimnazijas direktors. Ģimenē vēl auga divi dēli, Ainas jaunākie brāļi Visvaldis un Ilgvars. Abi izmācījušies par ārstiem, dzīvo ASV.

Ģimene 1944. gadā atstāja Latviju. Aina turpināja studijas Tībingenas universitātē, ieguva zobārstniecības chirurģes diplomu. Taču lielāko darba mūža daļu kopā ar vīru Guntaru Ābolu strādājusi viņa naftas rūpniecības uzņēmumos. Ģimenē izaudzināti divi bērni – meita Ingrīda un dēls Jānis, ir trīs mazmeitas un divi mazdēli.

1990. gadā Aina Nagobads Ābola sākusi darboties, lai izveidotu LR vēstniecību Parīzē. 1991. gadā akreditēta par vēstnieci. Vēlāk bijusi arī vēstniece Spānijā un Portugālē, kā arī UNESCO (joprojām ir padomniece šai organizācijā).

nemšanās tad nu arī raisīju sarunas par to, ka ... Francija joprojām ir daudz naudas parādā Latvijai. Kā nu to nokārtosim?! Jo, raugiet, savulaik jau Ludviķis XIV pasūtīja Latvijā kuģus un par desmit kuģiem palika nesamaksājis. Ludviķis XVIII savulaik dzīvoja Jelgavā – tas taču saista Franciju un Latviju. Bet visinteresantākais ir stāsts par Sakšu Moricu, kas īsu laiku bija pat Kurzemes hercogs. Lemilējās latviešu meitenē ar garām, baltām bizēm un, kad uz rokām nesa to laukā no savas guļamistabas, tika pieķerts un padzīts no Kurzemes. Moricam nācās slēpties uz salas Usmas ezerā, lai

ieradās laikā, kad te vēl staigāja vīri ar sarkanu zvaigzni pie cepures. Bet viss sākās tā – kādā konferencē, uz kuŗu Fransu Miterāns bija ieradies saguris, varētu pat teikt – miegains, viņu aizkaitināja kāda Krievijas žurnāliste. Tā aizkaitināja, ka Miterānam pazuda miegainums un viņš skaļi pateica: svešām armijām **tūlīt** ir jāatstāj okupētās zemes! Viņš skaļi runāja tostarpar Latviju. Atminēsimies – Francija Miterāna laikā bija vadošā Eiropas valsts, kas vadīja aizsardzības komisiju, valsts, ar kuŗas viedokli rēķinājās. Francija 1991. gada septembrī bija pirmā, kas atbalstīja Latvijas uzņemšanu Apvienoto Nāciju organizācijā. Un kopš tā paša gada novembrā mēs šai alianšē arī esam!

Un Miterāns bija pirmais ārvalstu prezidents, kas valsts vizītē ieradās Latvijā. Šo vizīti jūs arī gluži praktiski līdzjējat sarīkot.

Jā, mana pieredze noderēja, jo, kā jau minēju, es zināju „kodus”. Mana dzīve bija ritējusi gan Francijā, gan Marokā, kas taču arī ir Francijas „zonā”. Man bija 20 gadu, kad atstāju Latviju, un visa mana dzīves pieredze bija veidojusies *franču garā*. Dažkārt franči man teica: „Jūs, latvieši, esat tik līdzīgi mums!” Jā, gan, varbūt mēs esam tikai tādi mierīgāki. Bet arī mums ir šarmanas, skaistas sievietes, vai ne?

Jūsu privātā pieredze un kontakti īstenībā arī līdzēja atgūt Francijā noglabāto Latvijas zeltu.

Jā, biju personiski pazīstama ar Francijas Bankas direktoru *de Larossiere* kungu, īstu aristokrātu, ļoti cienījamu vīru, ar kuŗu mani un manu dzīvesbiedru Guntaru saistīja draudzīgas attiecības. Tiekoties ar viņu, pēc sarunām bijām sapratuši, ka franči ļoti ļoļojas ar to, ka mūsu zeltu nav atdevuši *sovjetiem*. Otrā pasaules kara laikā viss zelts, kas glabājās Francijas Bankā, tostarpar Latvijas īpašums, tika pārvests uz Dakāru un tur noglabāts. Pēc kara tas atgriezās Francijā, un es pati savām acīm redzēju šo Latvijas zeltu, ko bija pirkuši mūsu tēvi. Sajozta jostas ciešāk un nopirka. Un tagad?... Kad mani - Latvijas valsts pārstāvi - ievēda Francijas Bankas

Aina Nagobads Ābola: Mūsu kopības apziņa, tā pati, kas mūs izvedusi caur mūsu vēstures pārbaudījumiem, vēl ir ista un dzīva, dod palāvību nākotnei.

milzīgajos pagrabos, es savām acīm varēju to aplūkot. Ar lupu, ko man iedeva, varēju izlasīt visus pierakstus un datumus - kad zelta gabali nopirkti, kad reģistrēti, piemēram, 1928. gada novembri utt. Netrūka nevienas monētas. Pat rokā paturēju zelta stieni – vai, cik smags, nebija iedomājusies! Tās bija neizstāstāmas emocijas, kad ar tālaika Latvijas Bankas prezidentu Einaru Repši šo zeltu pārņēmam. Un tas bija mūsu valsts valūtas „ticamības garants”.

Citādi notika ar Angliju, kas, pakļāvusies *sovjetu* spiedienam, Latvijas zeltu bija atdevusi PSRS. Arī to atguvām. Tolaik ārlietu ministrs bija Jānis Jurkāns, manuprāt, lielisks ministrs. Viņš kopā ar manu vīru (uzņēmēju Guntaru Ābolu – *red.*), ļoti labi sagatavojušies, devās pie Lielbritānijas amatpersonām. Jurkāns augstu novērtēja mana dzīvesbiedra pieredzi uzņēmējdarbībā un zināšanas vēsturē un nosauca viņu par savu „ekonomikas padomnieku”. Tā, lūk, arī Guntars Ābols ar Lielbritānijas amatpersonām risināja daudz grūtu sarunu sarkankoka mēbelēm iekārtotos kabinetos, līdz Anglija bija spiesta nopirkt zeltu, ko atdot neatkarīgajai Latvijai. Dārgi tas angļiem izmaksāja, jo zelta cena tad jau bija pavisam cita.

ASV Latvijas zeltu bija godam glabājusi un uzreiz atdeva Latvijai, kad tā tika deklarēta par neatkarīgu valsti.

Nav vārdos izsakāms gandarījums, ko izjutām pēc paveiktā darba.

Mūsu saruna notiek 4. maija priekšvakarā – laikā, kad visi varbūt vairāk nekā parasti domājam par savu tēvzemi. Jūsu izjūtas šodien?

Šobrīd pārdzīvoju vēlēšanu rezultātus Francijā – esmu taču arī šīs zemes pavalstniece. Atšķirībā no Francijas šodien Latvija man šķiet kā paradīze zemes virsū – viss rit, cilvēki strādā, valdība ir mierīga un mērķtiecīga. Paraugzeme! Un to atzīst arī Francijā, cildina mūsu sasniegumus un mūsu Ministru prezidentu. Cik es esmu lepna, to dzirdot!

Protams, nav jau tik saulaini mūsu Latvijā – joprojām ir bezdarbs, mazas algas, nesakārtoti sociālie jautājumi. Taču – ir vēl kas nozīmīgs, kas mūs atšķir no pārējās pasaules. Tās ir mūsu vecās tradīcijas, kas neļauj nevienai tantei vai omamai palikt bez iztikas un apgādības. Ja ne bērni, tad radi laukos taču ir ikvienai latviešu ģimenei. Un tie neļaus nomirt badā. Neticu, ka viens latvietis var nomirt badā uz ielas! Krievs varbūt jā – jo viņam te nav radu. Joprojām Latvijā ir dzīva izpalīdzības tradīcija, bet citur pasaulē rūpes par cilvēku ir valsts ziņā.

Mūsu kopības apziņa, tā pati, kas mūs izvedusi caur mūsu vēstures pārbaudījumiem, vēl ir ista un dzīva, dod palāvību nākotnei.

Aina Nagobads Ābola ar dzīvesbiedru Guntaru Ābolu

Parīzē uz pieņemšanām braucu par šoferi savam lielajam mercedesam. Piebraucu pie kādas diplomātiskās pieņemšanas namdurvīm, un man vaicā: „Madam, jūs pati?” - „Jā,” es atbildu. „Šoferis saslīmīš.” Citā reizē atkal kāds diplomātiskais kollēga vaicā: „Jūsu šoferis joprojām tik smagi slims?” - „Jau atlabst,” saku. Sava mūža lielāko daļu dzīvodama Francijā, protams, biju apguvusi viņu manieres, runas un ģērbšanās stilu jeb - biju uztvērusi viņu „kodu”. Un to arī izmantoju. Jo drīz sapratu, ka vārds *Lettonie* frančiem neko neizsaka, taču *Kurland* - cita lieta! Visās diplomātiskajās pie-

vēlāk pats saviem spēkiem varētu tikt atpakaļ uz dzimto Franciju. Nu, vai nav interesants stāsts, – ja nebūtu šis latviešu meitene, vai Morics atgriezto Francijā un kļūtu par lielu kaŗavadoni?!

Jūsu privātie kontakti bija par pamatu vairākiem ļoti nozīmīgiem notikumiem atjaunotās Latvijas vēsturē. Ja mēģinātu tos sarindot pēc nozīmīguma, - kuŗš būtu pats galvenais? Varbūt Fransuā Miterāna vizīte vai varbūt Latvijas zelta atgūšana?

Par to esmu stāstījusi savā grāmatā. Jā, Miterāna vizīte patiesi bija ļoti nozīmīga, viņš Rīgā

(Turpināts no nr. 20)

Anglijas lordu un cara kalpu ordeņu lentītes 9. maijā

Ar Sv. Juŗa krustu par nopelniem gan Krievijas–Japānas karā, gan Pirmajā pasaules karā apbalvoti simtiem latviešu strēlnieku un vairāki virsnieki: ģenerālis Eduards Kalniņš (1876–1964), ģenerālis Rūdolfs Klinsons (1889–1941), ģenerālis Kārlis Goppers (1876–1941, apbalvots ar 3. un 4. šķiru), pulkvedis Oskars Kalpaks (1882–1919), Pulkvēdis Fridrihs Briedis (1888–1918), ģenerālis Rūdolfs Bangerskis (1878–1958) bija apbalvoti ar Sv. Juŗa ordeni un saņēma Sv. Juŗa zobenu ar Sv. Juŗa ordeņa lenti. „Juŗa krustnieki” bija Krievijas Baltās armijas kodols 1917.–1920. gadā, viņu vienības neliecoties gāja uzbrukumā lielinieku Sarkanajai armijai ar Juŗa krustu pie krūtīm. Balto armijas komandieris ģenerālis Antons Deņikins (1872–1947), ģenerālis Nikolajs Judeničs (1862–1933), admirālis Pjotrs Vrangelis (1878–1928) u. c. bija Sv. Juŗa ordeņa kavalieri.

Pēc lielinieku apvērsuma 1917. gadā ar Krievijas Padomju Sociālistiskās Republikas Centrālās izpildkomitejas 1917. gada 10. (23.) novembra dekrētu „svētā lielmocekļa un uzvarētāja” Sv. Ju-

ŗa ordeni un krustu likvidēja. Likvidēja arī 1819. gadā dibināto Juŗa karogu – augstāko Krievijas valdības apbalvojumu jūras kara flotes kuģiem. Ar Sv. Juŗa krustu apbalvotie Krievijas imperatora Nikolaja II (1868–1918) armijas virsnieki, Sv. Juŗa krusta kavalieri, kļuva par pirmiem lielinieku „tautas ienaidniekiem”, un viņus pirmos nošāva.

Nošāva arī pulkvedi Fridrihu Briedi (1888–1918), vēlāk ģenerāli K. Gopperu, ģenerāli R. Klinsonu un daudzus citus Sv. Juŗa kavalierus. Lielinieku ienīstie krievu baltgvardi lepojās ar Juŗa krustiem. Vēlāk emigrācijā ārzmēs (arī Latvijā no lieliniekiem izbēgušie baltie krievi, Sv. Juŗa ordeņa kavalieri kņaza Anatola Livena (1873–1937) vadībā u. c.) krievu emigranti augstu vērtēja Sv. Juŗa krustus un to lentītes. 1921. gada 26. novembrī agrāk Latvijā sakautie krievu monarchistiskie bēgļi Vācijā piešķīra otrās pakāpes Juŗa krustu ģenerālmajoram kņazam Pavelam Avalovam (Bermontam, 1884–1973). Bermonts-Avalovs Vācijā bija krievu nacionālistu grupas aktīvs dalībnieks. Taču divsejainie krievu lielinieki, kā zināms, savus uzskatus mainīja pēc vajadzības, bet pie Sv. Juŗa apstājās.

1942.–1943. gadā, lai celtu krievu karavīru patriotismu un panāktu uzvaru pār nacistiem, lielinieki savās rindās „ieskaitīja” visspožāko krievu karavadoni grāfu Aleksandru Suvorovu (1729–1800), pat kņazu Svēto Aleksandru Ņevski (1220–1263) un „reakcionāro un kontrrevolucionāro” krievu pareizticīgo Baznīcu. Taču Sv. Juris lieliniekiem nekad nekļuva par nacisma galveno pretinieku un pie sava ordeņa netika. Krievijas lielinieki no Juŗa krusta baidījās vairāk nekā velns no krusta. Neviens no PSRS 26 ordeņiem nebija krusta formā, tie visi bija piecstūrainas zvaigznes. Pat Svētā Aleksandra Ņevska un grāfa Aleksandra Suvorova ordenis ieguva piecstūrainas zvaigznes formu.

Pēc Otrā pasaules kara - 1945. gada 9. maijā Vācijas armija (pēc kapitulācijas amerikāņiem un angļiem 8. maijā) trešo reizi parakstīja kapitulācijas aktu ar Maskavu. Lielinieku ieskatā uzvara kara gūta, PSRS ciešot pārāk lielus zaudējumus, un imperiālisms vēl galīgi nav uzvarēts. Kara laikā piesauktie grāfi, kņazi un svētie tika aizmirsti. 1952. gadā izdotajā 31 sējuma Lielās padomju enciklopēdijas otrajā izdevumā atzīmēts, ka Juris ir „mītisks kristiešu svētais”, kas attēlots uz cariskās

Krievijas monētām un ģerbonī. Pag. gs. 60. gados publicētajā 13 sējumu Padomju vēstures enciklopēdijā lasītājs neatradis nevienu vārdu ne par Sv. Juŗa krustu, ne par tā lentīti. Arī Latvijas padomju enciklopēdijas (1981–1988) divpadsmit sējumos, kur rūpīgi uzskaitīti visi krievu varoņdarbi un varoņi, ne Svētais Juris, ne viņa ordenis, ne lentīte nav minēti. Septiņdesmit gadus, no 1917. līdz 1991. gadam, ja neskaita kara gadus, kad trīs pakāpju slavas ordeņus seržantiem un karavīriem atļāva pakarināt Sv. Juŗa lentēs, lielinieki PSRS negodināja ne Sv. Juri, ne viņa lentītes, atstājot viņu, tāpat kā 1917. gadā, „tautas ienaidnieka” kārtā.

Visi kari rada varoņus, arī Otrais pasaules karš un tā daļa – Vācijas un Krievijas karš (1941–1945). Taču šis karš nerādīja krievu tautā pielūdzamus varoņus. Par tā varoņi nekļuva neviens no Padomju Savienības varoņiem ar maršalu Georgiju Žukovu (1896–1974) priekšgalā, jo galvenais varonis bija „krievu tautas diženis vadonis” biedrs Staļins. Taču biedrs Staļins nebija krievs, un, kā parasti visi imperijas vadoni, pēc nāves tika atmāskots, izmests no mauzoleja un par viņa vadībā veiktajiem asinsdarbiem kā aizmugurē, tā frontē

(60 miljoni cilvēku tika iznīcināti) šī kara varoņa kārtā Krievijā neiekļuva.

Kopš 1992. gada Sv. Juŗa ordenis „uz papīra” ir atjaunots un kopā ar pareizticīgo Baznīcu Sv. Juris ir suģestējoša mītiska personība, kas svarīga daļai krievu, kuŗi nevar iztikt bez militāro varoņu kulta. Krievu patriotiem no tā, kas PSRS imperijā bijis pozitīvs, pāri palikusi tik vien kā uzvara pār Vāciju, bet sava varoņa nav. Par tādu, tāpat kā 18.–19. gadsimtā, kļuvis Lielajā Tēvijā kara neatzītais Sv. Juris. Arī jaunākajā Krievijas enciklopēdijā nav iedaļas ne Sv. Juŗa ordenim, ne Juŗa krustam.

Sodien Sv. Juris ir attēlots Maskavas pilsētas ģerbonī, un Sv. Juŗa lentīte pēdējos gados krieviem ir visvairāk izplatītā uzvaras zīme 9. maijā. Pagājušajā 20. gadsimtā pārdzīvoto četru Krievijas revolūciju (1905. g., 1917. g. februāra, 1917. g. novembra, 1991. g.) laikā no Sv. Juŗa ordeņa palikušas tikai lielinieku nicināto un nošauto militārpersonu ordeņa lentītes. To izdalīšana uz ielas mūsdienās dziļi apvaino kā Sv. Juŗa ordeņa un Sv. Juŗa krusta dibinātājus monarchus, tā lielinieku nošautos šī ordeņa nešējus.

Heinrichs Strods

Reālas šausmas vai trakums galvā?

Laura Dreize, *Naktstauriņš*, apgāds „Zvaigzne ABC”, 432 lpp.

nu, „kuŗā autore pievērsusies šausmu žanram”. Var jau būt, ka rūditākiem lielo tautu valodās sarakstīto šausmu romānu lasītājiem Lauras Dreizes sarūpētā šausmu deva nešķītīs sevišķi stipra, tomēr tiem, kam šis žanrs ir svešs, pietiks ar to pašu. Robinas dzimtajā pilsētā Arkadijā darbojas serijveida slepkava Naktstauriņš. Ugunsgrēkā iet bojā Robinas māte. Kļūst zināms, ka ugunsgrēku sarīkojis Naktstauriņš un ka tas īstenībā bijis vērst pret Robinu. Robina iekļaujas Personiskās drošības dienesta centienos Naktstauriņu dabūt rokā, bet vienubrīd no Dienesta aizmūk, lai rīkotos privāti. Esam nonākuši līdz 94. lappusei, tālāko saturu neatstāstīšu, lai nenokautu potenciālos lasītājos interesi turpmāko izziņāt pašiem.

Gluži kā **Laimas monitorings**, **Naktstauriņš** vietām sirgst ar nekonsekvenci. 56. lappusē Robina atklāj savu spēju ieskatīties nākotnē, bet, 94. lappusē aizbēgusi no Dienesta, viņa sev saka: „Nezinu, kuŗā brīdī mani atradīs.” Ja spēj saskatīt nākotni, kā var nezināt? 153. lappusē Robina „redz” nākamo Naktstauriņa uzbrukumu, bet nezina, kad un kur tas notiks. Taču piecas lappuses tālāk, nekāda īpaši apgaismībai pa vidu nenotiekot, Robina paziņo: „Es zinu, kur un kad notiks nākamais uzbrukums.” Pārdabisku spēju piedēvēšana jebkuŗa stāstījuma personai, liekas, rakstniekam sagādā vairāk grūtību nekā labuma. Ja kāds spēj askatīt nākotni, vai viņš spēj arī nākotni uz labu vai uz ļaunu ietekmēt, pagrozīt?

Robina to acīmredzot nespēja, jo citādi taču būtu novērsusi mātes sadegšanu! Par citiem Dienestā iesaistītiem darbiniekiem lasām, ka „Beta prot uzņemt citu cilvēku emocijas, Sanderss spēj radīt savu dubultnieku ar domām vien” (84.), bet tālāk nekur neredzam, ka šīs maģiskās spējas tiktu liktas lietā.

Kad 303. lappusē Robina atskārsts, ka atrodas Vitolkrasta Garīgās aprūpes centrā, kur „ik uz stūŗa sastopam murminošus, deļojošus, dziedošus un pat rāpojošus cilvēkus”, romāns kļūst interesants arī prasīgākam lasītājam. Vai Robina jau no paša sākuma būtu bijusi psihiski slima? Vai šausmīgie notikumi patiesībā būtu risinājušies nevis dzīves īstenībā, bet gan Robinas slimajā galvā? Varbūt mātes sadegšana 2. nodaļā neglābjami ievainojusi Robinas prātu, tā ka mātes vēlāk parādīšanās starp uguns liesmām (134.- 136.) būtu jāuzskata nevis par ko pārdabisku, bet gan par vienu no Robinas gara slimības izpausmēm? Zīmīgi, ka daudzo anglofono īpašvārdu gūzmā līdz ar iesauku Naktstauriņš vienīgais latviskais īpašvārds visā grāmatā ir Garīgās aprūpes centra atrašanās vieta Vitolkrasts. Varbūt, skaidrā prātā skatīts, viss lasāmais mūsu pašu zemītē vien notiek, bet Vitolkrastā nonākusi nelaimīgā jauniete sajukusi no pārmērīgas amerikāņu šausmenīšu skatīšanās vai no kā tamlīdzīga?

Bet tagad pateikšu kaut ko politiski nekorrektu. Korrekti būtu sacīt, ka brīvā sabiedrībā ikvienam rakstniekam jāļauj sevi brīvi izpaust, nepakļaujoties nekā-

diem ierobežojumiem. Korrekti būtu priecāties bez mitas, ka ir jauni cilvēki, kas čakli raksta mūsu pašu valodīnā. Mans nekorrektais, tomēr godīgi sajushtais paudums ir, ka tādu romānu kā **Naktstauriņš** būtu varējis sarakstīt jebkuŗš mūsdienu Rietumu civilizācijai piederīgs rakstnieks jebkuŗā valodā. Spriedzes pilnu romānu, kur darbojas personas ar tādiem vārdiem kā Deivids Larsons, Kreigs Pārkers, Dženifera Getrija, Laiems Doneļijs, Keils Šeridans un Lilibeta Meisone angļu valodā tiešā nozīmē ir tūkstošiem, un tulkotāja mehāniskās prasmes latviešu lasītājam tādu sagādāt būtu bijis lietderīgāk likt lietā nekā radošam talantam vikst šāda satura latviešu oriģināldarbu.

Ne jau jāprasa kas nacionāli vai tautiski īpaši pozitīvs, pacilājošs vai „audziņošs”, tomēr gri-

bas jautāt: **vai jaunai latviešu rakstniecei nav nekā, ko pateikt par savu zemi, savu tautu vai par pasaulē izkļūdušiem latviešu cilvēkiem? Kas cits ko tādu rakstīs, ja ne latvieši?** (Izcēlums mūsu – red.) Vai Lauras Dreizes sapnis būtu ar tulkojumu iekļūt angloamerikāniskajā grāmatu tirgū, gluži kā ar angļu valodas starpniecību ārpus savas zemes robežām pazīstami cenšas kļūt populāro dziesmu dziedātāji Eirovizijā un visur citur? Cienīto rakstniec, ja mana atlikušā mūža laikā kaut cik pazīstams kādas angļu valodu runājošas zemes apgāds Jūsu **Naktstauriņu** izdotu angļu tulkojumā, esmu gatavs it kā derību zaudētājs izmaksāt Jums simt latus. Mana adrese pieejama mūsu laikraksta redakcijā.

Eduards Silkalns

Visas Latvijā iznākušās grāmatas varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas Jums piesūtīs pa pastu. SIA „L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tāl. +371 67223294

Tālrunis +371 67227248

E-pasts: lgramata@lgramata.lv

Siguldas Opermūzikas svētki divdesmito reizi

Ar svētku dibinātāju un organizētāju Daini Kalnu sarunājas Gundega Saulīte

Tuvojoties vasarai, kā ik gadu sabiedrībā ir sakāpināta interese par gadskārtējiem Siguldas Opermūzikas svētkiem. Par šī gada piedāvājumu un iespējām gleznainajā Gaujas ainavā Siguldas pilsdrupu ielokā baudīt kvalitatīvu mūzicēšanu, iepazīt jaunus vārdus un priecāties par jau iemīļotiem pašmāju un ārzemju dziedoņiem izjautāju cilvēku, kam pirms divdesmit gadiem ienāca prātā pārdoša ideja – zem klajas debess sarīkot svētkus visiem, kas Latvijā ciena opermūziku, un sev pašam. Šis cilvēks ir **Dainis Kalns**, kas šovasar jau divdesmito reizi veido šo tautā populāro festivālu vairāku dienu garumā.

Dainis Kalns

Kad šogad norisināsies kārtējie Opermūzikas svētki?

Tūlīt labošu: nevis kārtējie, bet jubilejas svētki. Tie taču būs divdesmitie!

Svētki sāksies 3. augustā, kad Siguldas pils terasē koncertēs mūsu pianisma lepnums Liene Circene. Bet nākamajā dienā – 4. augustā Siguldas pilsdrupu estrādē notiks operas izrāde, šogad tā būs „Traviata”.

Man ir liels prieks, ka šogad svētki solās būt patiesi spoži. Kā nekā – dziedāt galveno lomu Dž. Verdi operā „Traviata” piekritusi burvīgā, neatkārtojamā Maija Kovaļevska. Pērn viņa Siguldas festivālā nodziedāja Tātjanu P. Čaikovska operā „Jevgeņijs Ņeņins” un tūlīt piekrita šovasar atveidot Violetu Valerī, tā būs viņas pirmā „Traviata”. Izrādē viņas partneris Alfrēdo lomā būs brīnišķīgs tenors no Slovērijas Pāvols Bresliks – ne tikai daudzsoļošs liriskais tenors, bet arī ārēji pievilcīgs, ar skatuves šarmu apveltīts jauneklis. Alfrēdo tēvu Žoržu Žermonu atveidos italiešu baritons Vitorio Vitelli. „Traviatas” iestudējums taps speciāli šā gada svētkiem, mūzikālais vadītājs būs diriģents no Vīnes Vladimirs Kiradžijevs, bet režiju veidos latviešu režisors Edmunds Freibergs, par scenografu uzaicināts Reinis Suchanovs, mākslinieks, kas uz Latvijas skatuvēm jau sevi spilgti apliecinājis, bet kostīmus radīs Ieva Kundziņa, liekot lietā savu izsmalcināto gaumes un stila izjūtu. Pārējās lomās redzēsim un dzirdēsim Latvijas dziedoņus Krišjāni Norveli, Antru Bigaču, Kristīni Zadvosku, Guntaru Ruņģi. Bet 7. augustā šo „Traviata” iestudējumu parādīsim arī Ventspils teātrā namā „Jūras vārti”.

Pēc kā jūs spriežat, ka opermāksla skatītājiem ir nepieciešama? Turklāt pašā vasaras pilnbriedā?

Pēc iepriekšējo gadu kopumā veiksmīgās norises, pēc atsauksmēm, ko pastāvīgi saņemam no cilvēkiem, kuŗi jutušies laimīgi, vasaras vakarā baudot klasisko opermūziku. Manā ieskatā mūsu apkārtējā dzīvē ir tik daudz lēta spožuma, tik daudz popa, roka, dzeltenās preses un virspusējas attieksmes pret patiesām vērtībām, ka apzinās pienākumu ļaudīm sniegt iespējami labāko operas žanrā. Vai gan arī Latvijas Nacionālajam simfoniskajam orķestrim kaut reizi nedēļā nejadzētu izbraukt uz novadiem ar

koncertiem? Varbūt nevajag spēlēt pārāk sarežģītu repertuāru, bet, teiksim, Johanu Štrausu. Citādi roks, pops un ziņģes mūs uzvarēs, jo tie ir aktīvāki.

Tad turpināsim par šāgada svētku programmu!

Ja jau arišā ir „Traviata”, tad arī galā koncertam ir jābūt ar māksliniecisku vērienu. Liels prieks, ka tajā piekrita piedalīties Aleksandrs Antoņenko, jo viņš šobrīd pasaulē ir ja ne pats labākais, tad viens no labākajiem dramatiskajiem tenoriem. Otra svētku veiksmē, ka izdevās uzaicināt Džonu Vegneru, dziedoni no Austrālijas, ar dzimtas saknēm Latvijā. Viņš jau reiz Siguldā dziedāja pirms gadiem piecpadsmit. Antoņenko atvedīs līdzīgu Rafaēlu Andželeti, jaunu, spēcīgu italiešu dramatisko soprānu, abi dziedās interesantus duetus. Būs franču dziedoņu pāris – Klementīne Margēna un mums jau pazīstamais Filipe Do, mūsu pašu burvīgā Inga Šļubov-

skolas pēdējais, es, protams, sekošu līdzīgu sagatavošanas darbiem.

Un garīgās mūzikas koncerts, kas ielānots 5. augustā Siguldas evaņģēliski luteriskajā baznīcā?

Jāņa Zābera fonds jau 15. reizi dziedoņa dzimtajā pusē Madonā rīkoja konkursu „Aiviekstes laktiņģala”, un garīgās mūzikas koncertā dziedās konkursa uzvarētājs Matiss Circenis. Vēl dzirdēsim Krišjānu Norveļu audzēkni Kalvi Kalniņu.

Kā, organizējot Opermūzikas svētkus, jūs tiekat galā ar finanču problēmām? Pēc kādiem apsvērumiem nosakāt biļešu cenas, šogad tās ir no 10 līdz 40 latiem?

Vienā reizē Siguldas pilsdrupās operas izrādi noskatās kādi četri tūkstoši skatītāju. Citu gadu ir bijušas rekordizrādes ar 5000 skatītājiem. Arī šogad ceru, ka atnāks kādi 5000, jo cilvēki jau ļoti labi orientējas patiesās mākslas vērtībās.

Dainis Kalns: Cilvēki brauc pēc biļetēm no visām valsts malām, viņi saka: „Mēs lūgsim Dievu, lai izrādes (vai koncerta) vakarā nelītu. Bet par „ekspertu” atzinumu man ir skumji, ka cilvēki neprot novērtēt, kas ir kas. Tagad bieži lieto vārdu „nekompetence”, es saku – tā taču ir tumsonība.

ska, Jevgeņijs Akimovs – pērnā gada lieliskais Ļenskis no Sanktpēterburgas.

Kad Jaunā gada pirmajā dienā televīzijas pārraidē no Vīnes skatījos gadu mijas koncertu, kuŗu diriģēja Mariss Jansons un kuŗā dziedāja arī zēnu koris, radās ideja galā koncerta norisē iesaisīt arī mūsu Rīgas Doma zēnu kori. Piedalīšanās koncertā būs arī sava veida patriotiskā audzināšana, jo sāksim ar Jurjānu Andreja kantāti „Tēvijai”, ko dziedās lielais koris ar solisti Ingu Šļubovsku. Zēni arī dziedās soprānu balsi, bet vēlāk, bez šaubām, arī citus skaņdarbus, un tas viņiem būs piedzīvojums.

Programmā lasām, ka 4. augustā paredzēta izrāde koncertuzvedums bērniem. Kas slēpjas aiz šiem vārdiem?

Siguldas mūzikas skolas koris, orķestris, jaunie solisti gatavo uzvedumu „Brēmenes mūzikanti”. Visu atbildību uzņēmušies mūzikas

Taču mākslas „eksperti” (es tišām lieku šo vārdu pēdējās) šogad nāca klajā ar atzinumu, ka šādi svētki valstij nav vajadzīgi. Es gan domāju pilnīgi pretēji, ka tie palīdz populārizēt Latvijas labo slavu plašā pasaulē. Pieņemsim, ka uz svētkiem atbrauc savs tūkstotis ārzemnieku, viņi taču katrs Latvijā atstāj kādus 500 latus. Arī ikviens vietējais skatītājs, braucot uz Siguldā, samaksā ne tikai par biļeti, bet iztērē vēl vismaz 10 latus. Plūs rada priekšstatu par Latvijas tēlu. Slavenā operdziedātāja Anna Netrebko, piemēram, ja kolleģu sabiedrībā izdzirdot, ka jēlkāds gatavojas braukt uz Siguldas festivālu, tūlīt slavējot – cik te skaisti, cik Rīga sakopta, cik ēdiens garšīgs. Tā ir tik laba reklāma Latvijai! Cilvēki brauc pēc biļetēm no visām valsts malām, viņi saka: „Mēs lūgsim Dievu, lai izrādes (vai koncerta) vakarā nelītu. Bet par „ekspertu” atzinumu man ir

skumji, ka cilvēki neprot novērtēt, kas ir kas. Tagad bieži lieto vārdu „nekompetence”, es saku – tā taču ir tumsonība.

Pēc divdesmit gadu darbošanās man dūša ir saplākusi. Radošas idejas jau vēl arvien rodas, taču būs jārunā ar Siguldas domes priekšsēdi, ka turpmāk labprāt sagatavošu programmu, rūpēšos par māksliniecisko pusi un līmeni, bet gribu lūgt, lai par finanču pusi vai nu rūpējas Siguldas dome, vai jāmeklē kāda aģentūra.

Kā šogad veicas ar sponsoru piesaistīšanu?

Mūs atbalsta Rietumu banka, Latvenērgo, auto dīleņu firmas. Jo vairāk sponsoru, jo demokratis-

domā, kas der un kas neder. (Dainis Kalna dzīvesbiedre ir aktrise Lolita Cauka – G.S.)

Diriģentam Aleksandram Viļumanim šis ir 70 gadu jubilejas gads...

Tāpēc jau viņam uzticēts stāvēt pie pulsta galā koncertā. Astoņi izcili solisti, divi kori, orķestris – vai tad tas nav katra diriģenta sapnis? Pasaules līmeņa ansamblis! Man gribas, lai notiktu tā: ja ir grūti izvēlēties, uz ko doties – uz operu vai koncertu, lai skatītāji iet uz abiem.

Šogad man laipni palīdz arī Ārlietu ministrija, kas izplatīs informāciju vēstniecībās un konsulatās.

Pasaulē atzītā operdziedone Maija Kovaļevska šovasar Siguldā pirmo reizi dziedās Violetas lomu Dž. Verdi operā „Traviata”

kākas cenas var noteikt biļetēm. Ja svētkos savu ārtavu piemestu valsts, biļete varētu maksāt no 5 līdz 20 latu, nevis kā tagad. Mans mērķis ir, lai uz izrādēm nāk tie, kam tās patiešām vajadzīgas, – skolotāji, medicīnas darbinieki, pensionāri. Starp skatuvi un publiku jāveidojas enerģētiskai mijiedarbībai, jābūt ieinteresētības gaisotnei. Nav jau jēgas pārdot biļetes par lielu summu tiem, kuŗus patiesībā ne mūzika, ne opermāksla neinteresē.

Jūs organizētie svētki divdesmit gadu laikā būtiski bagātina mūsu mūzikālās vasaras. Turklāt sniedz arī dažu labu atskārsmi par mūzikālā teātra ceļu un misiju salīdzinājumā ar Nacionālās operas trupas piedāvājumu.

Nav ko liegties – man patīk uztaisīt kādu skaistu izrādi, jo mēs taču esam vienīgā Eiropas Savienības valsts, kuŗā ir tikai viens vienīgs mūzikālais teātris – Nacionālā opera. Un, kā zināms, bez konkurences un salīdzinājuma mākslas process degradējas. Siguldas Opermūzikas svētki divdesmit gadu garumā ir iemiņi savai taciņai. Un norises vieta viduslaiku pilsdrupās ir neatkārtojami skaista.

Ko esmu ieguvis es pats? Man ir četri „bonusi” – apsēstība, informācija, kontakti un pieredze. Televīzijā, videoierakstos, arī „dzīvā veidā” esmu redzējis gan Pavaroti jaunībā, gan Domingo dažādos iestudējumos. Arī padomdevēji man ir labi, mājās personiskais recenzents – dzīvesbiedre, kas vienmēr bez aplinkiem pasaka, ko

Kuŗu mēnesi gadā jūs nedomājat par Operas svētkiem?

Atklāti sakot, tāda mēneša nav. Ja svētki beigušies un kaut kas ir izdevies, nākamais jautājums ir: kā to pašu līmeni noturēt. Bez šaubām, paiet kāda nedēļa, kamēr nokārtoju visas „astītes” ar līģumiem un financēm. Tad atkal iestājas posms, kad jūtos kā līgavainis, kas bildina līgavu nākamai vasarai. Un tā jau divdesmit reizi! Solistiem savi nākotnes plāni jā-saskaņo ar aģentiem. Kamēr tas notiek, šis gaidīšanas laiks ir visgrūtākais. Ja atsaka, tad jūtos kā Akmentiņš pēc Kristīnes „kurviša”, jāmeklē cita līgava. Nākamais darba posms ir sponsoru piesaistīšana. Kad iestudējums jau top, solisti sabraukuši, mēģinājumi notiek, tad ir laiks domāt labas domas un nedrīkst pat pieļaut iespēju, ka svētku vakarā varētu līt.

Kas jums dod izturību tik daudz garīgā un fiziskā spēka veltīt savam lolojumam?

Veselīgs dzīvesveids, lauku mājas, svaigs gaiss. Amatas novadā, kur man ir lauku mājas, katru gadu sniegs turas 4-5 mēnešus, tad tik uz slēpēm! Kamēr pavasari vēl nevar peldēt, strādāju dārzā ar lāpstu. Tad Asaru ezerā, kuŗā ir neparasti miksts, zidains ūdens, varu peldēt stundām. Tas ir mans spēka avots un stresa noņēmējs.

Biļetes uz Siguldas Opermūzikas svētkiem nopērkamas timeklī – www.bilesuparadize.lv un Biļešu paradīzes kasēs. Pa tālr. 29548365 Dace Pelša sniedz konsultācijas par biļešu rezervāciju un iegādi

Grāmata par Bertrama Rozenberga vienīgo dzīvi

Dievi ir mums labvēlīgi divas reizes mūžā - pirmo reizi, kad piedzimstam, un otro reizi, kad nomirstam. Un starp šīm divām labestībām ir tikai viena dzīve.
(M. Ziverts)

„Vajag priecāties par dzīvi, jo kaut ko skaistu tajā vienmēr var atrast,” teicis kāds cilvēks. Visu viņu pazinošo ieskatā - Cilvēks ar lielo burtu. Godīgs. Strādīgs. Stiprs. Svešu varu nesalauzts. Sev tuvus cilvēkus un savu dzimto zemi mīlējis. Pavisam vienkārsi - LIELS.

Liktenis šim cilvēkam - izcilajam ārstam Bertramam Rozenbergam ne vienmēr bijis labvēlīgs. Taču viņa laikabiedrs Tālvāldis Grinbergs saka: *Tik ievērojams cilvēks var izveidoties, ja ir gara spēks, griba un centība, ja ir latvietības apziņa, godaprāts un cilvēcība un, beidzot, - ticība Augstākajam.*

Nu ir tapusi grāmata par šo cilvēku, viņa meitas Ritas Petričēkas izlolota. Jāatzīst, ka reti gadās sastapt šim līdzīgu garadarbu, jo patiesībā tas ir papīram uzticēts stāsts par gara liecību un godaprātu, viscaur - mīlestības darbu. Bertrams Rozenbergs mīlēja savu darbu, ģimeni, īpaši meitas, kuŗas viņam nebija lemts redzēt izaugam, mīlēja savu zemi: *Mūsu dzimtene ir skaista, bet nabaga, jo tajā ir tikai smiltis, purvi un jūra. Esmu redzējis bagātas puses šai plašajā zemē, kur ir zelts, ogles un brīnumauglīga zeme, bet nabadzīgā dzimtene ir tomēr skaistāka, laikam tikai tāpēc, ka tā ir dzimtene.*

Savulaik mīlestība pret tēvu vadīja grāmatas autori Ritu Petričēku radīt šo neaizmirstamo vēstījumu. Šobrīd ar Aizsaulē aizgājušās autore dzīvesbiedra Juŗa Petričēka pūlēm šim darbam ir ļauts ieraudzīt dienasgaismu. Viņš raksta: *Šīs grāmatas izdošana ir mans mīlestības darbs Ritas (Saulītes) piemiņai.*

Ja vienkopus ir tik daudz mīlestības, kaut kam ir jārodas. Tā

ir dzimis stāsts par izcilā ārsta un cilvēka dzīvesgājumu, par viņa vienīgo, godam nodzīvoto dzīvi.

Bertrams Rozenbergs strādāja savā profesijā, kopā ar dzīvesbiedri Lidiju loloja meitas Ilzi un Ritu. Taču karš neļāva stāvēt malā, un viņš turpināja savu darbu arī kaujas laukā: *Laikam tomēr tā liktenis nolemj, ka katrai paaudzei reiz kara laukā ir jādabū asins kristības un jāpierāda, ka tā ir gatava savas Tēvzemes dēļ cīnīties. Es vēl nekad to neesmu nožēlojis (...), tieši otrādi, esmu lepns. (...) ja vajadzīgs, esmu gatavs iet arī ar ieroci, jo (...) Latvijai atkal reiz jātop brīvai Latvijai. (...) tas vēl daudz vairāk cilvēkā ceļ un nostiprina Tēvzemes vērtības apziņu.*

Tuvojoties kara beigām, sievai un meitām izdevās aizbraukt, Bertrams palika Latvijā. 1949. gadā viņu arestēja un izsūtīja uz Kazachstānu. Neaizmirstams ir viņa pēdējais vārds tiesā: *Es uzskatu padomju varu Latvijā par nelikumīgu. Žēlastību no tiesas neprasu, bet prasu godāt taisnību pēc romiešu tiesībām. Pēc „Fiat justitia”, kas nozīmē „Lai notiek taisnība”, un es negribētu, ka cilvēce 2000 gadu laikā ir gājusi atpakaļ.*

Taču arī ieslodzījumā Bertrams ne mirkli nezaudē cilvēcību, viņš darbojas savā profesijā, viņu cienī arī cittautieši. Ik vēstulē jūtamas rūpes par tuviniekiem, bet galvenokārt nevēlēšanās būt kādam par nastu. Nesalaužamais optimisms palīdz viņam izturēt pašus smagākos mirkļus, tā pietrūkst vienīgi tad, ja domas kavējas pie mīļajiem cilvēkiem tur, „aiz dzelzs priekš-kara”. Bet viņš cer: *Dievam nekas nav neiespējams, ja viņš dos spēkus, tad varbūt savā mūžā vēl paspēšu ko labot.*

Pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma Bertrams Rozenbergs Latvijā ieradās 1956. gada jūlijā. Sieva un abas meitas tolaik dzīvoja Amerikas Savienotajās Valstīs. Pēc atgriešanās Bertrams sāka jaunu dzīvi Latvijā, prasīja

Bertrams Rozenbergs aizsargu uniformā

sievai atļautu šķirties, lai varētu apprecēties otrreiz. Šķiršanās nebija viegla ne sievietei, ne vīram, ne meitām. Vēstulē grēksūdžē abām meitām viņš raksta: *(...) ir vēl viens liels žogs, kuŗu garais laiks ir uzcēlis starp mums visiem, tas ir apstākļu un apkārtnes radītais domu gājiens un uzskati. Man šķiet, ka tas ir viens šķērslis, kas mūs visus skars arī turpmāk un varbūt taisni vissmagāk. Varbūt mēs nekad vairs nespēsīm viens otru isti saprast un ietiet otra domu pasaulē, jo ļoti bieži apstākļus saprast spēj tikai tas, kas tos ir pārdzīvojis.*

Bezglā daudz sapratnes tika prasīts no tuvajiem cilvēkiem tālajā Pasaulē, tā tika saņemta, iespējams, tāpēc, ka pirms tam bija dāvāts tik daudz mīlestības. Mīlestība un arī ticība Dievam

palīdzēja Bertramam pārdzīvot pašus smagākos brīžus: *(...) ne jau es izlemju pasaules likteņus un arī savējo ne, tāpēc lai notiek Dieva prāts, kāds tas arī būtu (...)* Viņš mums ir mācījis, ka ticība spēj kalnus pārcelt.

Bertramam Rozenbergam bija tikai 56 gadi, kad slimība aizsaulē viņu Aizsaulē, neļaujot īstenot daudzus sapņus. Bet liela Cilvēka spēks rodams prasmē skaidri skatīties acīs savai vientulībai, skatīties acīs savam izmīsumam, savām ilgām pēc mīlestības. Un, ja cilvēks tā visa priekšā spēj saglabāt atvērtu sirdi, mīlēt un būt nesavtīgs, Dieva varā ir to visu tikai aprīnot.

Latvijas Okupācijas muzejā 18. maijā tika atvērta grāmata par Bertramam Rozenbergu. Iespēja plašākam lasītāju lokam

iepazīties ar šī cilvēka dzīves gājumu ļāva kaut mirkli būt tuvu mīlestībai, tuvu kaut kam Lielam. Kad ierakstā skanēja grāmatas autore Ritas Petričēkas lasītais Valdas Moras dzejolis, ne vienam vien šī vēstule uz bērza tāss saistījās ar atmiņām par sev tuvajiem un mīļajiem, bet acīs sariesusies „vēlā rudens migla” aizskaloja ikdienību un sīkumainību, ļaujot dvēselei kaut uz brīdi kļūt tīrākai, skaidrākai, sirdij - dziļāk mīlēt.

Mīlestības būs gana ne tikai šīs grāmatas atvēršanas svētkos, tā turpināsies arī nākotnē, jo šai dienā tika dibināta Bertrama un Lidijas Rozenbergu piemiņas stipendija, ko uzticēts administrēt Vitolu fondam un kas piešķirta Edgaram Poikānam, topošam ārstam, Rīgas Stradiņa universitātes Stomatoloģijas fakultātes studentam. Pūsis ir no Rēzeknes, arī Bertrams Rozenbergs savas darba gaitas sācis šai pilsetā. Savulaik viņš rakstījis: *(...) (pavasaris) atkal daudz ūdeņus aizvels pa Daugavu un līdz ar ūdeņiem un paliem arī visādus grūžus, lūžņus un citus netīrumus, kas ziemu sakrājas sētās un druvas. Pēc tam spīdēs atkal saulīte un diġs jauni asni, kas allaž ir spīgti un spēcīgi par veciem, jo pēdējos spēj atvietot.*

Ja ir tik daudz ticības un mīlestības, kaut kam jārodas: dziesmai, dzejai, grāmatai, galu galā cerībai, ka arī tie, kam uzticēts šo mīlestību tālāk nest, spēš godam nodzīvot savu dzīvi. Savu vienīgo.

Paldies Jurim Petričēkam par uzdrīkstēšanos grāmatu publicēt!

Vīta Diķe

P.S. Grāmata izdota apgādā VESTA-LK. Redaktore - Ligita Kovtuna, māksliniece Daiga Brinkmane.

Grāmata netiks tirgota par naudu. Ja vēlaties to saņemt, lūdzu, sazinieties ar *Laika/BL* redakciju vai Juri Petričēku (tāl. +371 26452340, e-pasts pededze@gmail.com)

Trimdinieku Ilmara un Erikas Bastjāņu vēlēšanās - atdusēties dzimtenes smiltājā - piepildījusies

Liepājas vecajā Līvu kapsētā zem ziedošas kļavas 12. maijā tika guldītas divas no Dienvidkalkifornijas atvestas urniņas. Tautiešu iemīļotā sabiedriskā darbinieka, rakstnieka un *Laika* uzticamā ilgu gadu korespondenta **Ilmara Bastjāņa-Krasta** šīs zemes gaitas beidzās jau 2004. gadā, pagājušā gada nogalē garajā diendusā viņam piebiedrojās arī sieva Erika.

Bastjāņu uzticamie draugi mūža garumā - **Daira un Juris Čilņi** - abu dzīvesbiedru urnas š. g. februārī nogādāja Latvijā, uzticot to apbedīšanu Erikas māsasdēla **Ērika Dzintara** ģimenei. Aktieris Uldis Dumpis ar dzīvesbiedri Dainu pie Erikas viesojās vēl viņas mūža pēdējās dienās, uzklaušīja un izpildīja Erikas pēdējo vēlēšanos, iestādot smidru kļaviņu *Likteņdārzā* pie Kokneses. Urnu guldīšanu

Liepājas smiltainē Bastjāņu radi un draugi centās ieplānot skaistā, siltā maija dienā. Nolikta diena pienāca, Liepājas vējiem neslēpjot savu skaudro dabu. Sīrnīgo atvadišanās ceremoniju ik sīkumā bija izplānojuši kurzemnieki **Ausma un Ēriks Dzintari**, viņu bērni un mazbērni.

Īpašu cēlumu atvadu stundai senajā kapličā piešķīra Liepājas mūzikas skolas zvanu koris „*Campanella*” **Astras Ziemeles** vadībā, flautu spēlēja Bastjāņu radiniece **Ieva Dzintare**, vijoli - instrumentu, ko bērniecībā spēlēt mācījies arī Ilmars Bastjānis, - Ievas mūzikas skolas biedrene **Annija Kolerte**.

Bastjāņu pārim siltus atmiņu vārdus, tostarp no Lolitas Lejņas-Bolas (*Ball*), Čilņu ģimenes, Ilgas Jankovskas, arī visu trīs krustbērnu sveicienus nolasīja Uldis Dumpis, Kārlis Auškāps,

Jānis Dreiblat un Ilga Martinsonē, aktieri deklamēja arī Ilmara dzejoļus, viena rinda no Erikai veltītā dzejoļa iekalta Bastjāņu kapu pieminēkli: „*Līdz galam Tēv līdzī iēšu...*”

Pie kapa izvadītāji kopīgi teica „Tēvreizi”. Piemiņas mielastā ikviens dalījās atmiņās, arī humorpilnās un jautrās, par to skaisto un piepildīto dzīves laiku, ko Liktenis bija lēmis piedzīvot kopā ar Bastjāņu nešķīrāmo pāri. Visai latviešu tautai Ilmars atstājis trīs lieliskas memuāru grāmatas: „*Pašvēsture par politiku, bohēmu un trīsollēkšanu*”, „*Pašvēsture bēgļu gaitās un trimdā Amerikā*” un „*Pašvēsture - piemiņai*”, kuŗas uzrakstīt viņam palīdzēja dzīvesbiedre Erika. Plecu pie pleca, rokrokā, uzticīgi līdz pēdējam elpas vilcienam - ne katrs to spēj, bet katrs to var vēlēties.

Anita Mellepe

Latvija Dievzemīte būs tikmēr, kamēr tur dzīvos latvieši!

Mums visiem ir zināms – lai nodrošinātu, ka Dievzemītē vienmēr dzīvos latvieši, katrai latvietei jādzemdē vairāk nekā divi, tātad trīs bērni. Tās, kuŗas nevar dzemdēt pašas, var trīs bērnus adoptēt. Tās, kuŗas negrib trīs bērnus ne dzemdēt, ne adoptēt, varētu maksāt bezbērnu nodevu valsts sociālās apdrošināšanas fondā. (Tautsaimnieks Dr. E. Vasks.) Tam tā vajadzētu būt, jo mēs taču visi gribam, lai Latvija vienmēr būtu Dievzemīte. Diemžēl latvieši Latvijā izmirst tik strauji, ka demografi pat sākuši pareģot laiku, kad Latvija vairs nebūs Dievzemīte, jo tur vairs nebūs neviena latvieša. Laika gaitā notikušas demografu konferences, bijušas dažādas demografu komisijas, kuŗās gudri spriests, kā veicināt dzimstību, bet rezultāts ir bijis tautā ļoti pazīstamais „čīks”. Latviešu tauta joprojām strauji izmirst. Ko darīt?

Domājot un interesējoties, kāpēc Latvijā tik strauji samazinās dzimstība un vai ir iespējas šo tendenci mainīt, atdūros pret demografu tezi, ka tā ir komplicēta problēma, kam vajadzīgs „ilgtermiņa komplicēts risinājums”. Tomēr nekādus ieteikumus nekur neesmu atradis. Tādējādi secinu, ka Latvijas problēma ir

ārkārtīgi zemā dzimstība, bet demografiem nav ne mazākās jēgas, ko darīt. Eiropas demografu apvienības prezidents, kāds angļis, bijis spiests atzīties, ka viņiem nav zināms, kā novērst Eiropas tautu izmiršanu. Domāju, tas ir tāpēc, ka demografi nodarbojas ar jau piedzimušo bērnu skaitīšanu un cer – šo bērnu labklājības uzlabošana veicinās jaunu bērnu rašanos, taču dzīve pierāda pretējo. Bērnu labklājības uzlabošanai nav pozitīva sakara ar dzimstību (sk. *Ben J. Wattenberg „Fewer”*).

Runājot par dzimstības veicināšanu, mums jādomā par laiku, kas ir deviņi mēneši, plūs, plūs... pirms bērna dzimšanas. Ir jādomā, kas jā dara, lai pierunātu sievietes un vīriešus radīt pēcnācējus. RAND organizācijas Sabiedrības novocošanās pētniecības vadītājs Džonatans Grants kādā BBC raidījumā teica, ka dzimstību veicināt var dažādi, bet galvenais ir nepārprotama valdības deklarācija – vēlams, lai valstī būtu vairāk bērnu. Ir vairāk nekā skaidrs, ka valsts iedzīvotāji ļoti labi saprot valdības signālus.

Līdz šim uz tādu deklarāciju nav izdevies pierunāt ne Valsts prezidentu, ne Ministru prezidentu, bet tagad par tādu izšķi-

Foto: Dainis Veidemanis

Preses konferencē. No labās: konferences vadītājs, Jūrkalnes draugu pulciņa pārstāvis Igo Fomins, Ventspils novada domes priekšsēdis Aivars Mucenieks, veselības ministre Ingrida Circene, Nākotnes fonda pārstāvis Ilmārs Mežs. Priekšā žurnālists Ansis Bogustovs

rusies Ventspils novada dome. Un ne tikai par deklarāciju! Sadržībā ar dr. Raulu Vēliņu divos novada pagastos – Ancē un Jūrkalnē – izdarīta visu fertilā vecuma sieviešu aptauja, kādi būtu noteikumi, lai viņas vēlētos laist pasaulē bērnus. Tīrgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS publisko pētījumu rezultāti tika paziņoti un pārrunāti preses konferencē, kuŗā piedalījās daudzi preses pārstāvi. Ir sagatvota Ventspils novada pašvaldības atklāta vēstule par neatliekamu rīcību demografiskā stāvokļa uzlabošanā, tā nosūtīta Valsts prezidentam, Saeimas priekšsēdei, vairākām Saeimas komisijām, Ministru prezidentam, labklājības un veselības ministrem. Galvenais mērķis ir panākt šī pētījuma pieņemšanu un priekšlikumu apstiprināšanu Latvijas Pašvaldību savienības kongresā. Valdībai ir paziņots, ka dzimstībai jābūt tās prioritātei, tai nogādāti dzimstības veicināšanas pētījuma dati un noteikts darāmo darbu plāns

tautas izmiršanas mazināšanai.

Pārskatot SKDS pētījumu, pārsteidz, ka tikai 5 - 6 procenti latviešu ir savas zemes patrioti. Tātad līdztekus sekmīgas dzimstības veicināšanas programmai nepieciešams arī celt nacionālo pašapziņu. Interesants ir fakts, ka tikai 3 - 4 procenti sieviešu negrib nevienu bērnu un divas trešdaļas grib divus bērnus vai vairāk. Tas nesaskan ar demografa Ilmāra Meža apgalvojumu, ka viena trešdaļa latviešu sieviešu negribot nevienu un otra trešdaļa negribot vairāk par vienu bērnu. Viņa dati, šķiet, ir par rīdziniecēm. Sevišķi interesants fakts izriet no aptaujāto sieviešu komentāriem un ierosinājumiem, piemēram: „Visi citi labumi ir, ja vien būtu darbs un atbilstoši maksātu.” Tā kā šāds viedoklis atkārtojas atkal un atkal, tad šis problēmas atrisināšanai jābūt domes darba kārtas pirmajam punktam. Līdzīga ir atkārtota prasība pēc skolēnu nodarbinātības vasaras brīvdienu laikā.

Preses konferencē noskaidrojās, ka Ventspils novads ir otrais lielākais Latvijā, bet visretāk apdzīvotais, tajā uz vienu kvadrātkilometru ir 5,6 cilvēki. Novadā ir 12 pagasti, četri lieli, pārējie mazie pagasti. Domājot, kā iepēju robežās saglabāt iedzīvotāju skaitu, dome ir tikusies ar dr. Raulu Vēliņu un vienojusies par jau minēto projektu izpēti, kas būtu darāms, lai sievietes gribētu radīt vēl vienu bērnu. Pēc pētījuma rezultātu demonstrācijas konferencē pieaicināto speciālistu galvenie izteikumi bija, ka pārmērīgu uzmanību piešķirjam materiālām vērtībām, esam aizmirsuši lepnumu uz savu Dievzemīti, esam aizmirsuši godāt māti, bērnus, vecākus un ģimeni un ka bērnu radīšanai svarīga ir stabilitāte, tas ir – sievietei nepieciešams stabils partneris, vienalga, laulāts vai nelaulāts.

Turēsim ikšķus, lai pēc Latvijas pašvaldību savienību kongresa rezultāti būtu pozitīvi!

Jēkabs Ziedars
Melburnā

“Mēs gribam, lai Latvijā dzimtu vairāk bērnu!”

Diskusija par Ventspils novada domes iniciatīvu un SKDS veikto pētījumu Ances un Jūrkalnes pagastos
2012. gada 12. aprīlis

Ventspils novada domes pētījuma virsraksts

VIEDOKLIS

IR PĒDĒJAIS LAIKS CELTIES!

Kā ir iespējams, ka 21. gadsimtā Eiropas valstī, kas ir ES un NATO locekle, nesodīti un visatļauti darbojas svešas tautas pilsoņi, rīkojot referendumus, intervijas presē un televīzijā sludinot melus par viņu beztiesiskumu un apspiešanu? Tieši tādu pašu beztiesiskumu un apspiešanu, kādu baltiešu tautas cieta 50 okupācijas gadus! Tikai mēs bijām pieklājīgi un ļoti audzināti un netaisnīgi “skandalus”.

Vai šodienas latviešiem trūkst pašlepnuma un savas dzimtenes mīlestības? Jeb vai mēs esam zaudējuši pašizsargāšanās instinktu? Es piedzimu reizē ar Latviju - 1918. gada novembrī un gāju skolā t.s. Ulmaņa laikos, kad Latvijas vēsture bija jā mācās pamatskolā un ģimnazijā – kopā astoņus gadus un viens no galvenajiem abiturija eksāmeniem bija tieši

Latvijas vēsturē. Tieši šis zināšanas par mūsu mazās tautas grūto vēsturi mūs padarīja par bezkompromisa patriotiem, kas visus 50 krievu okupācijas gadus nenoguruši nepārtraukti cīnījās par Baltijas tautu brīvību. Mēs rakstījām, zvanījām, runājām, kliezām, rīkojām protesta gājienus un nepaguruši stāstījām pasaulei par kliezozo netaisnību, ko lielā Krievija nodarījusi mūsu tautām.

Un mūs sadzirdēja! Ne tikai Amerikā. Arī Eiropā. Es arī rakstīju neskaitāmas vēstules Amerikas un Spānijas preseī, kur, izmantojot Franko naidu pret komūnismu, tās publicēja lielākajos Madrides laikrakstos. Esmu rakstījis un saņēmusi atbildes no Amerikas prezidentiem un Kongresa un Senāta locekļiem. Un tādas vēstules viņi saņēma

simtiem! Kad 1996. gadā Čikāgā nodibināja Baltiešu koalīciju par mūsu uzņemšanu NATO, mēs savācām 30 000 vēstules no Vidējo Rietumu pavalstīm un tās nosūtījām Baltiešu Kokusam Vašingtonā. (*Caucus* - grupa valstsvīru, kas cīnās par kādu lietu.)

Kur tas viss palicis Latvijā? Mūsu valstsvīri, mūsu iestādes, mūsu SAB no krievu nebeidzamiem uzbrukumiem tikai atgānājas kā no uzbāzīgām mušām, bet neko nedara! Kur paliek pretuzbrukumi un pretargumenti? Krievi mūs apsūdz, apmelo un apdraud visur - ne tikai mūsu pašu zemē; nē, viņi raksta, kliez, ziņo un mūs apsūdz visas pasaules presē! Arī Eiropas Savienībā, ECT un EDSO! Un mūsu valdības vīri? Ierauj galvu plecos un saka: „Ui, kā nu tā var!!” Bet neko nedara. Kuŗā katrā citā valstī

valdības sašutums būtu sasniedzis vārišanās punktu.... Kāpēc mūsu atbildīgie vīri ir sievas neko nedara? Kāpēc viņi neraksta, nezvana, neiet vizītēs pie ECT tiesnešiem un Eiropas Parlamenta? Kāpēc mēs nerakstām oficiālas sūdzību un sašutuma vēstules Eiropas un Amerikas preseī un valstsvīriem? Tas noteikti atstātu iespaidu. Tur daudzi vēl atceras mūsu palīgā saucienus krievu okupācijas gados! Un tagad?

Latvijā jau ir bijis viens valodas referendums. Gatavojas otrs par pavalstniecības piešķiršanu VI-SIEM krieviem. Jauniecētais Savienoto Valstu vēstnieks mūs ir jau pamācījis, ka pavalstniecība jādod visiem krieviem, pirms kāds vispār ir izlasījis Latvijas vēsturi....

Vasarā jau ir pieteikta EDSO

komisāra Knuta Vollebeka vizīte, viņš arī jau pasteidzies mums dot „padomu” neturēties krieviem pretī, piešķirt viņiem pavalstniecību un VARU mūs pašus izbalsot arī no Saeimas....

Bet - mēs ieraujām galvu plecos un kārtējo reizi gaidām, ka gan jau vētra pārskries.

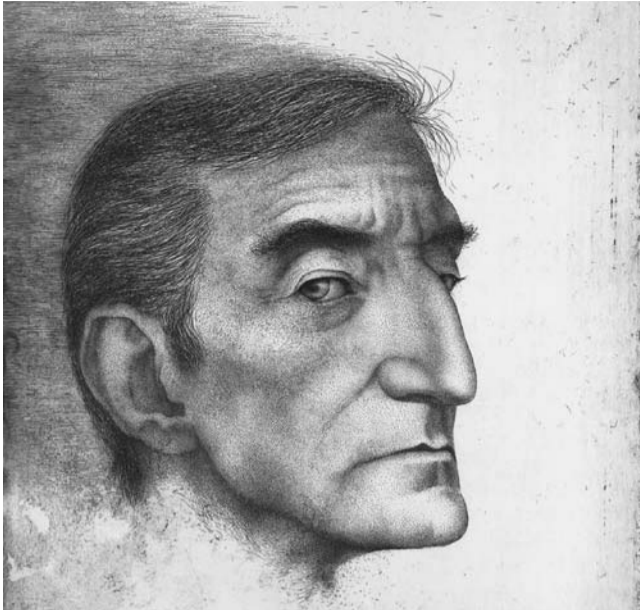
Ģarajos trimdas gados dzimtenes mīlestība mūs pavadīja visur. Tādi bija latvieši visur - Spānijā un Amerikā. Bet 50 okupācijas gadi ir ievainojuši mūsu mazo tautu. Ne tikai fiziski, bet arī morāli. Mēs tagad dzenamies pēc “mantas”. Mums vairs nerūp mūsu zemes un tautas nākotne un brīvība.

Ja mēs jau neesam kļuvuši par *homo sovieticus*, tad ir pēdējais laiks celties, iet un nosūdzēt krievus pasaules tiesā.

Aina Rodriguez-Mata

NOVADU ZIŅAS

Gara aristokrats Valentīns Skulme

Nele Zirnīte "Valentīna Skulmes portrets"

Tā bija nosaukts atceres sarīkojums, kas veltīts izcilā Dailes teātra aktiera 90 gadu jubilejai. Tas 22. aprīļa pēcpusdienā notika Mālpils Kultūras centrā. Mālpilieši allaž turējuši godā sava novadnieka piemiņu. Skaists sarīkojums te notika arī pirms desmit gadiem. Šoreiz programma bija īpaši bagāta. Tika atklāta izstāde „Gara aristokrats”, kurā izsekots mākslinieka dzīves un mākslas gaitām. Izstādi veidojušas Kultūras centra darbinieces Esmeralda Tāle, Māra Ārente, Ieva Pauloviča, scenogrāfs Artūrs Arnis, tās tapšanā ar padomu un vērtīgiem materiāliem piedalījušies arī Valentīna Skulmes atraitne Ināra Skulme. Iespaidīgais sudrabetais Ričarda III skatuves tērps deponēts no

Rakstniecības, teātra un mūzikas kolekciju krātuves. Valentīna Skulmes spilgtā faktūra saistījusi arī vairāku gleznotāju interesi, tādējādi tapuši efektīgi lomu portretējumi.

Pēc izstādes atklāšanas lielajā zālē sākās atceres sarīkojums, ko prasmīgi vadīja Mālpils Kultūras centra direktore Edīte Priekule, sākumā varēja noskatīties videomateriālu kompozīciju par Valentīnu Skulmi. Prasmīgi samontētie lomu fragmenti (Šekspīra Ričards III, Šerloks Holms, Prāvests no H. Ibsena „Brandā”, Raiņa Potifers, filmu „Vālodzīte”, „Teātris”, „Viktorija” varoņi u.c.) pārtapa vienotā stāstā par talantīgu skatuves mākslinieku un neparastu personību. Atmiņās par kollēgu dalījās aktieri Oļga

Dreģe, Gunārs Placēns, Juris Strenga, Kaspars Pūce, kinorežisors Jānis Streičs, uzburot priekšstatu par cilvēku, kuŗa inteligentajai būtībai padomju laiks šķita svešāks nekā pārējiem. Valentīns turējies savrup no apkārtējās sabiedrības, ļoti daudz lasījis, arī svešvalodās. Jaunībā viņa draugi bijuši rakstnieki Dzintars Sodums un Andrejs Irbe. Saspoties ar sava laika dzīves nejdzībām, Valentīns Skulme varējis būt nesaudzīgi dzēlīgs. Atmiņā tika atsaukti arī daži anekdotiski atgadījumi no jubilāra skatuves gaitām. Savukārt māksliniece Džemma Skulme atcerējās traģisko mirkli, kad brālēns atgriezies no gūsta, tiktāl bada izmocīts un izdilis, ka atgādinājis Jēzu Kristu kādā viduslaiku mākslinieka freskā.

Sarīkojumā bija klāt arī Valentīna Skulmes dēls Didzis un mazmeita. Tā kā mākslinieks bija klasiskās mūzikas cienītājs un pats reizēm sēdies pie klavierēm, lai atskaņotu kādu Šūberta vai Bēthovena skaņdarbu, isti vietā bija jaunās talantīgās pianistes Lienes Circesnes priekšnesums sarīkojuma nobeigumā. Skanēja Imanta Zemzaņa un Frederika Šopēna mūzika. Par šī sarīkojuma nozīmīgumu liecināja pilnā skatītāju zāle un arī novada domes priekšsēža Aleksandra Lielmeža klātie. Atceļā uz Rīgu sarīkojuma viesi piestāja Mālpils kapos, lai mākslinieka atdusas vietā noliktu krāšņus ziedus.

Rīta Rotkale

ZIŅAS ĪSUMĀ

Cīravas Akmensraga meža iecirknī 15. maijā atklāja piemiņas akmeni Pāvilostas novada nacionālajiem partizāniem. Piedalījās nacionālie partizāni, novada domes vadība, Zemessardzes 1. novada zemessargi, 412. vienības jaunsargi, kapellāns Viesturs Kalniņš, Cīravas un Vērgales skolēni. Latvijas Nacionālo partizānu apvienība sadarbībā ar vietējām pašvaldībām jau izveidojusi vairāk nekā 300 piemiņas vietu visā Latvijā.

Ikšķilē, Daugavas krastā, 16. maijā par godu Svētā Meinarda baznīcai atklāta īpaša norāde „Mājas dižvieta”, kas atzīta par vienu no 12 Latvijas dižvietām.

Rēzeknē no 17. līdz 19. maijam norisinājās 2. Starptautiskā studentu un jauno pētnieku zinātniski praktiskā konference „Izaicinājumu un iespēju laiks: problēmas, risinājumi, perspektīvas”, kuŗā piedalījās pārstāvji no Lietuvas, Gruzijas, Armēnijas, Kazachstānas, Ukrainas, Baltkrievijas un Krievijas. Galvenie temati bija - uzņēmējdarbība, tiesību zinātnes, pedagogija, vēsture, filoloģija, inženierzinātnes, informāciju tehnoloģijas u.c. Pētnieku darbi tiks sakopoti krājumā.

Daugavpilī 15. maijā pie peldvietām „Stropu vilnis” un pie Lielā Stropu ezera pacelts Zilais karogs. Latvijā tādi karogi būs 12 peldvietās. Zilais karogs ir ūdens un plūdmales komforta augstas kvalitātes apliecinājums.

Rēzeknē viesojās Francijas labdarības organizācijas Solla France prezidentes Annes Bergeronas vadītā delegācija, kas bija sarūpējusi arī humāno palīdzību - funkcionālas gultas, regulējamus ratiņkrēslus, velosipēdus, apģērbus, apavus, traukus, rotaļlietas bērniem, kā arī konservus un citu pārtiku. Bāreņi un mazturīgo ģimeņu bērni tiek aicināti vasaras brīvdienas pavadīt Francijas labdaru ģimenēs.

Liepājas universitātē (LU) 17. un 18. maijā notika 15. starptautiskā zinātniskā konference „Sabiedrība un kultūra: mainīgais un nemainīgais cikliskumā”, ko rīko LU Dabas un sociālo zinātņu fakultāte un Melardalenas augstskolas (Zviedrija) Sociālo zinātņu nodaļa. Piedalījās zinātnieki no Latvijas, Lietuvas, Zviedrijas, Austrālijas, Ukrainas, Krievijas un citām vietām.

Olaines novada zāļu ražotājas AS Olainfarm apgrozījums 2011. gadā bijis 52,2 miljoni eiro, peļņa - 9,6 miljoni eiro. Peļņas lielāko daļu ieguldīs uzņēmuma attīstībā. Strādā 885 darbinieki. Ražo 60 veidu medikamentus un 30 farmaceutiskās vielas. Pārstāvības ir 10 pasaules valstīs. Lielākie eksporta tirgi ir **Krievija, Ukraina, Baltkrievija, Kazachstāna, Lielbritānija, tālākais punkts – Austrālija.** Olainfarm akcijas tiek kotētas NASDAQ OMX Riga oficiālajā sarakstā.

Igaunijas enerģētikas sabiedrības Eesti Energia meitasuzņēmuma Enefit (dibināts 2006.g.) Latvijā apgrozījums 2011. gadā sasniedzis 19,5 miljonus eiro (Ls 13,65 miljonus) un uzņēmums pārdevis vairāk nekā 420 gigavatstundas elektroenerģijas, par 25% vairāk nekā 2010.gadā. Enefit elektroenerģijas patēriņu skaits Latvijā no 130 palielinājies vairāk nekā līdz 700 klientiem šodien.

Krustpils pils Vārtu tornī apskatāma izstāde „Tekstils LV”, kas veltīta Latvijas Mākslas akadēmijas Tekstilmākslas nodaļas 50 gadu jubilejai.

Hipotēku bankas Klientu klubs „Mēs paši” izsludina projektu konkursu Jēkabpils pilsētā un Aizkraukles, Neretas, Pļaviņu, Kokneses, Skrīveru, Jaunjelgavas, Jēkabpils, Krustpils, Salas, Aknīstes, Viesītes un Līvānu novadā. Projekta mērķis ir veicināt iedzīvotāju iniciatīvu dzīves un vides kvalitātes celšanai, sekmējot sabiedriskā labuma vairošanu.

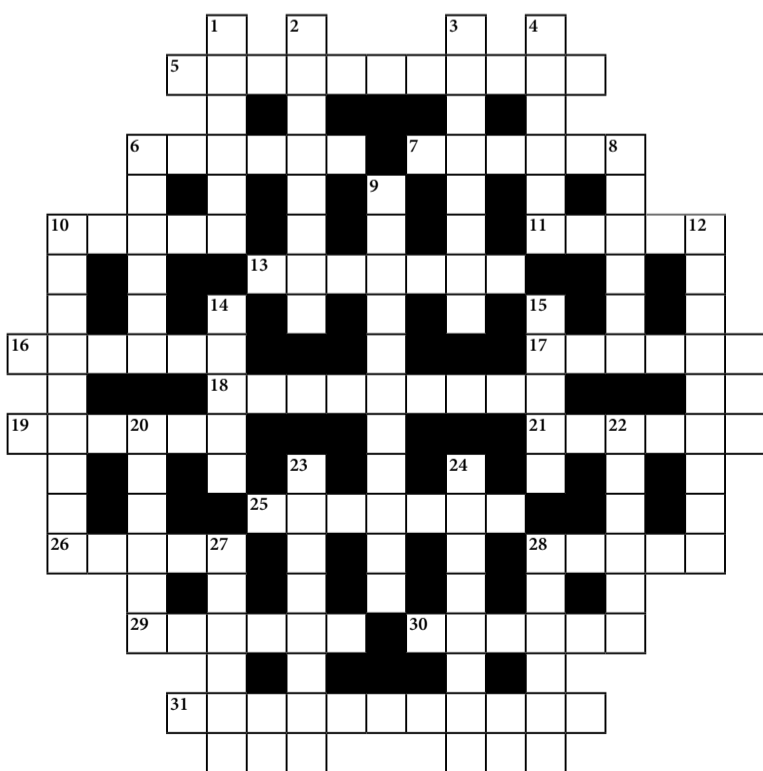
Valles pagasta aktieru Amtmaņu mūzejā „Zvanītāju Bukas” sākusies jaunā tūrisma sezona. Veikts apjomīgs remonts, tāpēc tagad ērta iekļūšana mūzejā ir arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Nodibināta Alfreda Amtmaņa-Briediņa prēmija. Pērn to saņēma Nacionālā teātra aktrise Baiba Indriksone, kuŗai februārī apritēja 80. dzimšanas diena.

Aizputes novada vīnogu un saldo ķiršu selekcionārs un z.s. „Vīnkoki” īpašnieks, Dr.biol. Gunvaldis Ilgvars Vēsmiņš maijā saņēma par nopelniem Latvijas labā piešķirto Valsts apbalvojumu - Atzinības krusta IV šķiru. Ar vīnogu selekciju Vēsmiņš nodarbojas vairāk nekā 50 gadu. Kopš 1992. gada „Vīnkokos” darbojas Selekcijas centrs.

Siguldā 25. maijā tiks atvērta koncertzāles „Baltais flīgelis” 10 mūzikas gadiem veltīta grāmata un mūzikas albums ar unikāliem koncertu ieskaņojumiem. Izdevuma ieceres autore ir koncertzāles izveidotāja un vadītāja Inese Zagorska. Koncertus ieskaņojuši pasaulslaveni vijolnieki Gidons Krēmers un Baiba Skride, pianists Vestards Šimkus, koris *Kamēr...*, pasaules un Eiropas operu zvaigznes - Inese Galante, Kristīne Opolais, Maija Kovaļevska, Egils Siliņš un citi, kas priecējuši skatītājus „Baltajā flīgelī”.

Īsziņas sagatavojuši **Valija Berkina**

Krustvārdu mīkla Sastādījuši Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)

Stateniski. 1. Tādas, kas valdzina. 2. Nošķirtas no apkārtējās vides. 3. Ar savu rīcību atbalstīt. 4. Būve lidaparātu novietošanai un remontam. 6. Vēzu dzimtas dzīvnieks. 8. Upe Vidzemē. 9. Lakstaugi ar dažādas krāsas divlūpainiem ziediem. 10. Gada-laiks. 12. Attālums. 14. Blāvs, nespodrs. 15. No sausa koka atšķelta skaida. 20. Skaitlis. 22. Ļoti smalka nianse. 23. Strauja savstarpēja sagrūšanās. 24. Vienkāršas olbaltumvielas, visu dzīvo organismu šūnu galvenā sastāvdaļa. 27. Kāda cilvēka vai notikuma pieminēšana. 28. Zirga aizjūga piederums.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 20) atrisinājums

Līmeniski. 1. Kīts. 4. Durbe. 6. Tīraine. 7. Valkīra. 8. Kelvins. 10. Konditors. 13. Kaimans. 15. Statika. 17. Kanva. 19. Lektoris. 20. Sanmarino. 22. Svira. 23. Lavanda. 26. Mantis. 29. Sarabanda. 30. Alabama. 31. Alksnis. 32. Stargars. 33. Atols. 34. Alods.

Stateniski. 1. Kolibri. 2. Stators. 3. Kantilēna. 4. Dekarts. 5. Emisāri. 7. Vēlāk. 9. Saiga. 11. Mandolīna. 12. Mandarīns. 14. Apsegta. 16. Klintis. 17. Kojas. 18. Asaka. 21. Dinaburga. 23. Lauva. 24. Varšava. 25. Ananass. 26. Madrasa. 27. Infants. 28. Anīss.

Līmeniski. 5. Kalns Vidzemes augstienē. 6. Vītolu dzimtas krūms. 7. Mīksta mēbele. 10. Tāds, kas pārsniedz parasto platumu. 11. Viegls sals pavasarī un rudenī. 13. Panīkt; nolaisties. 16. Slinka, kūtra. 17. Zemes josla gar ūdenstilpi. 18. Izturēšanās, kad vārdi, rīcība neatbilst patie-

sajiem nodomiem. 19. Varš. 21. Artilērijas ieroča stobra balsts. 25. Baznīcas kuŗa diriģents un ērgelnieks. 26. Jūrmalas pilsētas daļa. 28. Izzāvēta zāle lopbarībai. 29. Nākotnē īstenojams nodoms. 30. Sulīga oga. 31. Dziedātājas vai aktrises, kas tēlo galvenās lomas.

VĪRAM ZILAJĀ LIETUSMĒTELĪTĪ – 90

Šodien, kad rakstu šīs rindas, ir 13. maijs – Dzintara Soduma 90. dzimšanas diena. Latvijā ir saulaina, spīgtā diena, zied ievas un pļavas piebērtas ar pieneņu saulītēm.

Bet jau dažas dienas iepriekš – 9. maijā – Rīgas Valsts 1. ģimnazijas aulā notika šīs dzimšanas dienas atceres ieskaņas sarīkojums, ko ar sirsnību un mīlestību vadīja Nora Ikstena un Gundega Blumberga.

Tā kā Dzintaram Sodumam esot patikušas vīru balsis, sarīkojuma ievadā skanēja Nacionālās operas baritona Armanda Siliņa dziedātā „Teici to stundu, to brīdi...” (pie klavierēm Mārtiņš Zilberts). Sekoja prasmīgi atlasītu fragmentu montāža no Noras

Ikstenas Dzintaram Sodumam veltītās grāmatas „Vīrs zilajā lietusmētelītī” – Meitiņas un Tebes lomās iejutās aktieri Baiba Broka un Gundars Āboliņš. Klausījāties, kā sudraba pavediens saistīja rakstu mācekli un viņas skolotāju no pirmās iepazīšanās vēstules līdz dziļai draudzībai un mīlestībai, līdz kopīgām mājām Latvijā.

Tad atkal dziesma – Artūra Maskata mūzika, Ojāra Vācieša vārdi – „Kaut ko klusiņām, klusiņām...”

Sarīkojuma vadītājas atcerējās reālo Dzintara Soduma atgriešanos dzimtenē no Amerikas pēc sešdesmit gadu prombūtnes – ar manuskriptiem, grāmatām un diviem krēsliem un – gluži simbolisko – viņa darbu atgriešanos –

Kopotu rakstu izdošanu Latvijā.

Speciāli šai pēcpusdienai sagatavotu videorunu par „atgriešanos savā Itakā” no ekrāna teica eksprezidente Vaira Vīķe-Freiberga, velkot paralēles Odiseja un Dzintara Soduma, kā arī viņa tulkotā romāna „Uliss” autora dzīves ceļiem. Drīzumā iznāks šī romāna – Dzintara Soduma mūža darba jauns izdevums, pie tulkojuma valodas slīpēšanas un precizēšanas viņš strādājis visu laiku. Uz ekrāna tika projicēta šī izdevuma vāka skice, ko zīmējis Ilmārs Blumbergs.

Architekte Brigita Bula informēja par rakstnieka 90. jubilejai veltīto vizuālo un audioprojektu – iecerēto pilsētvides izstādi Bastejkalnā, solot pārsteigumus

un agrāk nebijušas iespējas, piemēram, mobilo aplikāciju. Izstāde „Sodums. Uliss. Vīrieša ceļš” ietvers arī Dzintara Soduma arhīva izstādi skolā, kurā viņš mācījies – 1. ģimnazijā. **Visi šie brīnumi būs skatāmi un baudāmi Rīgā no 16. jūnija līdz 16. jūlijam.**

Izstādes dizaineri pateicās vērienīgā projekta patronam Valērijam Belokoņam par atbalstu, jo „strādāt ir viegli, ja tevi saprot un atbalsta”. Arī izstādes idejas autore Nora Ikstena pateicās Ikšķiles un Rīgas domei, Īrijas Republikas vēstniecībai Latvijā, 1. ģimnazijas direktoram Mārim Braslam, Kultūrkapitāla fondam un daudziem citiem atbalstītājiem un palīgiem.

Saviļņoja brīdis, kad varējām skatīt un uz klausīt pašu Dzintaru Sodumu – fragmentā (novelē „Ārpusnieks”) no Ināras Kolmanes režisētās dokumentālās filmas „Pasauls nepasaule”.

Noslēgumā koris „Kamēr” (diriģents Māris Sirmāis) nodziedāja Juŗa Vaivoda komponēto dziesmu ar Dzintara Soduma vārdiem no Alšvāngas madrigālu cikla. Un tad visi klātesošie tika aicināti uz Dzintara Soduma dzimšanas dienas maltīti turpat aulā, viņa stilā – „ar limonādi un uzkodām”.

Gaidīsim spēcīgās darba grupas sarūpēto un mīlestības iedvesmoto neparasto izstādi, kas top! Lai top!

Maija Kalniņa

Izlaidums Milvoku latviešu skolā

Foto: Benjamins Vaidemans (Wideman)

Skolēni dejo „Jūra, jūra”

Foto: Benjamins Vaidemans (Wideman)

Milvoku Pulkveža Oskara Kalpaka latviešu skolas 2011./12. mācību gada absolventi, no kreisās: Kārlis Kalniņš, Kārlis Aleks Vaidemans, Oskars Bērziņš, Rolands Bērziņš. Viņi visi jūnijā piedalīsies ALAs rīkotajā ceļojumā „Sveika, Latvija!”. Oskars un Rolands Bērziņi mācīsies Gaŗezera vasaras vidusskolā

Foto: Ēriks Kākulis

Liecības saņem bērnu dārza audzēkņi

Milvokos 12. maijā notika Pulkveža Oskara Kalpaka latviešu skolas izlaidums, kā arī draudzes pavasara sarīkojums ar amatnieku tirdziņu, pusdienu un izlozi. Šajā mācību gadā latviešu skolā mācījās 37 bērni vecumā no diviem līdz 14 gadiem. Skolā strādāja 20 skolotāju, skolas pārzine bija Renāte Blennerte. Nākamā mācību gadā skolas pārzines amatu uzņemās Astrīda Kaugara.

Maijā un jūnijā skolēni turpinās gatavoties Dziesmu svētkiem Milvokos, viņi dziedās Čikāgas Pieciņu koncertā un dejos tautasdeju lieluzvedumā.

S. B.

Sarīkojums „Raina traģēdijai „Indulis un Ārija” jau 100” Rīgas Latviešu biedrībā

Vēsturisks attēls. Mirdza Šmitchene – Vizbulīte, Teodors Amtmanis – Indulis Raina lugas „Indulis un Ārija” pirmuzvedumā Jaunajā Rīgas teātrī 1912. gadā

Rīgas Latviešu biedrībā 19. aprīlī Teātra komisija bija noorganizējusi sarīkojumu sakarā ar

simto gadskārtu kopš Raina jaunības traģēdijas „Indulis un Ārija” pirmuzveduma Jaunajā Rīgas teātrī. Vakarū ievadīja akademiķa Viktora Hausmaņa lietpratīgais ieskaņas lugas tapšanas vēsturē un pirmuzveduma sagatavošanas procesā. Latvijas Kultūras akadēmijas Eduarda Smiļģa Teātra mūzeja mākslas eksperte Rita Rotkale kavējās pārdomās par „Induļa un Ārijas” liktenīgo lomu Dailē teātra attīstības dažādos posmos. Ar šo Raina lugu 1920. gada 19. novembrī Dailē teātris tika atklāts, sekoja vēl četri iestudējumi, pagaidām pēdējais – 1987.

gadā Arnolda Liniņa inscenējumā. Sarīkojumu kuplināja aktieru Anitas Grūbes un Mārtiņa Vilsona priekšnesums, trīs Induļa un Ārijas dialogos atklājot savu varoņu jūtu un domu attīstības ceļu.

R.R.

Foto: Ēriks Kākulis

Absolventu vecāku klijņģeri pasniedz Pēteris Bērziņš

Čikāgas Krišjāņa Barona latviešu skolas 62. izlaidums

Izlaidums ir vēsturisks. Sabīne, Denvers, Elizabete un Talia iesāka skolas gaitas pirms 10 gadiem Lācbērnu klasē. Astoņus gadus viņu klases audzinātāja ir bijusi skolotāja Benita Lāčkāja. Pirms diviem gadiem viņu klasei pievienojās Laima Līcīte no

lai ir arī vidusskola. Vidusskolēni ienesa Latvijas karogu. Skolas saime nodziedāja „Dievs, svētī Latviju”. Pārzine Elīsa Freimane apsveica absolventus. Lita Simane apsveica absolventus no vecāku padomes. Klases audzinātāja sirsnīgi apsveica savu klasi,

teicās vecākiem, un vecvecākiem. Astotās klases vecāku pārstāve Brigita Dimante pateicās skolas saimei, skolotājiem, skolas pārzinei un klases audzinātājai Benitai Lāčkājai. Skolotāja Benita savai klasei ieaudzinājusi mīlestību pret latviešu valodu un kultūru. Viņa pielietojusi jaunāko tehniku, lai viņas klase mācības pabeigtu ar ļoti labām sekmēm. Latvijas Izglītības un zinātnes ministrija skolotājai Benitai ir piešķirusi atzinības rakstu. Anelīa Cers un Līlija Dimants atvadījās no skolas savas 8. klases vārdā. Māc. O. Cakars novēlēja absolventiem un skolas saimei ar mīlestību turpināt savas skolas gaitas. Čikāgas latviešu organizāciju Padomes priekšsēdis Jānis Vilciņš apsveica absolventus un atgādināja, ka nākamajā sestdienā skolā viesosies Latvijas Valsts prezidents. Visa skolas saime bija skaistos tautastērpos un skolotāja Marka Beginska vadībā viesi priecājās par tautasdeju uzvedumu. Šis dejas skolas saime dejas Milvoku Dziesmu svētkos. Visi kopā nodziedājam „Daugav’ abas malas”. Astotās klases pārstāvji iznesa

skolas karogu. Mēs visi apsveicām absolventus ar krāšņiem ziediem un devāmies baudīt gardo maltīti, ko bija sagatavoju-

ši 8. klases vecāki. Baudījām absolventiem speciāli gatavotu tradicionālo kļiņģeri.

Ināra Jansone

Iesvētības Dienvidkalifornijas latviešu ev. lut. draudzē

Dienvidkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes baznīcā Mātes dienā, 13. maijā, iesvētīja deviņus jauniešus; no kreisās: Lāra Tolka, Markus Pauls Staško, Melisandra Teteris, Rikijs Teteris, Kaija Anna Staško, Rietumu apgabala prāvests, mācītājs Dāvis Kaņeps, Aleksandrs Pauls Berkolds, draudzes priekšniece Tamāra Rūse, Aurora Tatjana Zem-

jāne, Oto Svenķis, Laila Allegra Reimane. Šie jaunieši mācījušies Losandželosas latviešu svētdienas skolā, dzied korī, dejo tautasdejas, spēlē dažādus mūzikas instrumentus, apmeklē sarīkojumus, dara visu, kas nepieciešams, ja vien viņus aicina. Viņi būs nākamie Dienvidkalifornijas latviešu organizāciju valdes locekļi, sabiedriskās dzīves aktivisti, vadītāji.

Benita Lāčkāja, Sabine Brunovska, Elizabete Dudorane, Devers Dimants, Laima Līcīte, Talia Tomsona, skolas pārzine Elīsa Freimane

Latvijas. Sabīne, Denvers un Talia ir trešā paaudze, kas skolojusies latviešu skolā ārpus Latvijas. Izlaiduma sarīkojumā bija sapulcējušies 100 skolēni, pārstāvēt lielāko latviešu skolu ārpus Latvijas. Kr. Barona sko-

pastāstot par katru skolēnu. Klases audzinātāja Benita Lāčkāja ar apsveikuma runu aizkustināja savu klasi un visu Kr. Barona skolas saimi.

Absolventu klase ļoti sirsnīgi atvadījās no skolas saimes. Pa-

maijā sestdienā skolā viesosies Latvijas Valsts prezidents. Visa skolas saime bija skaistos tautastērpos un skolotāja Marka Beginska vadībā viesi priecājās par tautasdeju uzvedumu. Šis dejas skolas saime dejas Milvoku Dziesmu svētkos. Visi kopā nodziedājam „Daugav’ abas malas”. Astotās klases pārstāvji iznesa

LĀZA – 65

Latviešu ārstu un zobārstu apvienībai (LĀZA) šogad aprit 65 darbības gadi

Latviešu ārstu un zobārstu apvienība (LĀZA) dibināta 1947. gadā Esslingenā (*Esslingen*) Vācijā. Jāpriecājas, ka ārzemēs izaugušas divas jauno latviešu ārstu paaudzes, kas saglabājušas un stiprina saites ar Latviju, jo apzinās savas saknes un sūtību.

Medicīnas un zobārstniecības aprūpe šajā laikposmā piedzīvojuši neiedomājumu attīstību un izaugsmi. Uzlabojusies arī veselības aprūpe, bet ne tik strauji, jo to ietekmē sociālekonomiskie apstākļi.

Laists klajā LĀZAs Apkārtraksts nr. 161. Tajā atspoguļots mūsu kopējais darbs un saikne ar Latviju. Izdevumam ir 48 lappuses, tajā ievietoti 49 attēli. Uz vāka sievietes attēls krāsās – 2012. gads izsludināts par Mātes un bērna gadu. Taču nepietiek tikai ar izsludināšanu, derētu kas iespaidīgs, piemēram, Latvijas pasta izdota pastmarku serija, godinot ģimeni: tēvu, māti un trīs vai četrus bērnus. Tādējādi tiktu stiprināta apziņa, ka mums vajadzīgi bērni, stipras ģimenes, un šīm pastmarkām jābūt apgrozībā ilgu laiku. Mums ir visādas pastmarkas: putniem, zvēriem, pilīm, utt., bet ne ģimenei.

Apkārtraksta ievadā LĀZAs valdes priekšsēža dr. Jāņa J. Di-

manta ziņojums par LĀZAs 65 gadu darbību, kuŗā atgādināts turpināt iesākto, nepagurt un augt. Ieteikums – izdot LĀZAs 65 gadu darbības atceres piemiņas marku. Rakstu kopsavilkumus angļu valodā tulkojis žurnālists Kārlis Streips.

Dziesmu svētku laikā Milvokos 7. jūlijā plkst. 11.00 restorānā *Mader's* (1041 North Third Str., Milwaukee, WI 53203, tālr.: 414-271-3377) notiks LĀZAs biedru sanāksme ar brokastīm dr. Ērika Niedriša vadībā, atlikumu nodos prof. Ilmāra Lazovska stipendiju fondam. Pirms brokastīm būs LĀZAs valdes locekļu sēde.

Apkārtrakstā ievietoti apsveikumi Latviešu ārstu biedrības goda biedriem: dr. Visvaldam Nagobadam, dr. Edītei Lazovskai, ar Triju zvaigžņu ordeni apbalvotajam dr. Vilim Mileiko, dr. Jānim J. Dimantam 75 gadu jubilejā, Latvijas medicīnas fonda vadītājam un mecenātam dr. Bertramam Zariņam, LĀZAs valdes loceklim dr. Kasparam Tūteram.

Žurnālā ir publicēts Apaļā galda diskusijas par neauglību Latvijā atreferējums. Šādas LĀZAs rīkotas pārrunas, kuŗās piedalījušies speciālisti, arī veselības ministre dr. Ingrīda

Circene, *Laika* izkārtojuma – gadu gaitā notikušas piecas reizes.

Modernās aortas aneurismas ārstēšanas metodes pētniecību Stradiņa slimnīcā apraksta dr. Dainis Krieviņš. Dr. B. Zariņš un dr. Kristaps Zariņš katru gadu cenšas sagādāt stipendijas Latvijas medicīnas studentiem un pateicas Normanam Naitam (*Norman Knight*) par vairāk nekā \$300 000 ziedojumu.

Kopš 2004. gada tiek piešķirtas prof. I. Lazovska medicīnas fonda stipendijas. Dr. K. Tūtera vadītais Ojāra Veides stipendiju fonds piešķir stipendijas kolēģām zināšanu papildināšanai ārzemēs un Latvijā. Nosaukti un raksturoti stipendiju saņēmēji.

Vairāki LĀZAs biedri izdevuši grāmatas: dr. Viktors Straubs – „Neziņas gadi”; dr. Kārlis Zvejnieks – „Zelta cauna”; prof. Arnis Viksna – „Latvijas Universitātes Medicīnas fakultāte 1919-1950” un „Ilmāra Lazovska dzīves un darba vietas”. Ir ziņas, kur šīs grāmatas var iegādāties.

LĀZAs apkārtrakstā ievietots dr. Edvīna Blumberga raksts „Ziemeļvalstu un Baltijas valstu kardiologu kongress Rīgā 2011. gadā”; dr. K. Zvejnieks piemin dr. Pauli Dzintaru un dr. Raini

Bērziņu aprakstā „Draugi visu mūžu”. Par savu pieredzi pastāsta dr. V. Straubs rakstā „Mani pacienti”. Gribo lūgt kolēģas rakstīt un pastāstīt par sevi, savu darbu, lai mēs citu citu labāk iepazītu un varētu lepoties ar katra sasniegumiem, pieredzi un padomiem.

Rīgas Stradiņa universitātes medicīnas studente Zane Atteka apraksta pieredzi zinātniskā darbā Stanforda universitātē, sadarbojoties ar prof. dr. K. Zariņu.

Vēsturiski svarīga ir Apkārtrakstā ievietotā fotogrāfija „Latviešu ārstu apvienības trimdā dibināšana Esslingenā 1947. gada decembrī”. Interesi izraisīs dr. Ritas Grāveres raksts „Valmieras puikam Raimundam Pavasaram – 110”; prof. A. Viksna rakstā „Pēdējais gads un aizbraukšana” atgādina, ka „Otrā pasaules kara beigās ārzemēs nokļuva aptuveni divas trešdaļas, pēc citiem aprēķiniem, pat trīs ceturtdaļas Latvijas ārstu”. Prof. A. Viksna rakstā „Stallī spokojās Ambrozijš jeb slavenā ķirurga Ernsta fon Bergmaņa pēdas Rūjienā” apraksta pasaules slavu guvušā ķirurģiskās aseptikas pamatlicēja dzīves gaitas, kas saistītas ar Latviju. Dr. Maija Pozem-

kovska gaŗāku apsveikumu veltījusi prof. A. Viksnam viņa 70 gadu jubilejā. Veselības ministre Dr. I. Circene rakstā iztirzā „2012. gadā Veselības ministrija īsteno pasākumus mātes un bērna veselības uzlabošanai”.

Pasaules latviešu ārstu kongress notiks 2013. gadā no 19. līdz 21. septembrim Rīgā. Visi kolēģas ārzemēs tiek laipni ielūgti piedalīties.

Uzskaitīti daudzi ziedotāji LĀZai un Latvijas Medicīnas fondam (LMF). Ar cieņu pieminēti mirušie kolēģas nodaļā *In memoriam*.

LĀZAs Apkārtrakstu nr. 161 var pasūtīt, nosūtot vismaz \$5 ziedojumu, čeku izrakstot „LĀZA” un nosūtot: 2330 *Innsbruck Parkway, Minneapolis, Minn. 55421-2068 USA*.

Apkārtraksta saturs ir aktuāls, ar to ieteicams iepazīties kolēģām, kuŗus interesē veselības aprūpe Latvijā un tās attīstība.

Novēlēsīm LĀZai daudz laimes un labas sekmes 65. un turpmākajos darbības gados!

**Dr. Jānis J. Dimants
jaunākais**

LATVIEŠI KANADĀ

Izstāde Montrealā

Lietuviešu gleznotāja *Vytas Vazalinskas* darbu skatē „Atstarojumi” (*Reflections*), kas no 8. līdz 19. maijam skatāma „*Mile end galerijā*”, 5345 Parka avēnijā, izstādīti 32 darbi.

Par gaumīgu iekārtojumu rūpējies mākslinieka dzīvesbiedre Irēne. Skatē ievērojamu vietu ieņem lieli trīsdimensiju stila darbi, kas tūdaļ saista apmeklētāja uzmanību. To tematika tvirta dažādās Montrealas celtnēs, to gaitenēs. Gaismas spēles ir iespaidīgas, arhitektūra valdzina. Otrā mākslinieka seja atklājas Kanadas Atlantijas provinču ainavās. Tur ir māja pakalnā, pamesta laiva krastmalā, zirgi ganībās. Saista arī mazo namiņu iela Ņufaudlen-

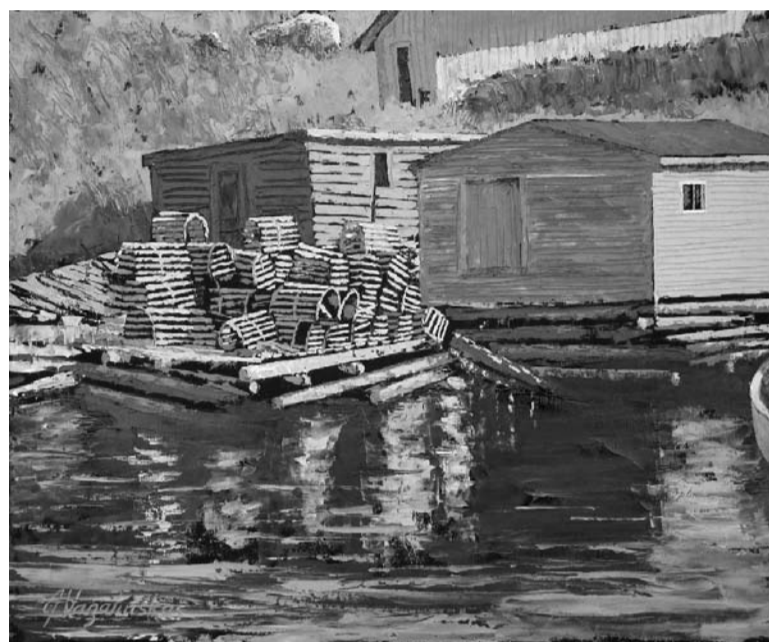
dā un darbi, kušos atainoti skati no Grieķijas. Tie sevišķi patīk grieķu izcelsmes apmeklētājiem, kas dzīvo galerijas apkaimē.

Vernisāžas laikā 11. maijā skatītāju skaits bija prāvs – ap 70. Tajā bija iespēja patēzēt ar mākslinieku, kas ar atbildēm neskopojās. Šādas izstādes mākslinieks rīko ik gadu rīko vairākas. Uz galda skatāmas vairāk nekā 200 viņu darbu fotografijas. Ar nepārdotajām gleznām interesenti varēs iepazīties pēc skates slēgšanas.

Pirmajās dienās jaunus īpašniekus ieguvuši seši darbi un vairāki esot aizrunāti. Ieraksti viesu grāmatā rāda, ka apmeklētāji skatāmos darbos saskatījuši daudz un dažādas viņa gleznošanas īpatnības.

Latviešu saimīti *Vytas* piesaistījis ar savu aktīvo darbību Baltiešu Mākslinieku apvienībā un lietuviešu kredisabiedrībā *Litas*.

M. Štauers
Attēlos – V. Vazalinska darbi

Toronto pensionāri ir talantīgi un atsaucīgi

Toronto pensionāru saietā 17. maijā sākās ar skumju vēsti: priekšniece Valija Briksne saņēmusi ziņu no Hannelores Māsēnas, ka mūžībā aizgājis viņas dēls Pēteris, pievienojoties savam tēvam, čaklajam pensionāru darbiniekam Paulim. Hannelore lūgusi viņu pieminēt un domās būt pie viņas šajās grūtajās dienās.

Nevarēja notikt paredzētais koncerts, jo pianiste Helēna Gintere saslimusi. Tāpēc sarīkojumu vadītājai Lienei Martinsonei vajadzēja steigā domāt

par jaunu programmu un pierādīt savas organizātores spējas. Tas viņai izdevās, jo daudzi pensionāri ir talantīgi, un uz viņu atsaucību vienmēr var paļauties. Vispirms L. Martinsone pastāstīja dažus jociņus, pēc tam pensionāru priekšnesumi mijās ar kopdziesmām, kuņām Irisa Purene spēlēja pavadījumā. Velga Jansone atcerējās pāris jaunu dzejoļu no savām skolas dienām. Birutai Pētersonei bija stāstījums par prātīgo biti un nekaunīgās mušas gardo mielastu. Ritas Skraština dzejojums par diētu

lika visiem klusībā piekrist: kā naglai uz galvas! Viņa stāstu nepaguva pabeigt, jo iezvanījās kabatas tālrunis – „draudzeni” tāpat kā agrāk ļoti ziņkārēja, kas saietā notiek, lai gan pati pie tiem „vecajiem cilvēkiem” negrib nākt. Ritai nu nācās garī un plaši stāstīt par saietā dalībniekiem un programmu. Pēc tam viņa dziedāja kupleju „Vienai mātei viena pati meitiņa” Irisas Purenes improvizētā klavierpavadījumā un beidza ar joku par nelaimīgo hipnotizētāju.

da

Latviešu teātrim Toronto ir nākotne!

Toronto pensionāri 26. aprīlā saietā noskatījās Toronto latviešu ģimnazijas drāmas pulciņa dalībnieku iestudēto Tijas Bangas trīscēlienu romantisko komēdiju „Septiņas vecmeitas”. Tija Banga bija ievērojama Nacionālā teātra aktrise, viņas rakstnieces darbība pazīstama mazāk. Komēdijas virsraksts varbūt mazliet maldina, jo studenti Renāti gluži par vecmeitu nevar saukt, tāpat istās vecmeitas ir tikai sešas.

Vēl pirms priekšskara pacelšanas atskanēja valsis par aizgājušo jaunību un arī starp pirmo un otro cēlienu skanēja skumīgas melodijas. Lugas darbība notiek divās bagātu vecmeitu vadītās pansijās. To iemītnieces ir dāmas līdzīga vecuma gados, vienīgi pie Sausiņas (Marika Gulēna-Taube) mīt jauns, nabadzīgs

gleznotājs Pūpēdis (Kaspars Mikelšteins), bet otrpus ielai – Laimiņas (Tamāra Lūse-Zondo) audzemeita, studente Renāte (Madelēne Laure). Skaidrs, ka abi jaunie viens otram patīk, un pēc tam, kad Sausiņu dāmas Pūpēdi viņa dzimumdienā apģērbušas par istu džentlmeni, abi jaunie satiekas.

Šī luga jaunajām aktrīsēm bija īsts pārbaudījums, jo jātēlo personas, kas trīs vai četras reizes vecākas. Pieredzējušās režisores Sandras Ciferones vadībā viņas to godam veica. Darbība nekur „neiesala”, un seju izteiksmes bija dzīvīgas. Viegļākas lomas bija Madelēnei, tēlojot Renāti un Kasparam gleznotāja Pūpēža lomā, jo abi atveidoja pašu vecuma raksturus, bet aktieri nedabūja kārtīgi „izspēlēties” jo šīs lomas ir mazākas. Dialogi ritēja raiti, un angļu valodas

iespāids bija gandrīz nemanāms. Madelēnei derētu mazliet piestrādāt, lai no tā atbrīvotos pavisam. Marisa Matīsa franču valodas skolotājas Mīkstīņas lomā bija īsti francūziska. Vērojot un klausoties jaunus aktierus, var teikt, ka latviešu teātra nākotne Toronto ir nodrošināta, un ceram viņus redzēt atkal. Izrādē bija divi citi, uz skatuves neredzēti „aktieri” – rotaļu kaķītis, kas savu klātieni pieteica, skaņi ņaudot, un balts klēpja sunītis, kas uz skatuves diez cik labi nejutās. Viņi abi bija klāt, kad pēc izrādes aktieriem uz skatuves pievienojās teātra vecmeistars Ernests Jurševskis. Skāļie aplausi nemaz nespēja apliecināt pateicīgo novērtējumu jauniešu, viņu vecāku un režisores Sandras lielajam darbam. Paldies!

da

Toronto pensionāri joko

Toronto pensionāru saietā 3. maijā bija paredzēts noskatīties skeču „Pirmā palīdzība”, taču kāds no aktieriem piepeši saslimis, un sarīkojumu vadītāja Liene Martinsone paziņoja, ka šoreiz būs pašu pensionāru priekšnesumi. Viņa programmu sāka, pastāstot dažus jociņus. Anniņa Briede nolasīja dažas tautasdziesmas par valodu, pēc tam J. Pālēna dzejoļi, kas bija īsta slavasdziesmabrillēm. Viņa arī demonstrēja mūsu valodas krāšņumu, nolasot virkni dažādu vārdu atvasinājumu.

Imants Lapiņš izteiksmīgi dziedāja divas dziesmas ar Aleksandra Čaka tekstu par meitenēm, kas nepilda solīto,

Irisai Purenei spēlējot klavieres. I. Purene spēlēja klavierpavadījumu arī kopdziesmām no jaunā krājuma, ko sagatavojis Ģedimins Krauja.

Joku netrūka. Tuvojās Olimpiskās spēles, un Imants Lapiņš atcerējās, kā tām reiz gatavojies Jēfiņš, kā parasti, ar kļūmīgām beigām.

Rita Skraština prot no sīka, ikdienišķa gadījuma izveidot humoristisku stāstījumu. Šoreiz viņa atcerējās kādu ballīti Saulaines šķūnī, anekdotu par laupītāju, kas gribējis laimēt izlozē, kā arī senas kuplejas – „Lielais ekonoms” un „Sievīn, nāc uz māju!”.

Sezonas pēdējā saietā 28. jūnijā būs rokdarbnieču grupas izloze.

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI DETROITA (MI)

• 3. jūnijā, plkst. 11.30 Sv. Pāvila draudzes baznīcas dārzā (lietus laikā sabiedrisko notikumu ēkā (30623 W. Twelve Mile Rd. Farmington Hills, MI 48334) draudzes dāmu komitejas un Daugavas Vanagu rikoti dārza svētki. Cienastā – uz ogļēm cepti hamburgeri ar piedevām.

FILADELFIJA (PA)

• 5. jūnijā plkst. 11.00 pensionāru kopas saiets Brīvo latvju biedrības telpās (531 North 7th Street). Programmā: valdes ziņojumi, nākotnes darbība, pārrunas par neseniem notikumiem, Ēdgara Dāles referāts un slidītes par viņa ceļojumiem, dzimumdienu svinēšana, kafijas galds. Viesi laipni gaidīti.

• 9. jūnijā Brīvo latvju biedrības novusa turnīrs; uzvarētājs saņems Vēstnieka kausu – tā tas nosaukts par godu kaislīgajam novusa spēlētājam Andrejam Pildegovičam. Pirms turnīra plkst. 1.00 dokumentārfilma „Pareizi uzlidot” par Latvijas pasauleslavenajiem *Aerodium* vēja tunelā lidotājiem, kuŗi sajūsmināja skatītājus 2006. gadā Torinā ziemas olimpīdas beigū ceremonijā; skatītāji redzēs arī Latvijas paviljonu un *Aerodium* vēja tunelā lidotājus Šanhajas *Expo 2010*. Plkst. 2.30 novusa spēlētāju treniņi, turnīrs sāksies plkst. 3.00; kausu pasniegs plkst. 5.00. Lielajā zālē būs iespēja apskatīt Ziemeļamerikas latviešu T-kreklū izstādi, kā arī Lara Krēšļaņa sagatavoto minizstādi – rīdiniēka Jāņa Daugavieša Latvijas pagrīdes mūziķu fotografijas. Sarīkojuma beigās vakariņas un balle, spēlēs populārā dejas mūzikas grupa „Pēdējais vilciens”, dziedās grupas soliste Laila Medne. Dalības maksa par vakariņām un balli \$40.00 personai, \$20 jauniešiem līdz 35 gadiem, bērniem, jaunākiem par 13 gadiem ieeja brīva. Ziņas par BLB jubilejas gada notikumiem atrodamas tīmeklī: www.latviansociety.com Viesi tālbraucēji aicināti sazināties ar Marku Liepu, e-pasts: liepama1@gmail.com par viesnīcām un transportu. Paldies „FBLB 120” atbalstītājiem, īpaši Latviešu fondam, kā arī daudzajiem vietējiem filadelfiešiem, kuŗi cauru gadu ziedo savu laiku un darbu FBLB 120. jubilejai.

KLĪVLANDE (OH)

• 1. jūnijā plkst. 7.00 Mārtiņa Daukša koncerts Apvienotās draudzes namā (1385 Andrews Ave., Lakewood, OH)..

• 3. jūnijā pēc dievkalpojuma vanadžu pavasara sarīkojums Apvienotās draudzes zālē. Meiteņu ansamblis Ilzes Hāzneres vadībā dziedās jaunras pavasara dziesmas. Būs azāids un kafijas galds; dalības maksa \$12.00 personai. Atlikums palīdzības darbam.

• 6. jūnijā pensionāru izbraukums uz Pensilvāniju.

• 9. jūnijā gatavošanās Jāņiem Apvienotās draudzes namā.

• 10. jūnijā pēc dievkalpojuma „Prāta asināšana” Apvieno-

tās draudzes namā, atbalstot LELBAs projektu – sagādāt skolas somas trūcīgo ģimeņu bērniem Vidzemē.

• 16. jūnijā plkst. 5.00 Jāņu svinības Brecksvilles Metropark *OTTAWA POINT* laukumā. Rikotāji sagādās jāņusieru un miestniņu, cienasta groziņi un atspirdzinājumi jāņem līdz apmeklētājiem. Dalības maksa pieaugušajiem – vismaz \$5.00 ziedojums. Atlikums aprūpes darbam. Ielūdz DV apvienība Klīvlāndē.

• 17. jūnijā plkst. 2.00 1941. gada 14. jūnijā aizvesto baltiešu piemiņas dievkalpojums Apvienotās draudzes dievnamā

• 23. jūnijā plkst. 7.00 ligošana pie Ilzes un Jāņa Rešņiem (10930 Nollwood Dr., Chardon, OH).

• 24. jūnijā no plkst. 12.00 līdz 5.00 latviešu dāru apskate. Informācija, zvanot Valdai Otaņķei, tālr.: 440-937-8499 vai latviangardenstour.com

LOSĀNDŽELOSA (CA)

• 17. jūnijā 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas sarīkojumu lietuviešu namā (2718 St. George Street Los Angeles, CA 90027). DKLB informācijas tālr.: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens tīmeklī: www.biletens.com

NUJORKA (NY)

• 3. jūnijā Longailendas novada Salas baznīcas 45 gadu svētki; dievk. plkst. 10.30 (4 Riga Lane, Melville, NY.) Pēc dievkalpojuma pakavēšanās pie glāzes vīna. Visi laipni aicināti.

PRIEDAINE (NJ)

• 23. jūnijā Jāņu svinības (1017 Highway 33 East Freehold, NJ 07728); gaidīsim līgotājus no plkst. 4.00 pēcpusdienā. Tautasdeju uzvedumā piedalīsies Nujorkas „Jumis”, Filadelfijas „Dzirkstele” un Vašingtonas „Namejs”. Dziedās un spēlēs „Lauku mūzikanti” Normunds Ķietis un Inita Āboliņa no Latvijas. Vakarā deju mūziku spēlēs „Pēdējais vilciens” Ričarda Skultes vadībā. Dalības maksa \$30. Informācija pa tālr.: 732-610-8227 un www.priedaine.com

SANFRANCISKO (CA)

• 27. maijā plkst. 1.00 draudzes namā seminārs „Latviešu valoda laikmetu griežos”; vadītāja Una Veilāne.

• 10. jūnijā no plkst. 9. līdz 6.00 baltiešu piknīks *El Sobrante* (Kennedy Grove Regional Recreation Area).

• 16. jūnijā plkst. 6.00 draudzes namā Dziesmu vakars, piedalīsies Ziemeļkalifornijas latviešu koris Zintas Zariņas vadībā.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.** (58 Irving St., Brookline, Ma 02445): 27. maijā plkst. 11.00 Vasarsvētku dievk. ar dievg. 3. jūn. plkst. 11.00 dievk. 10. jūn. plkst. 11.00 dievk. 17. jūn. plkst. 11.00 dievk. ar dievg. **Piesaulē**, pilsēta dievk. nebūs. 24. jūn. plkst. 11.00 dievk. Māc. J. Mazura.

• **Čikāgas katoļu kopa:** 17. jūn. dievk. plkst. 12.00 (7216w.

Talcott Ave). Pēc dievk. pusdienas un programma, kuŗā piedalīsies ērg. Antonijs Puntužs, Emilija Puntuža un jauniešu kopa. No 12. līdz 17. jūl. Čikāgā viesosies priesteris Juris Jalinksis no Rīgas.

• **Bukskauntijas un apk. latv. ev. lut. dr.:** **Kvēkertaunā** (424 Juniper St., Quakertown, PA 18951) 10. jūn. plkst. 1.00 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dienas dievk. ar dievgaldū; pēc dievk. kafija. 24. jūn. plkst. 1.00 dievk., pēc dievk. kafija. **Lankasterā** (Mt. Calvary Lutheran Church, 308 East Petersburg Rd., Lititz, PA 17601) 17. jūn. plkst. 3.00 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dienas dievk. ar dievg. Māc. Dr. R. Ziedone un emer. māc. Dr. A. Ziedonis.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI): 27. maijā Vasarsvētku dievk. ar dievg. 3. jūn. Trīsvienības svētku dievk., pēc dievk. dārza svētki. 10. jūn. 941. gada 14. jūn. aizvesto piemiņas dievk. ar dievg.; pēc dievk. draudzības stunda. 17. jūn. dievk. 24. jūn. dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. Draudzes māc. A. Greiema, tālr.: 517-614-4853. Ērg. R. Ozoliņš, Dr. S. Lizlova, L. Upīte.

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.** (1927 Riverside Dr. Los Angeles, CA 90039-3704): 27. maijā plkst. 11.00 Vasarsvētku dievk. ar dievg. 2. un 3. jūn. LELBAs Rietumu apgabala draudžu darbinieku konference. 3. jūn. plkst. 11.00 dievk. ar dievg. 10. jūn. plkst. 11.00 dievk. Māc. D. Kaņeps.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.** (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): 27. maijā dievk. nebūs. 3. jūn. plkst. 11.00 dievk., pēc dievk. pilnīks. Māc. I. Dzelzgalve. Informācija: www.latvianlutherchurchphila.org

• **Grandrapīdu latv. ev. lut. dr.** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505; tālr.: 616-361-6003): 27. maijā Vasarsvētku dievk. 10. jūn. Tautas sēru dienas dievk. 22. jūl. dievk. Dievk. sākas plkst. 10.00.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.** (122 Cherry Hill St., Kalamazoo, MI 49996): 27. maijā plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. Māc. B. Puiķe.

• **Klīvlāndes Apvienotā latv. ev. lut. dr.** (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107): 27. maijā plkst. 10.00 iesvētību dievk., viesmāc. prāv. L. Zušēvica (sprediķis angļu val.). 3. jūn. plkst. 10.00 Trīsvienības svētku dievk. ar dievg. 10. jūn. plkst. 10.00 dievk. 17. jūn. plkst. 2.00 aizvesto baltiešu piemiņas dievk. angļu val. 24. jūn. plkst. 10.00 dievk. 1. jūl. plkst. 10.00 laju vadīts dievk. 8. jūl. dievk. nebūs. Māc. Dr. S. Eglīte.

• **Lansingas latv. ev. lut. dr.:** *University Lutheran Church* (1020 S. Harrison Rd., East Lansing, MI), māc. A. Greiema.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.** (21 Garden St., Manchester, CT 06040): 10. jūn. plkst. 12.15 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas dienas dievk. kopā ar Vilimantikas draudzi. diak. I. Kaņeps. Dr. priekšn. A. Grase, tālr.: 860-649-1362.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414-258-8070): 27. maijā dievk. nebūs. 3. jūn. dievk. latviešu un angļu val., pēc dievk. draudzes piknīks. 5. jūn. plkst. 7.00 valdes sēde. Māc. L. Zusēvica, tālr.: 414-421-3934 e-pasts: pastorlauma@gmail.com; draudzes priekšn. S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Informācija: www.milwaukeechurch.org

• **Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. dr.** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407, tālr.: 612-722-4622): 27. maijā plkst. 10.00 Vasarsvētku dievk. ar dievg. un Tinas Jostas iesvētībām; būs īpaša mūzika; māc. M. Cepure-Zemmele, R. Nilija un diak. D. Demandts; pēc dievk. sadraudzība. 3. jūn. plkst. 10.00 Trīsvienības svētku dievk., diak. D. Demandts; pēc dievk. sadraudzība. 10. jūn. plkst. 10.00 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievkalpojums dievk. angļu val. kopā ar igauņiem un lietuviešiem, diak. D. Demandts; pēc dievk. sadraudzība. 17. jūn. plkst. 10.00 dievk. ar dievg. Laura Konteres un Māras Treibergas iesvētības, diak. D. Demandts un māc. Maija Cepure-Zemmele; pēc dievk. sadraudzība. 24. jūn. plkst. 10.00 dievk., diak. D. Demandts, pēc dievk. sadraudzība. Māc. M. Cepures-Zemmeles tālr.: 763-546-8178, e-pasts: majja.cz@gmail.com Informācija: www.mndraudze.org

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** 27. maijā dievk. nebūs. Māc. I. Pušmucāne-Kineiko, tālr.: 908-638-1101; e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.** (76 Windham Rd., Willimantic, CT): dr. priekšn. V. Bachmute, tālr. 860-644-3268.

anchurch@gmail.com

• **Nujorkas latv. ev. lut. dr.:** 27. maijā plkst. 12.00 kapusvētki **Katskiļos**, māc. L. Saliņš. Mājaslapa: www.nydraudze.org

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.** (128 N. Elm Street): 10. jūn. plkst. 1.00 dievk., pēc dievk. kafija. Māc. R. Franklins. Dr. sekretāre Vija Āriņa: vijaarins@yahoo.com

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.** (*Grace Lutheran Church* 3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116): 9. jūn. plkst. 11.00 tautas sēru dienas dievk.; pēc dievk. kafijas galds. Māc. D. Kaņeps. Izziņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.** (425 Hoffman Ave.): 27. maijā plkst. 11.00 Vasarsvētku dievk. Māc. K. Žols. Inf.: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdiena plkst. 2.00 dievk. *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšn. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): 27. maijā plkst. 10.30 Vasarsvētku dievk. ar dievg. 3. jūn. dievk. nebūs. Māc. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Bazn. mājaslapa: www.seattle-latvianchurch.org

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.** (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121, tālr. bazn.: 301-251-4151): 27. maijā plkst. 10.00 Vasarsvētku dievk. ar dievg., pēc dievk. maija jubilāru sveikšana. Māc. A. Vārsberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.** (76 Windham Rd., Willimantic, CT): dr. priekšn. V. Bachmute, tālr. 860-644-3268.

Izīrējam dzīvokli

Rīgas centrā
vasaras mēnešos.
Informācija un saziņa:
<http://ej.uz/riga2012>

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Kārtojam nodokļu un citus
maksājumus Latvijā!

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

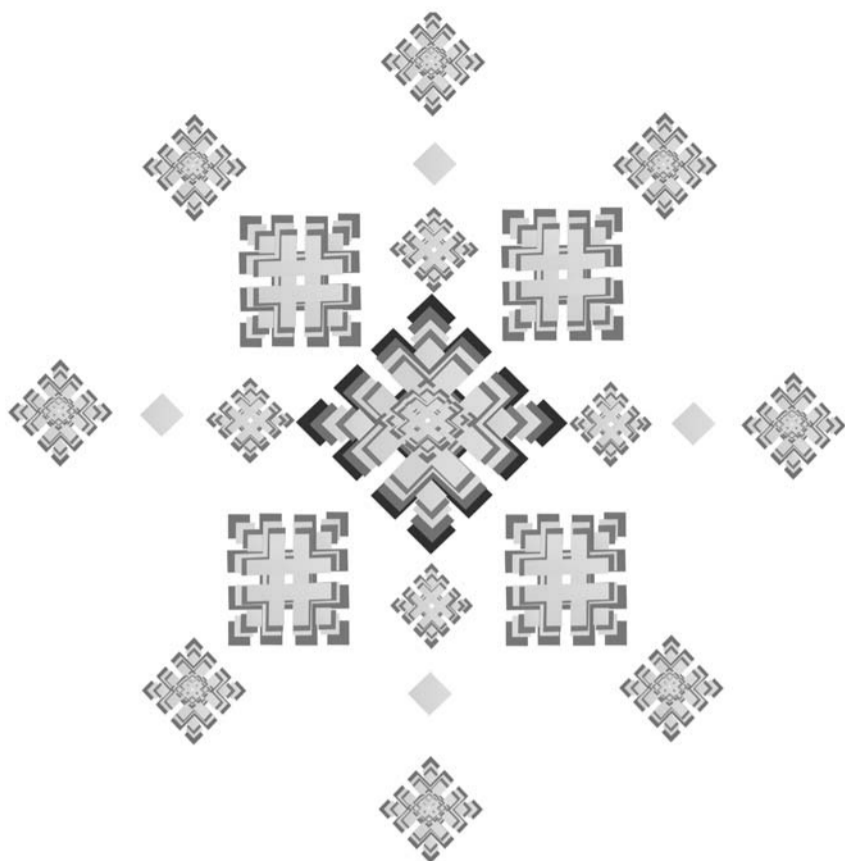
MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaiņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

MILVOKU DZIESMU SVĒTKU IESKAŅAS KONCERTS

svētdien, 27. maijā, 3:30
Nujorkas latv. ev. lut. draudzes nometnē, Elka Park, NY

Nujorkas latviešu koris
Dobeles Valsts ģimnāzijas jauktais koris "Sadziedis"
Montreālas koris „Atbals”
un draugi

Agita Ikauniece, Ints Teterovskis
viesdiriģenti

Uzkodas! Loterija! Visus laipni lūdzam! ieeja \$25 / studentiem \$15 / bērniem brīva

This concert is made possible in part by support from the New York Latvian Ev. Luth. Church and the New York State Council on the Arts

NYSCA

Jāni Priedainē

Sētdien, 23. jūnijā

Sagaidīsim līgotājus no
plkst. 16:00

Tautas deju uzvedumā piedalās

Deju kopas: Nujorkas "Jumis"

Filadelfijas "Dzirkstele" un

Vašingtonas "Namejs"

Koncerts:

No Latvijas

instrumentālā kapella

"Lauku Mūzikanti"

Normunds Ķietis un

Inita Āboliņa

Vakarā spēlēs latviešu deju kapella:

"Pēdējais Vilciens"

Ieeja \$30 - www.priedaine.com

Informācija: 732-610-8227

ADVOKĀTS

PĒTERIS JURJĀNS

Kārtoju nekustamo īpašumu atgūšanas,
pārdošanas un dāvinājuma jautājumus Latvijā,
kā arī mantojuma jautājumus.

ASV

38021 Euclid Avenue

Willoughby, OH 44094

Tel.: (440) 951-6665

Fakss: (440) 951-4797

jurjans@prodigy.net

LATVIJĀ

„Jaunvēji”, Salas pagasts,

Rīgas rajons LV-2105

Mob. tel.: (371) 29496870

Fakss: (371) 67502251

jurjans@apollo.lv

Lūdzu ievērot, ka mantiniekiem Latvijā ir jāpiesakās viena gada laikā.

- latviskā virtuve - rokdarbi - podniecība - vitrāža - rotkalšana -

Latviska nometne visām paaudzēm!

Gāzerā 2012. g.
no 5. - 12. augustam

Maija Zaeska
tālr. 763/972-2521
mzaeska@gmail.com

- kokgrīšana - politika - literatūra - folklorā - dziedāšana -

- māksla - bērnu nodarības -

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas
paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai
arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

AMERIKAS
LATVIEŠU
PALĪDZĪBAS
FOND S

LATVIAN
RELIEF
FUND OF
AMERICA

IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI

JUMS

UN

JŪSU

ĢIMENEI

KOPŠ

1952. GADA

215.635.4137
info@LRFA.org
www.LRFA.org

Mūsu jauno dienu līdzgaitniece

DAGNIJA ERNIŅA, DZ. PĀRUPE

šķīrās no mums 2012. gada 10. aprīlī

Skumjās piemin:

KAIJA OZOLIŅA-KIRŠTEINS, MAIJA BAUMANE-JAUNZEMIS
AELITA LAUZNE-KIVIRIST, AINA VĪTIŅA-KALNS
INĀRA ŠULCS-RUBULIS, ANDRIS RONIS, ANDRIS UBĀNS
SIGURDS KROLLS, MODRIS GALENIEKS,
VILNIS OZOLIŅŠ, IVARS ANTENS

Un jauks bij' ceļš,
Ko visi kopā gājām.
Liels spožums pārklājies
Pār dienām tām ...

(Nikolajs Kalniņš)

Dieva mierā aizgājis
vīrs, tēvs un opītis

prāv. VILIS VĀRSBERGS

Dzimis 1929. gada 1. jūnijā Praulienā,
miris 2012. gada 22. aprīlī Oak Brook, IL

Mīlestībā viņu piemin
SIEVA BIRUTA,

BĒRNI ANITA AR ANDRI, KRISTA AR MICHAEL, VIKTORS AR CHRISTINE
UN MAZBĒRNI EMMA, ZOE, MIKA UN KRISTĪNE

“...vai dzīvojam, vai mirstam,
mēs piederam savam Kungam...”

Dieva mierā aizgājusi mūsu kopas dibinātāja filistre

AUSTRA NORA, 29. c., dzim. KRŪMIŅA

Dzimusi 1917. gada 3. oktobrī Raunas pagastā, Latvijā,
mirusi 2012. gada 3. maijā Minesotā

Galvas noliecot,
Klusuma brīdi Tev veltījam.
Roze uz kapa drīz novītīs,
Bet Tu paliksi - tik drīz neaizmirstama -
Paliksi garā pie mums!
E. Grava

KORPORĀCIJAS DZINTRA
MINEAPOLES KOPA

Pēc ilgas, grūtas slimības
Dieva mierā aizgājis mans mīlais vīrs

VILNIS GAGAINIS

Dzimis 1941. gada 30. jūnijā Alūksnē, Latvijā,
miris 2012. gada 4. maijā Naperville, IL

Par viņu sēro

SIEVA PĀRSLA,
MEITA LARISA HALL AR VĪRU RON,
MEITA INGRĪDA,
DĒLS LŪKAS AR SIEVU CRYSTAL

Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet Viļņa vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņās būs.

Pieminot Māru Eferti Doli

Latviešu sabiedriskā un kultūras darbiniece Māra Eferte Dole aizgāja mūžībā 2012. gada 17. februārī. Jaunanglijas baltiešu apvienības un Bostonas Latviskā mantojuma fonda sarīkojums Māras Efertes Doles piemiņai notika 15. aprīlī Bostonas Trimdas draudzes baznīcā un sabiedriskās telpās. Saulainā, gaišā svētdienā pulcējās ļaudis, kuŗi vēlējās Mārai pateikties, apliecināt dziļo mīlestību, ko katrs izjutis, kas viņu pazina, pastāstīt par viņas dāvatājam garīgām un materiālām bagātībām.

Piemīņas sarīkojuma sākumā draudzes dievnamā apmeklētāji noklausījās flautistes Ilonas Kudiņas vadīto *Amber Flute Quartet* koncertu.

Koncerta sākumā Ilona teica: „Gadu desmitus Māras Doles devīgais atbalsts ir svētījis Jaunanglijas baltiešu apvienību un Latviskā mantojumu fondu. Vienmēr atcerēsimies viņas mūzikas mīlestību un atbalstu latviešu un baltiešu kultūrai. Viņa bija ķēde, kas mūs turēja kopā un vienoja. Par to būs vienmēr pateicīgi.”

Koncertu noklausījās daudz apmeklētāju, viņi pēc flautistu skaistā priekšnesuma sirsnīgi aplaudēja un saņēma šīs dienas atmiņai īpašu dāvanu – *Amber Flute Quartet* mūzikas tvartu.

Baznīcas zālē turpinājās atvadišanās no Māras Doles, pateikšanās un viņas dzīves svīnēšana. Šo sarīkojuma daļu vadīja Latviskā mantojuma fonda priekšniece Ināra Sūberga (*Suuberg*). Valdīja gaiša svētku noskaņa un draudzīgums, likās, ka Māras klātiene ir visur un visiem jūtama. Ināra atvadījās Latviskā mantojuma fonda vārdā, pateikdamās Mārai par ilggadējos darbību fondā un devīgumu. Viņa nolāsija atvadu vārdus no Māras draugiem un cienītājiem: Jāzepa Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas docenta, pianista Juŗa Žvikova un pianista Reiņa Zariņa – abi ar iejūtīgiem vārdiem pateicās par saņemto no nesavtīgas devības ar priecīgu sirdi. Pazīstamā mūziķe Dace Aperāne profesionālo pienākumu dēļ nebija varējusi ierasties, viņa cildināja Māras atbalstu jaunajiem Latvijas mūziķiem, īpaši mūzikas nometnēm Latvijā. Māras sirds

gaišums un došanas prieks bijusi inspirācija topošajiem mūziķiem.

Māras radniece Alma Medne atvadu vārdos īsumā pastāstīja par Māras dzīvi – ģimeni, agrīniem jaunības gadiem, izglītības ceļu un dziļo mīlestību uz mūziku. Jauno dienu draugs Jūlijs Vilde atcerējās skolas dienu paziņanos un vēlāko gadu ģimenes draudzību. Sirsnīgus vārdus teica un par Māras nesavtīgo palīdzību Gaidu organizācijai, sevišķi guntiņām, pastāstīja vadītāja Karmena Ziediņa un vadītājs Aivars Oga. Jaunanglijas baltiešu apvienības lietuviešu un igauņu pārstāvji atvadoties cildināja Māras garīgo un materiālo atbalstu. Grūti minēt visus labos vārdus, slavinājumus un pateicības, kas šai pēcpusdienā skanēja kā himna Mārai, viņas dzīvei un došanas priekam, gaismai, ko viņa izstaroja. Šķiet, ka Māras terapeute un draudzene Linda Karmichaela (*Carmichael*) vislabāk raksturoja viņas būtību vārdos: pašai dziedīga mīlestība.

Dzidra Knechta kopā ar palīgiem bija sagādājusi bagātīgas uzskodas. Pēc atvadām draudzes zālē satikās seni draugi un paziņas, notika jaunas iepazīšanās. Māru Doli pieminot, viesiem tika pasniegta glāze vīna. Mūzikālu DVD par Māras dzīvi pēc viņas pašas norādījumiem un izvēles bija sagatavojusi Ilona Kudiņa. Redzējām Māru agrā bērnībā un turpmākos gados, dažādos laikposmos līdz pat pēdējiem mūža gadiem. Smaidoša, priecīga Māra ģimenes un draugu pulkā vai arī viena, vietās, kas viņai bijušas mīlas un svarīgas – Latvijā, Amerikā, citur pasaulē.

Tā bija skaista atmiņa un pateicības pēcpusdienu skaistai dvēselei.

Astrida Straumane Ramrata (Ramrath)

Piezīme: Māras Doles piemiņai ziedojumus var sūtīt mūzikas nometnes stipendijām Latvijā: TILTS, Inc., c/o Juris Baidiņš, 1104 Windon Dr., Wilminton, DE 19803. Čeki izrakstāmi: „Latvian Cultural Association TILTS, Inc.”, ar norādi čeka kreisā stūrī „for X Music Camp M. Dole stipend”.

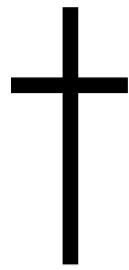
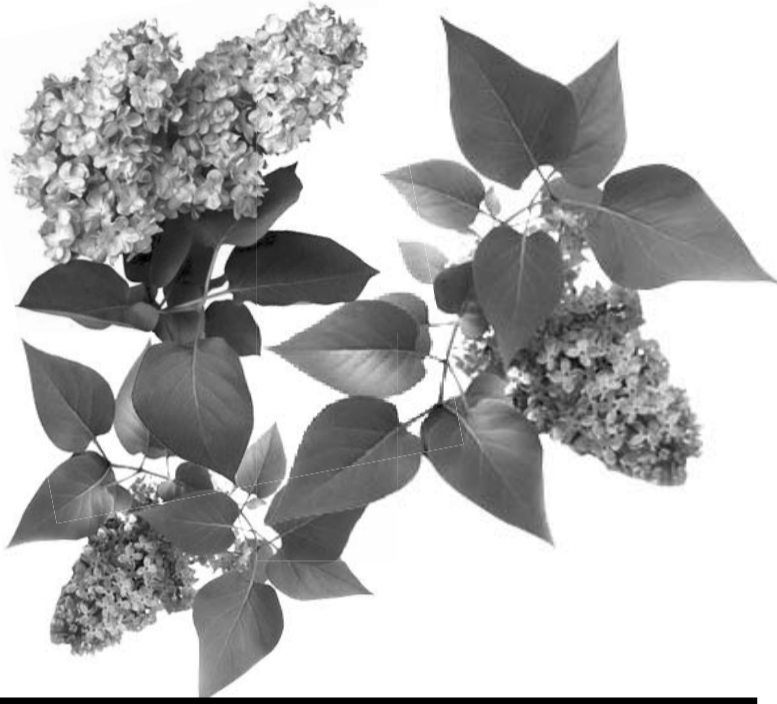

Zigfrids B. Blums

Zigfrids Bruno Blums, age 85, passed away in Wilmington, Delaware on September 15, 2011 after a six year battle with cancer. He was born on April 25, 1926 in Riga, Latvia. After completing high school, he served in the Latvian military until 1945 when he was interned in a British POW camp in Germany. Since he was fluent in six languages, he worked as an interpreter and was eventually released with commendation on his excellent performance.

Zigfrids came to the United States and worked as Corporate Translator and Interpreter for the Hercules Chemical company in Wilmington, Delaware from August, 1953 until he retired on July 1, 1989. A memorial service was held on September 28, 2011.

Additional information can be obtained by contacting J. Norman Cahill, 614 Loveville Road, Unit E2H, Hockessin, Delaware, 19707, USA. Phone: 302-239-0553.

MAIJA PRIEDE, dzim. NARUNS

Dzimusi 1929. gada 1. janvārī Jaunaucē, Latvijā,
mirusi 2012. gada 29. martā Burbank, Illinois

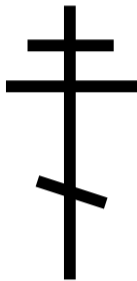
Dziļās sērās
RADI KANADĀ UN INGUS NARUNS, VALDA VĪTOLS
ZAMUELS KNOCHS, JR., DAGMARA NARUNS

EDA REICHS PRENDES, Ph.D., dzim. MEŽAKS

Dzimusi 1923. gada 14. oktobrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2012. gada 15. maijā High Springs, Floridā

Dziļās sērās
MEITAS DAGMĀRA UN JEANNIE MARIE
DĒLI RAMON VOLDEMARS UN RAPHAEL HERMANIS
MAZBĒRNI LUKE, JENNY NICOLE, EMILY PAIGE,
MICHAEL, STEPHEN, JAIMIE UN JULIE

*Saulīt, tecēj' tecēdama,
Es paliku pavēnī,
Nava savas māmuliņas,
Kas iecēla saulītē.
T.dz.*

Mūsu mīļā māmiņa

AUSTRA CURIŠKIS NORA, dzim. KRŪMIŅŠ

Dzimusi 1917. gada 3. oktobrī Raunas pag., Latvijā,
mirusi 2012. gada 3. maijā Marine on St. Croix, MN, ASV

Mīlestībā viņu piemin
NORU ĢIMENE - MĀRTIŅŠ, JUDI, JOHAN, ADRIANNA, AMELIA
PĒTERIS, COLLEEN, PAMELA UN MARY JO

*Aiz tevis dzīvība
Un gaisma paliek,
Un atmiņas
Kā krāšņs zieds.*

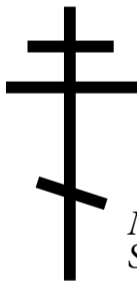

EDA REICHS PRENDES, Ph.D., dzim. MEŽAKS

Dzimusi 1923. gada 14. oktobrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2012. gada 15. maijā High Springs, Floridā

Dziļās sērās
RALPHS

*Mīļā māmiņ, saldu dusu, novēlam tev' smiltainē,
Savās sirdīs klusi, klusi turēsim tev' piemiņā.*

Mūsu mīļā filistre

NORA BOŠS, 1973-II

Dzimusi 1922. gada 13. jūnijā Smiltēnē, Latvijā,
mirusi 2012. gada 25. februārī Bronx, NY.

Par viņu sēro
VARAVĪKSNES KONVENTS

Aizsaulē aizgājusi
ilggadīgā Goppera fonda padomes sekretāre un kartotēkas pārzine

VELTA BĒRZKALNE

Dzimusi 1922. gada 22. jūnijā Rīgā,
mirusi 2012. gada 7. maijā Mičiganā

Sēro
GOPPERA FONDA PADOME

Mūsu mīļā filistre

ANNA VOLDIŅŠ, 1937-II

Dzimusi 1916. gada 22. martā Maskavā, Krievijā,
mirusi 2012. gada 8. februārī Brookline, MA.

Par viņu sēro
VARAVĪKSNES KONVENTS

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais

JĀNIS ARNOLDS ĀBOLIŅŠ

Dzimis 1919. gada 17. oktobrī Mazzalvē, Latvijā,
miris 2012. gada 16. aprīlī Elizabetē, Ņudžersijā

*Zeme deva, zeme ņēma
Zeme visu nepaņēma.
Mīļi vārdi, labi darbi
Tie palika šai saulē.*

Viņu mīļā piemiņā paturēs
BRĀLIS RAIMONS AR ĢIMENI LĀTVIJĀ
BRĀĻA MEITA MAIJA AR MEITU SANTU ANGLIJĀ
STIEBRU ĢIMENE: KRUSTDĒLS IMANTS AR ĢIMENI
ARVĪDS AR ĢIMENI, VALDIS AR LINDU
SVAINIS ILMĀRS AR AINU

SPORTS

Gunārs Bērzzariņš

Manas atmiņas par Valdemāru Zemīti

Pēc ilgākas slimošanas 22. martā Dēvisā, Kalifornijā, miris Rīgā 1925. gadā dzimušais šachists un ievērojamākais ārzemju latviešu šacha žurnālists Valdemārs Zemītis. Viņš savu karjēru sāka, spēlējot Rīgas pilsetas 2. ģimnazijā un Latvijas Dzelzceļnieku biedrības šacha sekcijā. Vācu okupācijas gados īpaši tika atbalstīti jaunieši, un šacha sekcijās tur visvairāk iesaistījās ģimnazijas audzēkņi un dzelzceļnieku biedrības locekļi. Tur arī es tuvāk iepazīnos ar viņu. Zemītis 1944. gadā kļuva par Latvijas jaunatnes meistaru un spēlēja pie LDzB vienības 1. galdiņa Rīgas komandturnīrā (ko kara apstākļos neizdevās pabeigt). Es ar Kārli Adamsonu dalīju pirmo vietu 1943. gada Rīgas jaunatnes meistarturnīrā, uzvarēju 1944. gadā. (Zemītis nepiedalījās).

Valdemāra Zemīša dzīves aicinājums bija šacha spēle

Iesakts, bet laimīgi pārdzīvojis kara gadus (tāpat ka es), Zemītis nonāca Vācijā, kur mēs atkal satikāmies nometnē (*Displaced Persons' Camp*) Oldenburgā un nolēmām – kopā ar trešo ģimnazijas. un LDzB ciņu biedru Kārli Adamsonu (vēlāk ārsts ASV) sākt izdot rotatora tehnikā šacha žurnālu *Šacha pasaule* Rietumvācijā (angļu, amerikāņu un franču okupācijas zonā) izkāsītājiem latviešu šachistiem. (Šo nosaukumu A. Liepnieks

pārņēma savam vēlāk ASV izdotajam šacha žurnālam).

Valdis, neraugoties uz savu jaunību, bija gandrīz vai staigājoša atklātņu teorijas enciklopēdija; analīzes un teorija bija Kārļa stiprā puse. Viņi abi uzņemtos partiju un teorijas nodaļas vadību; es – kā "praktisks" šachists, vāktu turnīru rezultātus, tabulas un citu informāciju, gādātu ievadrakstus un vērtējumus.

Rakstāmmašīnas lietošana nevienam no mums nebija sveša (tā mums par maksu bija pieejama vācu rakstāmlietu veikalā); mēs sagatavotu tekstu uz vaska matricēm. Atlika sagādāt pavairotāju un ekspeditoru. To apņēmās paveikt Mērbekas nometnē dzīvojošais šachists Pauls Purkalītis (vēlākais adelaidietis Austrālijā), kas Mērbekā vadīja izdevniecību "Latviskais vārds". Pirmais *Šacha*

Pasaules numurs gāja tautās, datēts ar 1946. gada 15. augustu, sākumā reizi mēnesī, vēlāk divreiz mēnesī. Kad 1946. gadā mēs visi trīs redaktori pārcēlāmies uz Getingenu studēt (Zemītis studēja lauksaimniecību), apmetāmies DP studentu namā un turpinājām izdot par populāru kļuvošo žurnālu tur – līdz 1947. gada novembrim. Pēdējie numuri iznāca vēl tad, kad biju jau ceļā uz Austrāliju – 1947. gada oktobrī.

Latviešu trimdniekiem trūka šacha literatūras. Bijām pateicīgi Latvijas konsulam Briselē H. Rācenim, kas mums atsūtīja trīs ārkārtīgi vērtīgas daļas no pasaules meistara Dr. M. Eives atklātņu teorijas serijas. Vēlāk mums izdevās nodibināt sakarus arī ar Angliju un iegādāties žurnālu *Chess* un dažas grāmatas angļu valodā. Sāka iznākt arī vācu šacha žurnāli, piemēram *Caissa*. Mūsu abonenti tika labi informēti gan par latviešu šachistu dzīvi dažādajās nometnēs, gan Vācijā, gan citur Eiropā un

pasaulē. Mums izdevās arī pieprasīt par līdzstrādnieku no gūsta atgriezušos vācu meistarū berlīnietī Kurtu Richteru. Viņa spalvai piederēja virkne vērtīgu rakstu mūsu žurnālā. Mums nebija naudas ar ko viņam samaksāt, taču laiku pa laikam aizsūtījām paciņu UNRRA's izdotās kafijas, ko vācieši vērtēja augstu. Mēs pievienojāmies arī vietējam Getingenas vācu šacha klubam.

Ciņas Vācijas komandturnīrā

Sākoties 1947. gada Vācijas klubu meistarturnīram (pie 8 galdiņiem) angļu zonā, divas vienības ievērojami stiprināja latvieši: Oldenburgu Vēzeras-Emsas apgabālā (A. Raņķis, A. Liepnieks, A. Dārtavs) un Getingenu Hanoveras-Braunšveigas apgabālā (Zemītis, Bērzzariņš, Adamsons, lietuvieši Repečka un Nasvītis, un vācieši Dr. Šēfers, Maincs, Minjērs u.c.). Spēlēja pēc vienmīnusa sistēmas.

Getingena kvalificējās apgabala finālam pret kādreizējo Lejassaksijas meistarū Braunšveigu. Ar smago kravas auto (autobusi mums toreiz nebija pieejami) devāmies uz Hanoveru un grūtā ciņā pieveicām Braunšveigu – 4,5:3,5. Šī uzvara mūs izvirzīja zonas ceturtdaļfinālā pret Hamburgas Šacha klubu. Hamburgieši ar pazīstamo meistarū Heiniki priekšgalā atbrauca, kā šķita, augstprātīgi noskaņojumā; it kā saīguši, ka viņiem jātērē dārgais laiks, lai apspēlētu tādu "miestiņu" kā Getingena, kas līdz tam Vācijas šacha arenā bija pazīstama vienīgi kā Vācijas korespondencšacha meistara Dr. Šēfera dzimtā pilsēta.

Taču viesi "iekoda akmeni": Šēfers pie pirmā galdiņa spoži apspēlēja Heiniki, latvieši savās partijās „noturēja” neizšķirtu, un pēc četrstundu ciņas rezultāts bija 3,5:3,5. Pēdējā partijā nedaudz labākā galotnē vēl cīnijās Repečka, kam pretinieks piedāvāja neizšķirtu. Repečka prasīja mūsu vienības kapteinim Šēferam, vai drīkst pieņemt neizšķirtu, vai jācīnās par uzvaru. Šēfers paskaidroja, ka neizšķirta gadījumā rezultātu vērtēs pēc Bergera sistēmas, kas mums bija labvēlīga. Repečka tādēļ pieņēma

neizšķirtu: 4:4. Hamburgieši mums par pārsteigumu paziņoja, ka sacensība jāpārspē, un aizbrauca tikpat vizdegūnīgi kā atbraukuši.

Pēc šīs kārtas angļu zonā bez mums bija palikuši vēl trīs nezaudējuši klubi: Hamburgas *Union*, Ķīle un Brēmene. Mēs zilējām, ar kuŗu no tiem mums būs jāsatiekas pusfinālā. Abi pusfinālu uzvarētāji iegūtu tiesības piedalīties Rietumvācijas (t.i., angļu, amerikāņu un franču zonas) finālā Vīsbādenē. Iznāca citādi. Pēc ilgāka laika Šēfers mums paziņoja, ka turnīra vadība mums liekot maču pret Hamburgu pārspēlēt Hamburgā. Šādam fiasko varēja būt divi izskaidrojumi: vai nu Šēferam nebija bijuši skaidri sacensību nolikumi; vai – kas liekas ticamāk, – turnīra vadība izmantoja gadījumu, lai nobremzētu nepazīstamos *auslenderus*. Pārspēles datumu nepaziņoja mēnešiem. Kad tas beidzot nāca ziņams, izrādījās, ka mēs nevaram sastādīt pilnu vienību, un Šēfers no atkārtotas sacensības atteicās.

Ceļojums pa Vāciju

1947. gada jūlijā es jau biju pieciecis izceļošanai uz Austrāliju. Mēs ar Valdi nospriedām, ka pirms Vācijas atstāšanas vajadzētu šo zemi vairāk apskatīt, īpaši pievilcīgos dienvidus, savienojot šo braucienu, protams, ar šacha popularizēšanu latviešu nometnēs. Getingena bija angļu zonas dienvidos. Nākamā lielākā dzelzceļstacija – Kasele jau bija amerikāņu zonā. Zonas robežas pārbaūkšanai bija nepieciešama atļauja. Ar UNRRA's palīdzību tādu arī ieguvām un augustā devāmies ceļā.

Apmeklējām Manheimu, Fišbachu (pie Nirnbergas), Heidelbergu (vācu klubu) Rēgensburgu, Berchtesgādeni. Visur tikām laipni uzņemti. Devām simultānspēles, piedalījāmies ātrspēles turnīros. Vajadzēja taču redzēt arī slaveno Garmišpartenkirchenu! Tur gan ziemzēt latviešu nometnes nebija. Mums laimējās. Iebraukuši, devāmies uz vietējo šacha klubu, kas bija atvērts. Stādījāmies priekšā kā šacha žurnāla redaktori un šacha popularizētāji. Par tādiem neviens vietējais, protams, nekad neko nebija dzirdējis.

Izspēlējām savu trumpi: Valdis piedāvāja spēlēt „aklo” simultānspēles seansu (neskatoties uz galdiņu) pret sešiem pretiniekiem.

Nu gan vācieši saausījās: neredzēts, nedzirdēts – puisis spēlēsot „aklo”! Tas būtu jāredz. Ātri vien salika sešus galdiņus un sarunāja pretiniekus. Es biju gājienu piesteidzējs (vāciski, protams). Pāris stundu laikā Valdis uzvarēja trīs partijas, zaudēja vienu un vienu beidza neizšķirti. Pēdējā partijā viņam bija skaidri uzvarēta vienkārša bandinieku galotne. Satriekts es klausījos, ka Valdis nepiesaka uzvaras gājienu, bet kādu citu, pēc kura viņam būtu jāzaudē. Visu klātbūtnē es nevarēju viņam likt pārdomāt. Es neizdarīju gājienu, bet mēģināju viņu brīdināt, ka kaut kas nav kārtībā, izliekoties, ka neesmu sapratis viņa teikto, un pārprasīju, ko viņš isti domājis. Valdis neuztvēra manu domu; garīgi nogurdināts un sasprindzināts, viņš diezgan asi skaļi atkārtēja savu gājienu, un man neatlika nekas cits kā paklausīt. Pēc pāris gājieniem viņš padevās. Kad vēlāk divatā es viņam parādīju kritisko stāvokli partijā, viņš uzreiz saprata, cik elementāri izlaidis no rokām uzvaru. Bet – kā tas bija viņa dabā, zaudējumu uzņēma stoiski.

Pulkstenis jau rādīja pavēlu stundu. Vācieši pateicās par priekšnesumu un ātri vien aizgāja. Kluba sekretāram stāstīju, ka mums nav kur apmesties. Vācietis nebija sajūsmīnāts, taču telefoniski mums sarunāja istabu tuvākajā viesnīcā. Nu bija mūsu kārta pateikties. Istabiņa bija ērtākā, kādā bijām pārnakšņojuši kopš Latvijas atstāšanas 1944. gadā.

Drīz pēc mūsu atgriešanās Getingenā man bija jākārtoto izceļošanas formalitātes. Bija jādočas uz transitnometni. 1947. gada oktobra beigās uzkāpu uz *USAT General Stuart Heintzelman*, lai sāktu jaunu dzīves posmu Austrālijā.

Mūsu žurnālam par tehnisko redaktoru Valdis un Kārlis pie-saistīja mūsu istabas biedru Nikolaju Balabkinu, tautsaimniecības studentu (vēlāk profesors ASV). *Šacha Pasaules* pēdējais numurs (24.) iznāca 1947. gada novembrī. Valdis izceļoja uz ASV 1951. gadā. Kārlis Adamsons (*M.D. Ph.D*) aizgāja aizsaulē 2010. gadā.

Rīgas maratonā – rekordliels dalībnieku skaits

Gadskārtējā Rīgas maratonā kopumā visās distancēs uz startu

izgāja 18 180 dalībnieku, vairāk nekā iepriekšējās reizēs. Visvairāk

Lai ir grūti, vajag spēst stipram būt un uzvarēt!

skrējēju startēja 5 km distancē – 10 973, 10 km distancē – 3425 dalībnieku, pusmaratonā startēja 2690 skrējēji. Pilnu maratona distanci (42,195 km) vēlējās pieveikt 1092 dalībnieki. No Somijas bija ieradušies 309, no Lietuvas – 243, no Igaunijas – 236 skrējēji. Latviju dažādās distancēs pārstāvēja 16 287 skriešanas entuziasti. Vecākajam maratona dalībniekam bija 82 gadi.

Kārtējo reizi savu augsto meistariību parādīja Kenijas skrējēji. Pilnajā maratona distancē uzvarēja Kurgats Tituss Kipkorirs – 2:16:52, trešo vietu izcīnīja viņa tautietis Fariss Irungu Kimani – 2:17:03. No Latvijas skrējējiem ātrākais bija Andrejs Jesko, izcīnot 10. vietu – 2:34:22.

Pusmaratona distancē (21,97

km) pirmie finišēja Latvijas skrējēji. Jeļena Prokopčuka distancē veica stundā un desmit minūtēs. Par viņu četras minūtes ātrāk finišēja Valērijs Žolnerovičs. Abi uzvarētāji izcīnījuši tiesības startēt Londonas Olimpiskajās spēlēs.

Maratona distancē no 1092 reģistrētajiem dalībniekiem finišēja 892, pusmaratona distancē – no 2 690 – 2 312, 10 km distancē no 3425 dalībniekiem – 2860 skrējēji.

Šogad pirmo reizi Rīgas maratons risinājās ar Starptautiskās Vieglatlētikas federācijas (IAAF) piešķirto bronzas līmeņa kvalitātes zīmi. Tas apliecina, ka sacensību organizatori ir sasnieguši noteiktu organizatorisko līmeni. Sacensības klātienē vēroja Starp-

tautiskās Vieglatlētikas federācijas (IAAF) vecākais sacensību menedžeris Šons Voless-Džonss.

Vieglatlētika

Starptautiskajās IAAF *World Challenge* sacensībās vieglatlētikā Tegu (Dienvidkoreja) otro vietu tāllēkšanā izcīnīja Elvijs Misāns. Labākajā mēģinājumā viņš aizlēca 7,96 m.

P. Karlsons

Elvijs Misāns